

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 1 (2392) 1996 SAUSIS-JANUARY 2

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1

Linkėjimai ir pasiryžimai

Jei gyvenimas kelionė, tai kiekvienai metai yra tam tikras nueito kelio nuotolis, kuriame paliekami matomi ar mažiau matomi pėdsakai. Jų ieško, jais seka einantieji iš paskos — ilga vilkstinė naujų kartų ir tų kartų kartos.

NESIBAIGIANČIŲ gyvenimo eitynių pėdsakai tyliai ir nuolat skelbia, kas nuejo, kas kokią žymę paliko, kam buvo skirta žengti tiesiai, kam vingiuoti, kam skubėti, kam palengva slinkti. Kasmet, kai visame pasaulyje aidai Naujųjų metų sutikimo triukšmas, dvyliktoji nakties sprogsta glėbiais įvairiausių linkėjimų sėkmingai tęsti gyvenimo kelionę, joje palikti tokie pėdsakai, kurie būtų ir iš toliau matomi. Tarp visų džiugimų yra įprasta pasikeisti ir sveikatos linkėjimais. Tai reikšminga, nes kokia gi kelionė ir kokie pėdsakai be sveikatos. Žodžiu, linkima visko, "ko širdis geidžia". Visuose linkėjimuose slypi artimi žmonių ryšiai, reiškiamas draugystė, pagarba, meilė. Linkėjimų priėmimas yra džiugus akimirksnis, žmogų pakeliantis, paskatinantis, gal net ir ryžtą sukeliantis bandyti gyventi taip, kad tie linkėjimai pradėtų riedėti išsipildymo linkme. Ir iš tikrųjų būtų labai gera, jei linkėjimai ir pasiryžimai eitų lygiagrečiai, derintųsi ir neštų naudingų rezultatų. To reikėtų siekti. Ir tikrai galima. Nėra žmogaus, kuris negalėtų būti geresnis negu buvo pernai; nėra organizacijos, kuri negalėtų daugiau nuveikti negu anuomet; nėra bendruomenės, kuri negalėtų pasimokyti iš padarytų klaidų; nėra tautos, kuri su kiekvienais prasidedančiais metais neplanuotų geresnio gyvenimo, šviesesnio rytojaus. Visiems ir visur įmanoma stengtis daryti geriau negu ligi šiol darėme. Šitai galvojant pastangos virstų reikšmingu atoliepiu į gražiuosius linkėjimus, kurie įstrigtų širdin, o ne sprogtų drauge su triukšmingų pobūvių balionėliais.

KOKIE linkėjimai ir kokie pasiryžimai išeivijoje? Pirmiausia asmeniniai. Gal per daug nepaklystume vieni kitiems palinkėdami ramiau žiūrėti į lietuviškojo gyvenimo apraiškas, neapykti, jei kas ne taip daroma, kai pats nedaug prisidedi; nenusiminti, jei nesiseka, kai iš karto nepasidare, kas norėta; ramiau ką nors siūlyti, nuosekliau kritikuoti, sugebėti įžvalgiau vertinti ką kiti daro, neskubėti su išvadomis, kai klausimas dar tik nagrinėjamas, nesistengti spėliojimais ir prielaidomis tapti "pranašais"; leisti savo paties darbus ar veiklą vertinti kitiems, užuot save iš karto iškelus laukiant tik geros nuomonės. Na, tikrai daug, labai daug įvairių linkėjimų galime vieni kitiems pareikšti, dirbdami bendrą darbą, siekdami tvirtinti ir puošti tą kelią, kuriuo čia esame ir savo vaikus bei vaikaičius vedame. Priimti linkėjimus kaip švelnias pastabas, linkėti su maloniu dėmesiu artimui ir lietuviškai gerovei — tai pakankamas pagrindas ryžtis, kad pasisuktume dvasinio stiprėjimo linkme. O ta prasme tvirtiau patys atsistoję, lengviau ramesne sąžine galėsime dairytis ir kas aplinkui. Štai metams prasidedant linkėtina visiems uoliau jungtis į savų parapijų, organizacijų bei Bendruomenės veiklą, ją visokeriopa remti; linkėtina, kad tėvai, mokytojai bei jaunimo vadovai išeivijos atžalą stipriai laikytų savo rankose, nes kiekvienas čia augantis bus reikalingas; linkėtina veikėjams per daug nenuotolti nuo Lietuvos politinių reikalų, nuo kurių priklauso ir valstybės gerovė — koks šeimininkas, tokie ir namai. Tėbūna naujieji 1996 metai visiems lietuviams ir visur geresni, taikingesni, pilni viltingų permainų visokeriopa žmogaus gerovei. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Žymieji Kvebeko kanadiečiai

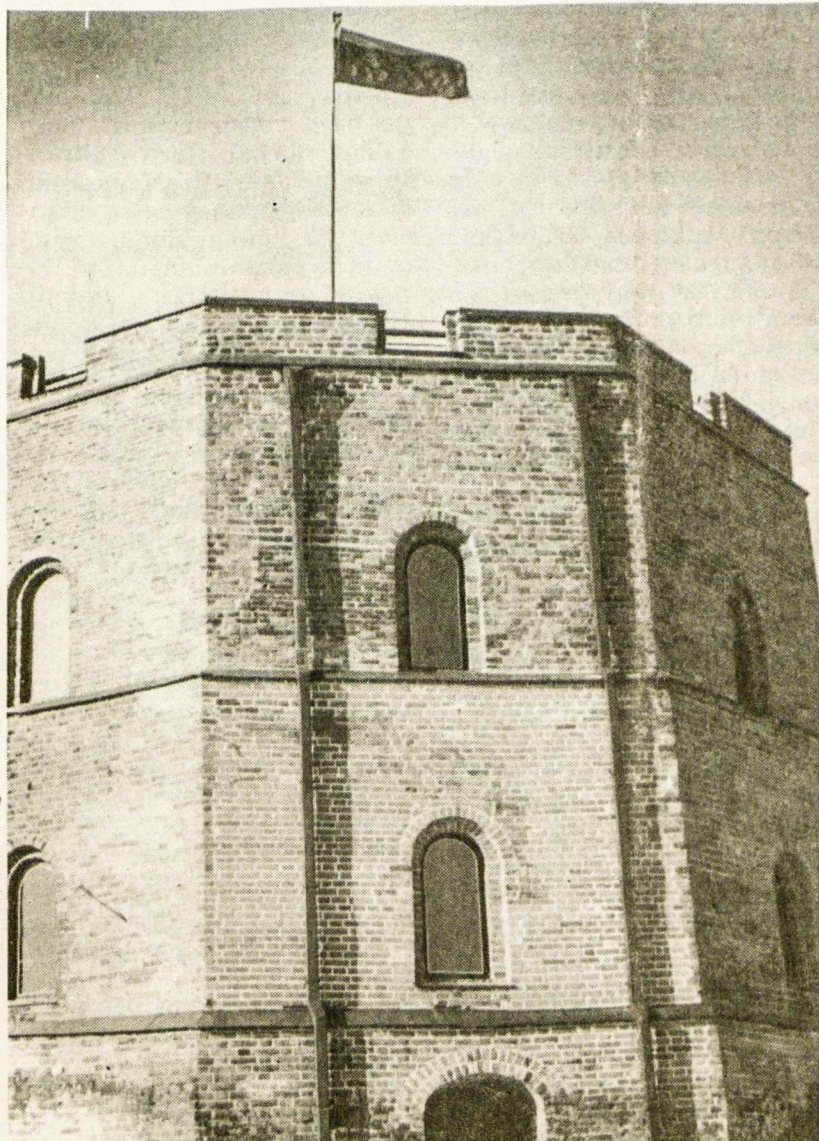
Didžiausio dėmesio 1995 m. susilaukusiu įvykiu Kanadoje tenka laikyti antrąjį referendumą Kvebeko nepriklausomybės klausimu spalio 30 d. Tokios menkos federacinės pergalės niekas nebuvo numatęs. Juk iš tikrųjų referendumas buvo atmetas vos vienu nuosimėdžiu ir dviem dešimtosiom. Angus Reid ir jo viešosios apklausos agentūra, patikrinusi pusantro tūkstančio kanadiečių politinę nuomonę, nustatė, kad žymiausias Kvebeko kanadiečiai tapo provincijos separatistinio bloko vadai L. Bouchardas, separatistinis Kvebeko partijos premjeras J. Parizeau. Jiedu trečioje vietoje paliko Kvebeko nepriklausomybės vėliavą pavėluotai įsijungusi kvebekietė J. Chretieną, Kanados ministrę pirmininką, jos liberalų partijos vadą, ginusį federacinės Kanados vienybę.

Didesnės pergalės federacinės Kanados vienybei separatistiniame Kvebeko referendume neįstengė iškovoti ir jos provincinės liberalų partijos vadai Danielis Johnsonas, kaltę suvertę pavėluotam ministerei pirm. J. Chretienos įsijungimui. Iš tikrųjų jie abu buvo per silpni varžovai Kvebeko nepriklausomybės liepsnas uždegusiems separatistų vadams J. Parizeau ir ypač L. Bouchardui.

Populiariesniu ir gerokai stipresniu Kanados nepriklausomybės gynėju Kvebeko referendume išliko kvebekietis Jean Charest, rinkimus Kanados liberalams katastrofiškai pralaimėjusių dabartinių konservatorių vadas. Kanados parlamentan jis buvo išrinktas tik su Elsie Wayne, atstove iš N. Brunswico miesto Saint John. Jų dabar beveik nesimato Kanados parlamente. Konservatorius J. Charestas talentingai reikšėsi Kvebeko referendume, gindamas šios provincijos pasilikimą federacinėje Kanadoje.

Kvebeko prancūzų spaudoje pasigirdo balsų, teigiančių, kad šio konservatoriaus dabar labai reikėtų pakeisti provincinių liberalų vadui D. Johnsonui. Esą J. Charestas yra vienintelis kvebekietis politikas, kuris Kvebeką galėtų išsaugoti Kanados federacijai, kai referendumą paskelbs vadu ir šios provincijos premjeru išrinktas populiarusis separatistas L. Bouchardas. Tokias išvadas daro Kanados užsienio reikalų ministras A. Oulletas dabartiniame Kanados ministrių pirm. J. Chretienos liberalų vyriausybės kabinete.

Didžiuliuose šiaurės vakarų Kanados teritorijos plotoose 1999 m. bus įsteigta savivalda turėsianti Nunavuto (Nukelta į 8-tą psl.)

Plevėsuojanči Lietuvos vėliava ant Gedimino kalno Vilniuje primena, kad už Tėvynės laisvę reikia kovoti visiems šio krašto žmonėms. Nuotr. A. Laučkos

Savaitė Lietuvoje

Baltijos valstybės neutralios

BNS praneša, kad Baltijos valstybės susilaikė, kai tarptautinė bendrija balsavo už branduolinių bandymų nutraukimą Jungtinių Tautų sesijoje. Stengiasi priversti Prancūziją ir Kiniją atsisakyti tolesnių tokių sprendimų. Prieš balsavo 18 kraštų atstovai, už — 85, 43 susilaikė. Visos Šiaurės valstybės pasisakė prieš bandymus.

"Lietuvos aidas" rašo, kad Baltijos kraštų vyriausybės "pabrėžtinai neutralios, pasaulyje skambant protestams prieš branduolinius bandymus, kuriuos Prancūzija vykdo Ramiajame vandenyne, nes Prancūzija nepažeidė nei vienos tarptautinės sutarties".

ES susitikimas Madride

Europos sąjungos kraštų ir vyriausybų vadovai gruodžio 16 d. susitiko Madride antram metiniam susirinkimui. Nuspręsta, kad Lietuva, kaip ir kitos Vidurio Europos valstybės, "tikriausiai jau 1997 metais galės pradėti derybas dėl įstojimo į Europos sąjungą", rašo "Lietuvos rytas" gruodžio 18 d. Konkreti data nenustatyta, tačiau išreikšta viltis, jog derybos su Vidurio Europos valstybėmis prasidės tuo pat metu, kaip su Kipru ir Malta.

Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas pranešė, jog susitikime buvo "tvirtai pareikšta, kad visos valstybės bus vertinamos vienodai ir objektyviai, visoms joms bus taikomi tie patys principai".

Banko veikla sustojė

BNS skelbimu, ministeris pirmininkas Adolfas Šleževičius ir Lietuvos banko pirmininkas Kazys Ratkevičius gruodžio 20 d. pranešė, jog didžiausias Lietuvos komercinis bankas, Lietuvos akcinis-inovacinis bankas (LAIB) sustabdė visą savo veiklą dėl lėšų trūkumo. Banke, kurio klientų tarpe buvo Ignalinos jėgainė ir Mažeikių naftos apdirbimo įmonė, piliečių buvo sukaupta 300 milijonai litų (\$75 milijonai dolerių).

Gruodžio 21 d. buvo sulaukta "Litimpeks" banko ir LAIB valdybos pirmininkai, kuriems išskeltos baudžiamosios bylos

dėl neteisėtai išieškoto turto — Litimpeks prarado 150 mln. litų, LAIB — 271 mln.

Seimas pravedė įstatymą, leidžiantį vyriausybei garantuoti tarpbankines paskolas iki 300 milijonų litų bankams, kuriems pritrūksta lėšų.

TS(LK) valdybos pirmininko manymu, LAIB staigus sunaikinimas yra sąmoningas, "noringai nukreipti visuomenės dėmesį nuo daug sudėtingesnių valstybinių komercinių bankų problemų ir seime priimto vyriausybės pasiūlymo padidinti valstybės dalį Žemės ūkio banko akcijų pavidalu".

Dideja nusikalstamumas

"Lietuvos aidas" gruodžio 12 d. praneša, jog Lietuvos kriminalinės policijos vyr. komisaro teigimu, kriminogeninė padėtis Lietuvoje yra geresnė nei Estijoje, tačiau blogesnė nei Latvijoje. Nusikalstamumas Lietuvoje nuo 1995 m. sausio iki gruodžio pradžios buvo 6.3% didesnis, negu per tą patį laiką pernai. Automobilinių vagysčių skaičius išaugo 11.3%.

Lietuvos vidaus reikalų ministerija, bendradarbiaudama su kitomis žinybomis, parengė kovos su transporto priemonių vagystėmis programą, kuri buvo pateikta vyriausybei. Pareigūnai pareiškė, kad vien policinių priemonių ne-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje:

Linkėjimai ir pasiryžimai

Visiems įmanoma stengtis daryti geriau negu ligi šiol darėme

Lietuvių rūpesčiai nelengvėja

Lenkijoje tik tautinių mažumų įstatymas pakeistų būklę

Amerikos tikintieji sukils prieš netikinčiuosius?

Apklausa duomenimis, du trečdaliai amerikiečių — už religiją

Ydingas ir pavojingas projektas

Lietuvos katalikės moterys pasisako už tradicinę šeimos sampratą

Nenaikinti kančios pėdsakų

Ko nespėjo padaryti KGB vadovybė, nori baigti — valdžia

Lietuvių pėdsakai Indonezijoje

Kanadoje užaugusi lietuvaitė pasakoja apie skirtingą aplinką

Ypatingos akimirkos Lietuvoje

Kauno jaunimas uoliausiai lanko šventovės sekmadieniais

Broli, sese, tai Dievo laiškas...

Prel. prof. Ant. Rubšys aiškina apie Šv. Rašto vertimų sudėtingumą

Skubėk, Upėsnii...

Laisvės kovotojai, apie kuriuos dar niekas filmų nekuria

Būtų geriau be atskiedimo

Rašytojo Icchoko Mero knyga "Aperstas pasaulis"

PRANEŠIMAS IŠ LENKIJOS

Lietuvių rūpesčiai nelengvėja

Du suvažiavimai — Lenkijos lietuvių draugijos ir Lenkijos lietuvių bendruomenės. Abiejuose suvažiavimuose ryškėjo panašūs rūpesčiai: tenykščiai lietuviai yra Lenkijos piliečiai, tačiau jų teisės praktiniame gyvenime nepripažįstamos

1995. XII. 2 d. Punsco valsčiaus svetainėje į XIII LLD suvažiavimą susirinko jos delegatai. Dvylikstasis suvažiavimas posėdžiavo 1992 metų pradžioje. Taigi praėjo treji su gera puse metų.

Lenkijos valstybės mastu jau galima kalbėti ne tik apie demokratijos daigus, bet ir apie jos želmenis. Nors, kas be ko, demokratijos samprata ir valstybinių lygmeniu nėra dar čia tvirta. Tai parodė ir prieš kelias savaites įvykę rinkimai į prezidentus.

Ko reikia lietuviams?

Ne ką gudresnis lenkų visuomenės požiūris į savo tautines mažumas. Blogiausia, kad ir demokratinę santvarką mėginama išnaudoti prieš jas. Beje, kalti čia ne tiek valstybės valdmenys, kiek tradicinių pažiūrų ir kitiškosios prisilaikanti konservatyvi visuomenė.

Tai ir iškilo Draugijos suvažiavime tos pačios senos bėdos, mums žinomos dar iš anų laikų. Tarybos pirmininkas Eugenijus Petruškevičius kalbėjo:

"Tai tiesa, kad mes, Lenkijos piliečiai, turime visas pilietines teises. Galime dirbti, jei darbą susirasime, galime gydytis, jei bus lova ligoninėje, galime pirkti prekes, jei turime pinigų, galime laisvai važinėti po visą šalį ir po visą pasaulį, galime statyti namus, atidarinėti parduotuves, verslo įmones, žodžiu, turime teisę daryti tai, ką daro lenkų tautybės piliečiai... Ir todėl gan dažnai susiduriame su kai kurių lenkų nuostebiu: ko jiems dar reikia!"

Kad lietuvis Lenkijoje jautųsi pilnavertis ir lygiateisis, jam reikia daugiau, negu tik pilietybės. Mes priklausome atskirai bendruomenei. Todėl iš jos ir kyla poreikiai, kokius lenkų dauguma tenkina net nepastebimai: televizija ir visa žiniasklaida kalba lenkiškai, kariuomenė lenkų, visa administracija, mokyklos, šventovės, visa valstybė — lenkų. Mums irgi reikia tautinių mokyklų, vaikų darželių, lietuvių knygų, o ne lenkų dvasiškų nuolat sėjamos neapykantos, reikia tautinių mažumų įstatymo Lenkijoje, etninės lietuvių žemės reikia administracinės lietuvių kalbos (nereikalaujama valstybinės, dokumentacija būtų ir toliau rašoma lenkų kalba).

Juk mes iš niekur neatsikėlėme, gyvename nuo amžių savo žemėje ir niekam nieko nesame skolingi. Tai mums buvo atimta teisė visame kame verstis gimtąja kalba. Kukliai užsiminus — gal Seinuose galėtų būti ir klebonas lietuvis. Mums reikia savo atstovo seime ir senate. Mes nenorime, kad mus užgultų pasienio kariuomenės dalinys. Nuo pareigų mūsų niekas neatleidžia. Tai kodėl visai natūralios teisės iš mūsų atimamos?

Vadovėliai, mokyklos

Per šešerius naujos valstybės metus dar nėra išėjęs nė vienas lietuviškas vadovėlis. Vis pinigų trūksta. Ta vienintelė kliūtis — pinigai. Šitai mums 29-erius metus "valdančioji" partija aiškino, dėl ko "Aušra" negalinti tapti bent mėnesinė — popieriaus trūksta. Lietuva "turtinga", ten lenkams net užsienio kalbų vadovėliai negali būti lietuvių kalba rašyti. Mes gi kalbame tik apie lietuvių kalbos vadovėlius, dar Lietuvos istorijos ir Lietuvos geografijos.

Mums Seinuose labai reikia lietuviškos mokyklos. Miesto lietuvių taip užgulti, kad niekaip nedrįsta leisti savo vaikų į lietuviškas klases bendroje mokykloje, nėra jėgos net pertraukti metu tokiai persvarai atsispirti. Čia žmonės ir Lietuvos statomas kultūros centras turėtų būti išganingas.

Paminklas vyskupui

Seinuose turi atsirasti pagarbai vieta vyskupo Antano Baranausko paminklui. Gal Jam stebint chuliganai nedrįstų niekinti Lietuvos vėliavos, konsolato iškabos, gal pyktis susilaikytų prieš gėrį? Seimams reikia ir Antano Baranausko gatvės, kad prisimintume, kur kilnus šios žemės sūnus, kasdien važinėjo į Jam Anykščių šilėlį primenantį Seinų šilėlį. Gal ir tie piktaivaliai apsisprastų pamatę, kad lietuviai Seinų miestui yra gražių pėdsakų palikę.

Didelis yra Seinų miesto valdžios užsispyrimas. Jis stebina ne tik tai, bet ir Lietuvos lenkus, stebina net garsų lenką, buvusį Amerikos prezidento patarėją profesorį Zbignievrą Brzezinskį.

(Nukelta į 2-rą psl.)

Vytauto Didžiojo statula Kaune, Laisvės alėjoje, paramstyta jo nugalėtųjų — kryžiuočių, kalavijuočių, totoriaus ir ruso

Nuotr. G. Kurpio

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaite-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20, rėmėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063

Dvi naujos vyskupijos Latvijoje

1995 m. gruodžio 7 d. oficialiai paskelbti Šv. Tėvo pertvarkymai Latvijoje – įsteigtos dvi naujos vyskupijos: Rezeknės-Agluonos, sumazinant Rygos arkivyskupiją, ir Jelgavos, sumazinant Liepojos vyskupiją. Abi naujos vyskupijos tapo Rygos metropolijos sufraganėmis vyskupijomis. Ryšium su naujų vyskupijų steigimu Šv. Tėvas taip pat paskyrė ir naujus vyskopus: Rezeknės-Agluonos Janį Bulį, iki šiol ėjusį Liepojos ordinaro pareigas, Jelgavos – kunigą Antons Justs, Rygos kunigų seminarijos rektorių, inkardinuotą Arlingtono vyskupijoje JAV-se. Liepojos vyskupu tapo prel. Arvaldis Andrejs Brumanis, Rygos kunigų seminarijos profesorius.

Naujoji Rezeknės-Agluonos vyskupijos teritorija sutampa su Latvijos Latgalijos regionu. Iš 410,000 gyventojų šiek tiek daugiau negu pusė save laiko katalikais. Tikinčiųjų sielovada naujojoje vyskupijoje rūpinsis 46 vyskupijos ir 6 kunigai vienuoliai. Kaip minėjome, pirmuoju Rezeknės-Agluonos vyskupu tapo Janis Bulis, iki šiol buvęs Liepojos vyskupu. Jis yra gimęs 1950 m., baigęs Rygos kunigų semina-

riją 1977 m., o prieš ketverius metus pašventintas vyskupu.

Kitos naujos vyskupijos – Jelgavos ribos sutampa su Zemgalės regionu. Iš 418,000 regiono gyventojų katalikais save laiko tik 27%, t.y. apie 90,000. Vyskupija suskirstyta į 5 dekanatus ir 38 parapijas, o tikinčiųjų sielovada rūpinsis 16 vyskupijos kunigų ir vienas kunigas jėzuitas. Kun. Antons Justs, tapęs pirmuoju Jelgavos vyskupu, yra gimęs 1931 m. Latvijoje, tačiau besibaigiant II Pasauliniam karui, teturėdamas 13 metų, su tėvais išvyko į Vakarų JAV-se baigęs kunigų seminariją, studijavo Liuvene ir Insbruke, studijas apvainikuodamas filosofijos ir teologijos licenciatu laipsniais. Kunigu buvo pašventintas 1960 m. Liuvene, vėliau įsikardino į Richmondo vyskupiją, o 1974 m. įsteigęs naują Arlingtono vyskupiją, perėjo pastarosios vyskupijai žinion. Rūpinosi latvių išeivių sielovada JAV-se, 1992 m. grįžo į Latviją ir pradėjo dėstyti dogminę teologiją bei Bažnyčios istoriją Rygos kunigų seminarijoje. 1994 m. buvo paskirtas seminarijos rektoriumi.

Atidalinus Jelgavos vyskupiją, dabartinės Liepojos vyskupijos ribos sutampa su Latvijos Kurzemės regionu. Iš 314,000 regiono gyventojų tik nepilni 4%, t.y. apie 30,000, yra katalikai. 16-kai parapijų priklausančių tikinčiųjų sielovada rūpinsis 5 vyskupijos kunigai ir 1 kunigas vienuolis.

Naujasis Liepojos vyskupas Arvaldis Andrejs Brumanis yra gimęs 1926 m. Besibaigiant karui, pasitraukė į Vakarų. Baigęs kunigų seminariją Belgijoje, buvo pašventintas kunigu 1954 m. Liuvene katalikiškame universitete gavo Bažnyčios istorijos daktaro laipsnį, o Romos gregorianame universitete studijas vainikavo teologijos licenciatu laipsniu. Nuo 1968 iki 1992 m. buvo Vatikano radijo latvių programos redaktoriumi. Iki paskyrimo vyskupu profesorius Rygos kunigų seminarijoje. Inf.

Amerikos tikintieji sukils prieš netikinčiuosius?

"The Washington Times" žurnalistas aiškina, kodėl galima laukti tikinčiųjų persvaros Jungtinėse Amerikos Valstybėse

Grįžta religija! Taip rašo "Washington Times" korespondentas Richard Grenier, komentuoamas "Atlantic Monthly" viršelyje neseniai iškelta tema. Nuostabu, teigia jis, kad beveik kas vakarą bendraudamas su Vašingtono valdančiųjų sluoksnių įvairiais nariais niekad nesusitiko su asmenimis, dalyvaujančiais pamaldose, išskyrus retomis sutuoktųjų progomis. Tame 1995 m. lapkričio 6 d. straipsnyje jis ryškina kitą JAV veidą.

Pasak Bostono universiteto P. Berger'io, Indija esanti religingiausias pasaulio kraštas, o Švedija mažiausiai religinga. "The American Enterprise" redaktorius Karl Zinsmeister, visą laidą paskyręs religijai dabartinėse JAV-ėse, apibūdina JAV kaip "švedų valdomą indiečių kraštą". Tad, teigia Grenier, JAV sekuliarizuota visuomenė gali nusteibinti rezultatai demokrato P. Hart'o atlikto apklausos liberalų organizacijai "People for the American Way".

Į klausimą "Kai žmonės kritikuoja religinius dešiniuosius", ar jie tuo išreiškia pagrįstą susirūpinimą, ar tik rodo perdėtą baimę, šališkumą", 21% atsakė matantys kritikoje pagrįstą susirūpinimą, 61% – perdėtą baimę. Atseit, triskart daugiau žmonių įžiūri šališkumo polinkius. "Ar religijos vaidmens silpnėjimas yra rimta problema?" "Ne" atsakė 17%, "taip" – 63%, arba 4 kart daugiau apklaustųjų. O kiek

rinkėjų balsuotų už politinį kandidatą, kuris rimtai imtųsi moralinių vertybių pirmumo atstatymo? Net 74%. Beveik tris kartus daugiau apklaustųjų sutiko negu ginčijo, jog Aukščiausias teismas ir kongresas per toli nužengė, išbraukdami religines ir moralines vertybes iš įstatymų ir mokyklų, pavyzdžiui, panaikindami maldas.

Kitos apklausos Gallup ir Barna Research) duomenimis, beveik du trečdaliai amerikiečių teigia, kad religija yra "labai svarbi" jų gyvenime, o dar ketvirtadalis nuomone – "gana svarbi". Skaičius asmenų, kuriems religija nėra svarbi, nesiekė net 10%. "Times Mirror" apklausa rodė, kad 80% suaugusių amerikiečių sakosi esą dievobaimingi ir pastoviai dalyvauja pamaldose. Beveik pusė baltųjų protestantų yra fundamentalistai arba evangelikai, pasak "Coldwater Corporation" apklausos. O Barna duomenys rodo, kad pusė baltųjų ir juodųjų amerikiečių skaito Šventąjį Raštą bent kartą per savaitę, neskaitant liturginių apeigų.

Išvalgusius visuomenės tyrinėtojas Michael Horowitz, buvęs Vadybos ir biudžeto įstatų advokatas, ir dar priedo žydas, kaip rašo Grenier, teigia, jog baimė ir neapykanta, su kuria JAV pasaulietiškas elitas šiais laikais žvelgia į krikščionis evangelikus, jam primena 1830 dešimtmečio Naujosios Anglijos išminčių požiūrį į tolimų Vakarų gyven-

tojus, atvykusius į prezidento A. Jackson'o inauguraciją. Horowitz nuomone, krikščionių evangelikų priėmimas į politinį gyvenimą yra esminis Amerikos demokratizacijos reiškinys. Irving Kristol taipgi siūlo, kad evangelikai turėtų būti įtraukti į pagrindinę politinę srovę, kaip ir buvo su ankstesne Europos ateivių karta.

Padėtis yra iš tikrųjų ironiška, rašo Grenier, nes krikščionys, dabar vadinami "evangelikais", būdavo absoliutūs šio krašto savininkai. Anaipol jie nėra "ekstremistai", kaip dabar norima juos vadinti. Jeigu jie nebūtų priėmę naujų ateivių į Ameriką su krikščionišku nuolankumu, užuojauta ir pakantumu, nei p. Horowitz nei p. Kristol nebūtų galėję iškilti ir šiandieną būti žymiųjų amerikiečių gretose.

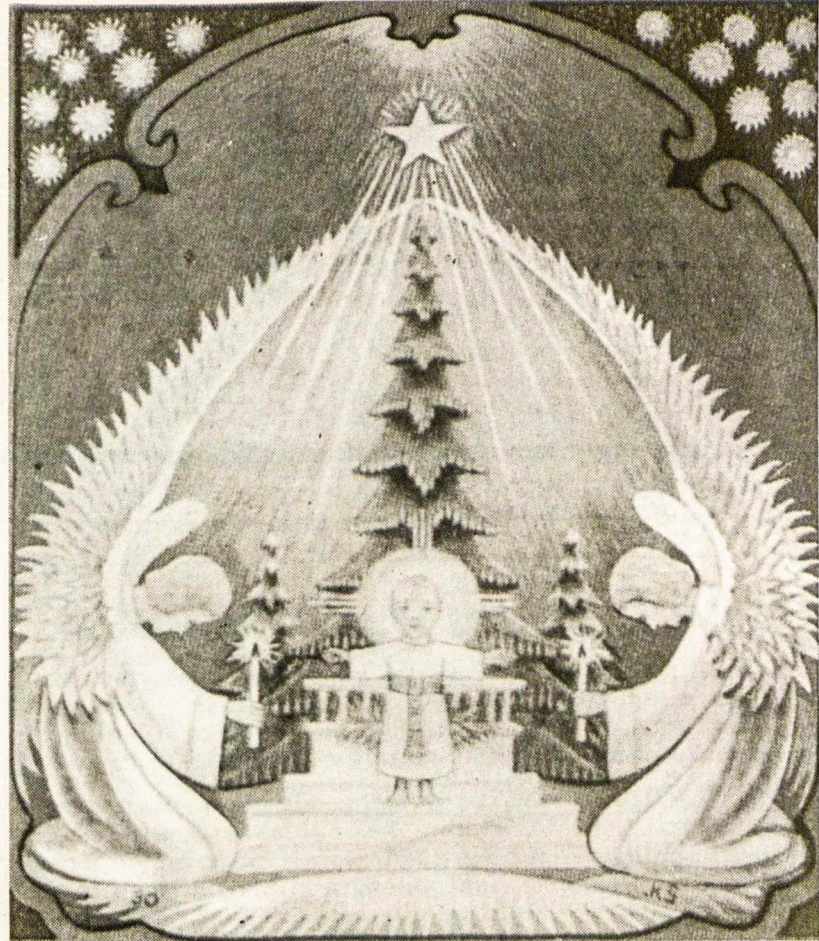
Autoriaus manymu, ekstremistinių nusistatymų labiausiai pasižymi radikalioji netikinčiųjų pusė, kurios antireliginiai fanatikai primena Torquemados inkvizitorius savo priešininku net mažiausiai religinei kibirkštei valstybiniame JAV gyvenime. Esant tokiems polinkiams, ne nuostabu, kad pernai iš JAV pašto siuntų buvo išimtos visos, primenančios Kalėdas arba "Hannukah", gal 1% JAV gyventojų kategoriskai pareikalavimu, kuris nusteibino likusius 99% amerikiečių.

Vidutiniams amerikiečiams sunku tikėti, jog valdžia – jų valdžia – pareikalavo, kad religinių grupuočių tvarkomos senelių prieglaudos išimty visą religinę simboliką iš skelbimų "geltonųjų puslapių" žinyuose. "Western Maryland" kolegija buvo priversta nuimti nuo XIX š. pastatų daugiau kaip 100 metų ten išbuvusius kryžius. Vienoje Colorado mokyklų apskrityje, federacinio teismo pritarimu, visos knygos apie krikščionybę buvo išimtos, bet palikti leidiniai apie Amerikos čiabuvių religijas ir okultizmą.

Tačiau beprotiškiausias pavyzdys įvyko prieš keletą metų, kai Amerikos Pilietinių laisvių sąjunga (Civil Liberties Union – ACLU), anot Grenier – tikrieji Torquemados, įsibrovė į Kalifornijos viešosioms mokykloms pasiūlytus pakeitimus seksualinio auklėjimo srityje. Kiekvienam Kalifornijos įstatymų leidėjų buvo išsiųstas laiškas, grasinantis traukimu į teismą, jeigu nebus raišdškai laikomasi ACLU doktrinos. Kokia buvo ACLU doktrina? Autorius pažodžiui citavo: "Mokymas, kad monogaminėje santuokoje heterogeniniai santykiai yra tradicinė amerikietiška vertybė, yra nekonstitucinis religinės doktrinos įvedimas į viešąsias mokyklas".

Grenier laiko tokį nenormalų pasakymą, vertą vietos ACLU iškrėpelių parodoje, nes monogaminėje santuokoje heterogeniniai santykiai yra ne tik amerikietiška vertybė, bet ir seniausias socialinis paveldas. Autorius ironiškai teigia, esą ACLU aiškiai nenorėtų, kad Kalifornijos mokyklos atgrasintų mokinius nuo santykiavimo be vedybų.

Tačiau, baigia Grenier, gali kilti didelė kova tarp religiją nusistačiusio elito ir Amerikos žmonių, kurie padeda tvirtai reikšti savo religinius įsitikinimus. RSJ

Nežinomo autoriaus Naujoji pasaulio šviesa, atnešta Betliejaus Kūdikio, skirta šviesti ištisus metus visai žmonijai

Savaite Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pakanka kovojant su tokiais nusikaltimais. V. Račkausko manymu, Lietuvoje reikėtų įvesti privalomas automobilių elektroninės apsaugos sistemas ir privalomą automobilių draudimą.

Sutartis dėl 47-to straipsnio

"Žemės pardavimą užsieniečiams draudžiantis Konstitucijos 47 straipsnis trukdo Lietuvos integracijai į Europos sąjungą", rašo "Lietuvos rytas" gruodžio 11 d. Pagal gruodžio 7 d. septynių partijų pasirašytą sutartį, žemės nuosavybės bus skirstomos pagal kontrolinius akcijų paketus, į Lietuvos ir užsienio subjektus, dalyvaujančius Lietuvos ūkyje. Abiems bus leidžiama įsigyti nuosavybės tik ne žemės ūkio paskirties žemės sklypus, kurie būtini jų tiesioginei veiklai skirtų pastatų ir įrenginių statybai bei vartojimui. Netiesioginei veiklai naudojama žemė bus galima tik nuomoti. Iki Lietuvos pilnaties narystės Europos sąjungoje žemės sklypus galės įsigyti tos užsienio savininkų kontroliuojamos įmonės, kurių savininkai yra iš ES valstybių arba iš valstybių, priklausančių 24 valstybių grupei, teikiančią pagalbą Vidurio Europos vystymuisi ir prisidedančiai prie jos įsijungimo į Vakarų ekonomiką.

Steigs Energijos taupymo fondą

Gruodžio 6 d. Lietuvos vyriausybė nutarė įsteigti Energijos taupymo fondą, kurio tikslas bus efektyviau išgauti ir naudoti energijos ištek-

Steigs Energijos taupymo fondą

Gruodžio 6 d. Lietuvos vyriausybė nutarė įsteigti Energijos taupymo fondą, kurio tikslas bus efektyviau išgauti ir naudoti energijos ištek-

lius bei plėtoti energijos gamybą, skelbia "Lietuvos aidas". Norint, kad bendrojo vidinio produkto energijos sąnaudos sumažėtų 50% iki 2015 m., lyginant su 1990-aisiais, būtina visuotinai taupyti energiją. Energijos taupymo fondą, reikalingą nuosekliam lėšų kaupimui, valdys taryba, finansškai aptarnaujama finansų ministerijos, technškai ir organizaciniai – energetikos ministerija. Lėšos bus gaunamos iš biudžeto, užsienio paskolų, subsidijų, komercinių bankų paskolų ir įmonių bei asmenų įnašų.

Iš fondo pinigų bus teikiamos paskolos energijos taupymo ir efektyvaus naudojimo programoms bei kitiems investiciniais energetikos projektams; namų, butų remonto ir šiluminio projektams ir pan.

Infliacijos statistika

Kaip skelbia BNS, lapkričio mėn. infliacija siekė 4.3%, o per vienuolika š. m. mėnesių – 32.2%. Pernai tuo pačiu laikotarpiu buvo 39.8%. Praėjusį mėnesį smarkiai pabrango išlaidos būstui (kuras ir energija net 9.1%). Padidėjo alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių kainos 5%, maisto 4.3%. Drabužių ir avalynės 3.1%. Namų ūkio reikmenys, paslaugos bei susisiekimas ir ryšiai pabrango 1.2%. Kitų prekių ir paslaugų kainos padidėjo 1.9%.

Per vienuolika mėnesių labiausiai pabrango būstas, kuras ir energija (40.7%), mažiausiai – sveikatos priežiūra ir medicinos paslaugos (11.4%).

RSJ

A+A JUOZUI ZAVIUI

mirus,

jo žmoną STASĘ, dukrą RIMĄ ir visus gimines
nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

An. Iz. Gataveckai
Dana Pettai
A. ir Al. Milvydai

A. ir V. Šimkai
K. Bubliauskienė
G. Adomaitienė

S. ir Z. Revai

Idėjos draugai – buvę Jūrų šauliai

PADĖKA

A+A JONUI GUSTAINIUI

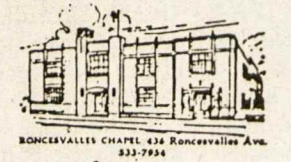
iškeliavus amžinybėn, dėkoju Prisikėlimo parapijos klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, ir kunigams už atnašautas Mišias, ypatingai raminantį žodį bei palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Nuoširdi padėka p.p. Biretų šeimai, taip daug padėjusiems velionies ligos metu. Nuoširdi ir didelė padėka Vytautui Biretai už rūpestį bei paramą ligos ir laidotuvių dienomis. Dėkoju karsto nešėjams, draugams už užuojautas, aukojusiems Mišioms ir labdarai. Nuoširdus ačiū ponioms už pyragus ir p. Birštonui už laidotuvių pietus.

Amžiną atilsą duok jam, Viešpatie.

Lūdinti žmona Teodora

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 416 533-7954

Turner & Porter

MIRTIES PRANEŠIMAS

A+A ALDONA MAGDALENA KRYŽANUSKIENĖ,

knygnešio Stasio Reivyčio
jauniausia dukra, mirė 1995
metais gruodžio 15 dieną
Collingwood, Ont. ligoninėje
po devynerių metų ilgos,
sunkios ligos.

Nuliūdę liko vyras Viktoras, sūnus Algirdas, dukros – Regina, Daiva, Roma ir Rita. Ji paliko devynis vaikaičius ir brolį Algirdą Reivytį, gyvenantį Lombard, IL.

Norintys pagerbti jos atminimą prašomi aukoti Pranciškonų stovyklavietei Wasagoje (1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8).

MAMYTE, Tavo rankutės nebegali auginti gėlyčių, bet mes, Tavo vaikai, Tavo auginti, gyvuojam ir žydime. Ačiū Mamyte, kad Tu mus taip stropiai prižiūrėjai, kaip savo darželį. Mūsų meilė Tau, Mamyte, nevystanti. Mes žydime, kaip saulėgrąžos pievoje – mūsų veidai vis sukasi į Tave, mūsų saulute. Esame labai dėkingi ir laimingi, patyrę Tavo meilę ir švelnią priežiūrą mūsų jaunystėje. Dabar auginam savo gėlytes, savo vaikučius su ta pačia meile, kurią Tu, Mamyte, mums parodėi.

Mes Tave mylėsime amžinai –

TAVO VAIKAI

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Tel. 416 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

• Tauta turi ginti ne tik tai savo įstatymus, bet ir savo mūrus (Heraklitas)

PADĖKA a. a. IGNAS PAKARNA

iškeliavo amžinybėn 1995 m. gruodžio 8 d.

Nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, Anapilio klebonui, Mississaugoje, Ont., kun. J. Staškui, kun. L. Januškaitiui, OFM, už maldas, Mišias ir laidotuvių apeigas.

Nuoširdi padėka visiems giminėms, karsto nešėjams, draugams ir pažįstamiems, pareiškiusiems užuojautą žodžiu ir raštu, už gėles, užrašytas Mišias, aukas "Tremtinių grįžimo fondui" ir "Vaiko tėviškės namams". Dėkoju D. Radtkei ir sol. A. Simanavičiui už giedojimą Mišių metu. Ačiū B. Stanulienai už paruoštus laidotuvių pietus.

Liūdinti žmona –

Adelė Pakarnienė, broliai – Kazimieras ir Klemensas Pakarnos

Lietuvoje lankėsi Europos katalikų moterų sąjungos pirmininkė MARYSE DURRER. Vilniaus miesto savivaldybės salėje įvyko Lietuvos katalikų moterų sąjungos bei narių susitikimas su minėta viešnia (nuotraukos viduryje). Šalia jos – dvasios vadas mons. J. ANTANAVIČIUS ir valdybos narės

Ydingas ir pavojingas projektas

Rengiamas Lietuvos šeimų teisinis dokumentas, kuriame atspindi marksistinė šeimos samprata

Lietuvos katalikų moterų sąjungos narės sužinojo, kad rengiamas dokumentas "Šeimos politikos koncepcija ir veiksmų kryptys" bei norima, kad jis būtų kuo skubiau priimtas vyriausybės. Per didžiausius vargus gavusios ruošiamos programos kopiją, Sąjungos valdyba sukvietė posėdį, kuriame dalyvavo ne tik valdybos narės, bet ir katalikės gydytojos, teisininkės, kalbininkės. Valdyba nutarė pareikšti griežtą protestą prieš šį dokumentą. Spaudos konferencijoje apie rengiamą "Šeimos politikos koncepcijos ir veiksmų krypties" dokumento žalą Lietuvai kalbėjo LKMS pirmininkė Gražina Palokienė, dvasios vadas mons. Juozapas Antanavičius, literatė Marija Kontrimaitė. Buvo perskaitytas šis viešas pareiškimas.

Mes, Lietuvos katalikės, esame susirūpinusios, kad toks svarbus dokumentas kaip "Šeimos politikos koncepcija ir veiksmų kryptys" buvo paruoštas vyriausybės parinkto siauro specialistų rato, nesupajaudinus su juo platesnės visuomenės. Kad kurios suinteresuotos visuomeninės organizacijos (ypač katalikiškos) gavo jį tik aplinkiniais keliais. Dabartiniame šio dokumento projekte pateikiama nemaža vertingos informacijos apie šeimos padėtį ir jos pokyčius, esama neblogų pasiūlymų (dėl ekonominės ir socialinės paramos šeimai bei kt.).

Pagrindinis šios koncepcijos trūkumas – ydinga šeimos samprata, pagrįsta materialistiniais bei individualistiniais principais. Lyg ir nemint idelgijos, nuosekliai išlaikoma marksistinė-lenininė bazė (ekonominiai santykiai) ir antstato (visuomeninės institucijos, moralė, kultūra, žinoma, be religijos) schema. Tai mato ma jau turinyje: visuose skyriuose pirmiausia kalbama apie ekonominius dalykus.

Koncepcijoje, remiantis šeimos samprata, į pirmą vietą iškeliamos psichosocialinė ir ekonominė funkcijos, kultūrinė minima pabaigoje, o apie dvasines, religines vertybes, dorovės palaikymo funkciją visai neužsiminama.

Neapibrėžta, kas yra normali šeima. Įvairius šeimų irimo procese atsirandančius darinius bandoma suniveluoti ir įteisinti kaip "šeimų tipus". Homoseksualių porų vadinimas šeima neatitinka nei tradicinės krikščioniškos Lietu-

vos šeimos sampratos, nei bendražmogiškosios, kuri šeima vadina vyrą ir moterį, tėvus ir vaikus jungiančią mažiausią visuomenės ląstelę. Atskiriant šeimą nuo ją įteisinančios santuokos, pažeidžiama tikroji jos paskirtis – užtikrinti visuomenės fizinį išlikimą bei jos dvasinių, moralinių, etninių, kultūrinių vertybių išsaugojimą ir tolesnį kūrimą.

Religinės institucijos ir organizacijos paminimos (po labdaros organizacijų) tik keletoj vietų, – kalbant apie vaikų ugdymą, pagyvenusių ir žmonių su negalia integraciją visuomenėje, tačiau jų nėra nei tarp šeimos planavimo, nei tarp šeimos stiprinimo ir kitų svarbių veiksmų.

Labai ydingas visų daugiausiai šeimų priskyrimas silpnų arba rizikos šeimų grupei (greta nepilnų, alkoholikų, narkomanų šeimų ir pan.). Toliau vienas minimų šeimos politikos principų "išvengti socialiai silpnų (...) šeimų plitimo skatinimo" automatiškai įteisinia daugiausiai šeimų diskriminavimą. Normalios, dorovės principų besilaikančios daugiaaukštės šeimos padeda kompensuoti demografinį nuostolį ir turėtų būti visokeriopai remiamos.

Šeimos planavimo skyrius patikėtas rengti vien Šeimos planavimo centrui. Jo vadovas dr. V. Klimas atstovauja Planingos tėvystės federacijai, kuri propaguoja tik dirbtinius šeimos planavimo metodus ir hedonistinė nuostata paremta jaunimo, paauglių, net vaikų, seksualinį švietimą, tuo faktiškai skatindama moralės nuo-

smukį ir šeimų irimą. Apie natūralių šeimų planavimo metodų propagavimą net neužsimenama.

Daugelyje skyrių pasigendama vientisos nuoseklos politikos. Taip šeimos sveikatos politika išskaidoma į motinos ir vaiko, pagyvenusių ir žmonių su negalia sveikatos priežiūrą. Visai nekalbama apie šeimos dvasinę sveikatą.

Didžioji dauguma Lietuvos gyventojų yra krikščionys katalikai, todėl reikalaujame, kad būtų sudaryta nauja darbo grupė, įtraukiant į ją visų kupų konferencijos įgaliotus asmenis, katalikiškų ir kitų krikščioniškų visuomeninių organizacijų atstovus. Šeimos politikos koncepciją ir jos veiksmų kryptis reikia peržiūrėti, atsižvelgiant į Šventojo Sosto Šeimos teisių chartiją ir kitus pagrindinius šeimos sampratą bei jos politiką liečiančius Katalikų Bažnyčios dokumentus.

Šeimos politikos svarbiausia kryptis turėtų būti tradicinės šeimos išlaikymas, jos dvasinių, moralinių, etninių pagrindų stiprinimas bei ugdymas.

Lietuvos katalikų moterų sąjunga –

G. Palokienė,

pirmininkė

P.S. 1995 m. gruodžio mėn. pradžioje sužinojome, kad vyriausybė nukėlė dokumentą "Šeimos politikos koncepcija ir veiksmų kryptys" svarstymą bei pasiūlė Lietuvos katalikų moterų sąjungai dalyvauti šio dokumento taisymuose. Tai didelis LKMS laimėjimas dėl Lietuvos ateities, kovojant už humanistines bei krikščioniškas moralės nuostatas gyvenime.

Romualdas Gasparaitytė,

LKMS valdybos narė

Europos katalikų moterų sąjungos pirmininkė MARYSE DURRER Vilniuje su LKM sąjungos dvasios vadu mon. J. ANTANAVIČIUMI po posėdžio

Nenaikinti kančios pėdsakų

Čikagiečių susirinkimas, išreiškęs protestą prieš buvusių Saugumo rūmų remontą, naikinantį sovietų paliktus tautžudystės pėdsakus

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Lietuvių politinių kalinių sąjungos ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centro iniciatyva 1995 m. lapkričio 26 d. Čikagoje, Jaunimo centre, buvo sukvietas visuomenės susirinkimas pareikšti protestą prieš Lietuvos vyriausybės užsimojimą sunaikinti lietuvių kančių pėdsakus Genocido tyrimo centre (buv. KGB rūmuose), Vilniuje.

Susirinkimą pradėjo ir jam vadovavo Lituanistikos tyrimo ir Studijų centro direktorius dr. Jonas Račkauskas, nurodymas šio susirinkimo tikslas, būtent: a) atkreipti dėmesį į Genocido tyrimo centro darbus, b) išreikšti mūsų pasipiktinimą Genocido tyrimo centro vadovybei už jos elgesį, c) jungtis su žmonėmis Lietuvoje, kurie jau daugiau kaip pusian metų protestuoja prieš V. Skuodžio paskyrimą šio centro vadovu.

Pirmasis kalbėjo istorikas – teisininkas Jonas Dainauskas. Jis sakė, kad įstatymai, liečiantys archyvo išsaugojimą ir Genocido tyrimo centrą, yra laužomi. Kodėl vyksta Genocido tyrimo centre (buv. KGB rūmuose) remontas? Juk negalima kalbėti apie palikimą iškentėtų kančių ateinančioms kartoms "fizuotame" muziejuje! Šaltai kalbėti apie tai neįmanoma, reikia rėkti ir dar kartą rėkti, kad parodytume dabartiniam Lietuvos vadovams, jog jie tarnauja svetimiems, perremontuodami muziejų. Tą patatą reikia išsaugoti, kaip liudininką ten vykusį kankinimų ir žiaurumų. Tų KGB rūmų išsaugojimas liudytų ateinančioms kartoms, kas buvo padaryta. J. Dainauskas pabrėžė, esą išveivijos lietuvių turi reikalauti, kad Lietuvoje būtų išsaugoti genocido pėdsakai.

Sekantis kalbėtojas buvo inž. Povilas Vaičekauskas, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos narys, partizaninio pasipriešinimo dalyvis, 9 mėnesius kankintas Vilniuje tuose pačiuose KGB rūmuose, kur dabar yra Genocido tyrimo centras, 7 metus išbuvęs įvairiuose lageriuose ir kalėjimuose, buvęs Vorkutos sukilimo dalyvis.

Apibūdindamas, kas yra genocidas-tautžudystė pagal 1948 m. gruodžio 9 d. genocido konferenciją, P. Vaičekauskas pabrėžė, kad toks genocidas buvo vykdomas Lietuvoje. Jis supažindino su atsišaukimą "Genocido tyrimo maršas" rašiusiais, kurie yra buvę Genocido tyrimo centro darbuotojai. Tai Nijolė Gaškaitė, Algis Kašėta, Dalia Kuodytė, Dalius Stancikas, Juozas Starkauskas. Jis perskaitė ir patį atsišaukimą, kuriame tarp kitų dalykų sakoma: "Kita vertus, valdančioji partija ir jos vyriausybė, įvairiais būdais stengdamasi žmonių sąmonėje ištrinti sovietmečių patirtą fizinį bei dvasinį genocidą, maskuoja visus jį primenančius išorinius reliktus. Neatsitiktinai ir KGB pastatas Vilniuje, lietuvių tautos kančių namai, istorinis ir dvasinis mūsų paminklas, labai greitai buvo perduotas Teisingumo ministerijos dispozicijon, o ten pradėti generalinio remonto darbai. Tenka konstatuoti, kad tai, ko nespėjo padaryti atsitraukdama KGB va-

dovybė, kuri stengėsi prisidengusi remontu panaikinti buvusius genocido ženklus kameroje ir tardymo kabinetuose, šiandien baigiama nepriklausomos Lietuvos valdžios nurodymu". Atsišaukimas baigiamas: "Istorija yra žmonijos atmintis, ir niekas, mėginantis ją aštrinti, tegu nepamiršta, kad turės atsakyti pagal civilizuotus įstatymus".

P. Vaičekauskas dar atkreipė dėmesį į sovietų vykdytą dvasinį genocidą Lietuvoje, kurio dar ir dabar neatsisakoma. Jis suminėjo ir kai kuriuos LDDP frakcijos vadovaujančius asmenis, kurie atlieka vyraujančią vaidmenį, paveldėtą dar iš sovietmečio laiku.

Inž. Pilypas Narutis, Stutthofio koncentracijos stovyklos politinis kalnys ir 1941 m. tautos sukilimo koordinatorių, savo kalboje pabrėžė, kad ir mes šiandien budime kartu su būdineiais Lietuvoje, norėdami išsaugoti tą muziejinį archyvą. Vietos, kaip KGB rūmai, Tuskulėnai ir kt. turi būti paliktos, nes tai tautos ypatingi dokumentai, rodantys, kaip buvo išduoti jos vadai. Jis klausė, kas yra tie, kurie daro tą remontą? Net ir dabar negalime sužinoti, kas yra tas kažkas, kas įsakė tai daryti?

P. Narutis pabrėžė, kad šis visuomenės protesto susirinkimas Čikagoje nori atkreipti LB, ALTos ir visų JAV lietuvių organizacijų dėmesį į tai, kas ten vyksta, reikalauja, kad nebūtų naikinami genocido pėdsakai. Jis perskaitė susirinkimo rezoliuciją, kuri buvo priimta garsiu plojimu.

Dr. J. Račkauskas dar sakė, kad Lituanistikos tyrimo ir studijų centras ir Politinių

kalinių sąjunga kreipsis į Los Angeles, Niujorko, Klivlando ir kt. miestų lietuvių, kad ir jie rengtų protesto susirinkimus.

Jonas Gradinskas pasiūlė šiame susirinkime parinkti Kalėdoms kiek lėšų budintiems Vilniaus KGB rūmuose. P. Vaičekauskas siūlė siųsti per BALFą siuntinėlius tiems žmonėms, kurie budi buv. KGB rūmuose Vilniuje labai varginomis sąlygomis, susirinkę iš įvairių Lietuvos vietų.

Rezoliucija

Čikagos lietuvių visuomenės susirinkimas, įvykęs 1995 m. lapkričio 26 d., Jaunimo centre, priitaromas buvusių Genocido tyrimo centro darbuotojų kreipimuisi ir protestuodamas prieš Lietuvos genocido tyrimo maršą ir KGB muziejus pėdsakų naikinimą Lietuvoje, priėmė šią rezoliuciją:

I. Susirinkimas prašo JAV Lietuvių bendruomenę, Amerikos lie-

tuvių tarybą ir kitas lietuviškas organizacijas atkreipti dėmesį į Lietuvos genocido tyrimo maršą: 1. Išaiškinti, kas atsakingas už KGB rūmų remontą, kuris naikina LKP ir KGB žiaurumų įrodymus, o taip pat komunistinio Maskvos teroro liudijimus. 2. Sustabdyti tokį "remontą" ir atstatyti lietuvių kančių įrodymus, buvusiose kalinių kameroje. 3. Įvertinti Tuskulėnų dvaro tyrinėjimus.

II. Susirinkimas reiskia didelę pagarbą budintiems prie buvusių KGB rūmų ir prašo visus užsienio lietuvių juos paremti materialiai, aukas siunčiant per BALFą, atskirai pažymint KGB rūmuose budintiems.

III. Susirinkimas prašo viso pasaulio lietuvišką spaudą ir visas informacijos priemones išgirsti ir skelbti susirinkimo nutarimus ir buvusių Genocido tyrimo centro darbuotojų kreipimąsi.

Susirinkimo organizatoriai: LIETUVIŲ POLITINIŲ KALINIŲ SĄJUNGA IR LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRAS

Maskvos ir Sibiro lietuviai

Išpūdziai išveivijos veikėjo, aplankiusio tautiečius Rusijos plotuose. Dar daug lietuvių ten gyvena, bet silpnai ar visai neorganizuoti. Į susitikimus su ten besilankančiu vyskupu Pauliumi Baltakiu nedaug tautiečių atsilankė, bet pageidavo, kad lietuviai kunigai juos dažniau lankytų

Kai galvojame apie Rusijos, o ypač Sibiro lietuvių, prieš akis stojasi šalti lagerių barakai, alkani miškakirčiai, pusgyviai kasyklų vergai, – visa ta sunki ir vargana tremties bei nužmoginimo dalia. Apie tai jau daug girdėta, skaityta. Bet tai praėjusi. Apie šiuolaikinį tenyškų lietuvių gyvenimą žinių buvo ne per daugiausia. Reikėjo mat ten gyvenančius tautiečius iš arčiau pamatyti. Jų dabartinę buitį ir lietuvišką veiklą nušvietė Juozas Gaila straipsniu "Apmatymai iš Maskvos ir Sibiro", kuris buvo išspausdintas "Pasaulio lietuvių", 1995 m. 11 nr.

Maskvoje

Straipsnio autorius pasakoja, kad atskridęs į Maskvą iš Vilniaus "vieną šaltą ir lietiną penktadienio rytą" (1995 m. vasarą), autobusiuku nuvažiavo į Lietuvos ambasadą ir susitikęs savo bendrakeleivius, atskridusius iš Niujorko – išveivijos vyskupą Paulių Baltakį ir prelatą L. Pečiukevičių. "Visi trys buvo pasiryžę keliauti į Sibirą. Bet prieš tai, ambasadoriaus Romualdo Kobzyrovičiaus ir jo žmonos globojami bei lydimi, susitiko su Maskvos lietuviams.

Pirmiausia aplankyta Maskvos lietuvių mokykla, kurioje mokosi 98 mokiniai. (Prieš

dvejus metus jų čia buvo 20). Energinga mokyklos vedėja Solveiga Valadkaitė ragina tėvus vežti savo vaikus į šią mokyklą. Atsiliepdami į tai, kai kurie tėvai nugalė ir didžiausius nuotolius. Vedėja rūpinasi ir naujų patalpų statyba. Mokytojai kuklias algas gauna iš vietinės valdžios.

Susitikimas su platesne lietuvių visuomenė įvyko Bendruomenės patalpose. Įdomu buvo sužinoti, kas ta visuomenė sudaro? Daugiausia tai mišrios šeimos – studentai, buvę sovietų armijos karininkai bei tremtinių vaikai, grįžę su tėvais į Lietuvą ir negalęję patekti į aukštąsias mokyklas. Tuo būdu nepasitvirtina kai kurių propagandiniai aiškinimai, kad "mūsų komunistai stengėsi išlaikyti Lietuvą lietuvišką". Lietuvė motina, kaip kitur, taip ir čia, esanti pagrindinė lietuviškumo saugotoja – vaikus ir vaikaičius "augina lietuviškai ir vadovauja lietuviškai judėjimui".

Tomsko mieste

Pustrečios dienos praleidę Maskvoje, amerikiečių "Boeing" lėktuvu bendrakeleiviai nuskrudę į Novosibirsko miestą Sibire. Jūs pasitikęs Sibiro LB pirmininkas Vilius Bernatonis. Po kelių valandų kelionės autobusiuku keliautojai pasiekė Tomsko miestą, kuriame norėta susitikti su vietiniais lietuviams. Į vienintelę Tomskę katalikų šventovę Mišių susirinko apie 40, iš kurių 12 buvo lenkų ir vokiečių kilmės seselių, keletas vokiečių, du amerikiečiai. Parapijos kelbonas – Pavolgio vokiečiai. Mišias vysk. P. Baltakis aukojė lietuvių kalba.

Čia susipažinę su iš Omsko atvykusiu Jonu Poškumi, kuris papasakojo, kad Omsko lietuvių nesą organizuoti, bet vietinė valdžia lietuviams palanki. Tomsko LB pirm. Algirdas Izakėnas ir Sibiro LB pirm. V. Bernatonis aprodė didelį Tomsko miestą, apšepusį, nepasižymintį švara.

Susitikime su lietuviams teko kiek patirti jų gyvenimo sąlygas. Tik vienas kitas pasiryžęs grįžti į Lietuvą nuolatiniame apsigyvenimui; kai kurie Lietuvoje praleidžia vasaros atostogas; nemėgsta dabartinės

valdžios. Vienas, neblogai vertėsis Sibire, užmezgęs ryšius su Lietuva, buvęs apgautas.

Barnaule

V. Bernatonio lydimi, per penkiolika valandų Sibiro lankytojai traukiniu pasiekė Barnaulą. Pasitikęs vietos lietuvių s-gos pirm. Bonaventūras Virbickas.

Susitikimas su lietuviams įvyko vokiečių kultūros namuose. Susirinko apie 20 žmonių. Įdomu ir tai, kad per Mišias vyskupas Sibiro lietuviams pasakojo apie Sibiro lietuvių kelių maldaknygę – klausytojai apie tai niekada nebuvo girdėję. Barnaule gyvena apie keliolika šimtų lietuvių, bet į pamaldas tesusirenka dvidešimt tikinčiųjų, iš kurių net ne visi moka lietuviškai. Buvo parodytas miestas, dar su Lenino statulomis ir kitais sovietiniais ženklais.

Novosibirske

Po to Sibiro lankytojai autobusiuku važiavę Novosibirsko link. Juos lydėję dr. V. Bernatonis ir B. Virbickas. Keliaujant buvo matomi skurdūs kaimai. Viename jų lietuvių trobelė išsiskyrusi tvarkingumu. Net medinis šaltigaitis nutiestas nuo gatvės iki durų. Novosibirske į susitikimą su vietiniais lietuviams nedaug atsilankė. Dalyvavę ir Sibiro vyskupas, vokiečių kilmės Josef Wirdt, gerai mokantis lietuvių kalbą. Niekur kitur nebuvo girdėta, bet čia Mišių metu keli vyresnieji užtraukė "Pulkim ant kelių".

Apskritai, Sibire lietuviai, pasak J. Gailos įsikūrę gerai. Buvę tremtiniai ar politiniai kaliniai, sulaukę 60 metų amžiaus, turi daugiau lengvatų negu jų bendraamžiai Lietuvoje. Nepaisant to, daugelis grįžo į Lietuvą, ir šiuo metu yra apie 800 šeimų, laukiančių būtų Lietuvoje. Pasitaike ir tokių, kurie Lietuvoje gavę butus, juos pardavė ir grįžo į Sibirą.

Straipsnis baigiamas žodžiais: "Norėtusi, kad ten būtų daugiau Bernatonių, Virbickų, nes tik tokie asmenys gali išlaikyti lietuvišbės liepsnelę". Tai prasme minėtina ir Jaunimo s-gos atstovė S. Jaurumbavičiūtė. Snk.

! Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai		Nemokamas siuntinių paėmimas		JAV ir Kanados dolerių perdavimas	
<i>Nordland Express</i> 1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8 Indian Rd. (išėjimas iš požeminio traukinio Keele stoties)		Toronto: nuo pirmadienio iki penktadienio Hamilton, Burlington, Oakville, Mississauga: pirmadieniais ir ketvirtadieniais St. Catharines, Niagara Falls, Welland: ketvirtadieniais Kitchener, Cambridge, Guelph, Brampton: pirmadieniais Wasaga, Collingwood, Barrie: pirmasis mėnesio sekmadieniais Windsor, Sarnia: antrasis mėnesio sekmadieniais London: antrasis ir ketvirtasis mėnesio sekmadieniais		4% plus \$20 pristatymas iki \$4,999 3% nuo \$5,000	
Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. iki 6 v.v.		Už pietinės Ontario provincijos ribų: Siųskite siuntinius į <i>Nordland Express</i> su gavėjo, siuntėjo adresais ir talpos aprašymu. Bendrovėje mes užpildysime muitinės pareiškimą, sąskaita bus jums pasiųsta.		Siuntiniai su kanadiškais produktais Lietuvoje mūsų sandėlyje:	
Skyrius: North York Town Press 164 Willowdale Ave, North York, Ont. (416) 222-4021		Dėl patogumo, pastovumo, išvaizdos ir ekonomijos turime įvairaus dydžio dėžių 1, 1.5, 2, 3 ir 5 kubinių pėdų. Taip pat galite įsigyti dėžių Anapilio knygyne, sekmadieniais ir kredito kooperatyve "Talka", 830 Main St. E. Hamiltone		Siuntinys nr.1 10 kg miltų, 10 kg cukraus, 10 kg ryžių \$50 (JAV \$38) Siuntinys nr.2 12 litrų augalų alyvos (4x3 litrai) \$36 (JAV \$27) Siuntinys nr.3 4.5 kg vištenos buljonas \$30 (JAV \$23) Siuntinys nr.4 6 kg žemės nesūtyt svestas (12x500 g) \$34 (JAV \$26) Siuntinys nr.5 11.5 kg rudyti sprotai, Ryga 72 dežutės po 160 g \$64 (JAV \$48) Siuntinys nr.6 20 kg cukraus (10x2 kg) 400 g tirpstantios kavos (2x200 g) \$48 (JAV \$36) Siuntinys nr.7 31 (vairus kanadiški produktai (20 kg) \$95 (JAV \$72) Siuntinys nr.8 17 (vairus kanadiški produktai (14 kg) \$65 (JAV \$49) Siuntinys nr.9 220 v. elektrinis šildytuvas \$75 (JAV \$57)	
London Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. (519) 657-1751					
Montreal Andrejs Vitolis 105 56th Ave., Lachine (514) 637-9102					
SKAMBINKITE Toronto 416 535-5000 Už Toronto ribų 1-800-561-3113 FAX 416 535-5001					

LAISVOJE TĖVYNĖJE

TELŠIŲ APLINKELIS

Akinė bendrovė "Žemaitijos keliai" jau nutiesė Telšių miesto aplinkelį. Jį sudaro keturių kilometrų ilgio kelio ruožas su viaduku per geležinkelį. Naujasis aplinkelis Žemaitijos sostinė vadinamus Telšius apsaugos nuo automobilių triukšmo ir variklių išmetamų dujų, o vairuotojams, važiuojantiems Šiaulių-Palangos greitkelio, sutausys laiko.

NAUJAS REDAKTORIUS

Savaitraštis "Gimtas kraštas" Arvydo Gimanto pranešimu 1995 m. 263 nr. pasiskelbė redaktorių pasikeitimą. Rašoma, kad ligšiolinis "GK" red. Arvydas Praninskas pats atsisakė šių pareigų, norėdamas atsiduoti kūrybiniam darbui. "GK" leidėjas R. Taraila esąs dėkingas žurnalistui A. Praninskui už kūrybingą bendradarbiavimą. Pasitraukiantį A. Praninską pakeitė Artūras Mankevičius, žurnalistiką studijavęs Vilniaus universitete ir dirbęs Lietuvos televizijoje. Baigus žurnalistikos studijas, jam dvejus metus teko būti tankų būrio vadu, devynius metus dirbti ELTOJE korespondentu ir vyr. redaktoriumi, bendradarbiauti su Japonijos, Vokietijos, Rusijos žinių agentūromis ir tapti Italijos agentūros ANSA korespondentu Lietuvoje. A. Mankevičius taipgi yra Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmojo pavaduotojas ir jų šaltos fondo pirmininkas. Arvydas Gimantas savo pranešime cituoja naujojo red. A. Mankevičiaus jam tartus žodžius: "Tikiu, kad kartu su "GK" žurnalistais mes rasime vietą Lietuvos žurnalistikoje ir išeivijoje. Suprantu, kad bus nelengva, nes kitais metais eisime savarankiškai. Visą lems kūrybingumas, betgi mes ne iš kelmo spirti..."

POSĖDŽIAVO ŽURNALISTAI
Lietuvos žurnalistų draugijos visuotiniame susirinkime Vilniuje 1995 m. lapkričio 26 d. dalyvavo 76 nariai. Jis buvo pradėtas mirusių LŽD narių E. Matuzevičiaus ir J. Tamošiūno atminimo pagerbimu susikaupimo minute. Atskaitinį pranešimą padarė LŽD centro valdybos pirm. Roma Grinbergienė. Pasak ELTOS pranešimo "Lietuvos ryte", kalbėdama apie didėjančias nusikaltimų bangas Lietuvoje, ji tarė: "Valdžios vyrai mus moko ku mažiau rašyti apie nusikaltimus, lyg nuo to jų sumažėtų. Po sprogdinimo 'Lietuvos ryte' meilės laiškelio valdžios vyrai negalėjo tikėti...". Centro valdybos pirm. R. Grinbergienė pabrėžė, kad šiuo metu LŽD turi porą šimtų narių, jų įstojus keturiolikai

narių, o iš jos pasitraukus šešiams. Kalbėdama apie pasitraukusiuosius, ji aiškino: "Vienas narys iš LŽD išstojo todėl, kad mes nesiėmėme reikalingų priemonių išvaduoti iš kalėjimo buvusį 'Lietuvos aid'o' vyr. red. Saulių Stomą. Tačiau jis buvo kaltinamas pradanginta skola ir nesumokėtais mokesčiais. S. Stoma turi jausti moralinį atsakingumą dėl to, kad finansškai nualino 'Lietuvos aid'o' laikraštį...". Rimantas Pleikys susirinkimo dalyviams perskaitė pranešimą "Visuomenės informavimo priemonių įstatymo keliai ir klystkeliai". Naujon LŽD centro valdybą buvo išrinkti R. Grinbergienė, R. Pleikys, M. Kontrimaitė, L. Jonušys, R. Masteika, J. Laurinaičius, R. Pupalaitytė, S. Dabaraitė ir J. Vercinkevičius.

LIETUVIŠKA TV LAIDA

Lenkijos televizija 1995 m. lapkričio 26 d. pirmą kartą savo istorijoje rodė 20 minučių trukusią televizijos laidą lietuvių kalba. Ją transliavo regioninė televizijos stotis, matoma Suvalkų vaivadijoje gyvenantiems lietuviams. Lietuviškoji laida turėjo teksto įrašus lenkų kalba, kad ją galėtų suprasti ir lenkai su kitataučiais. Punksio ir Seinų gyventojai buvo painformuoti apie Punksių vykusią lietuvių mokytojų konferenciją, išgirdo pokalbį su Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos sekr. Remigijumi Motižu. Apie Punksio valstijos problemas kalbėjo viršaitis Kazimieras Baranuskas. Žiūrovai buvo painformuoti apie chuliganiską išpuolį prieš Lietuvos konsulatą Seinuose. Dabar tokia lietuviškoji televizijos laida Suvalkų vaivadijos lietuviams bus transliuojama kiekvieno mėnesio paskutinį šeštadienį.

NEPELNINGA PLYTŲ GAMYBA

Aleksandras Jakubonis "Lietuvos aid'o" skaitytojams rašo: "Netoli Marijampolės esanti Puskelnų plytinė prieš mėnesį nutraukė plytų gamybą, nes vienos plytos savikaina 45 ct, o parduoti brangiau kaip 30 ct nepavyksta. Įmonės skolas jau prašoko oficialiąją įmonės įrengimų vertę. Spalio 6 d. įmonės akcininkų susirinkime nuspręsta: esant tokioms plytų kainoms rinkoje ir tokiems nerentabiliems įrengimams įmonėje, tenka atsisakyti plytų gamybos ir imtis prekybos ir statybos (rangos) darbų. Norint išmokėti skolas, nuspręsta parduoti 50% įmonės įrengimų, išnuomoti ar parduoti įmonės 25 ha žemę, skirtą molio karjerams..."

BENDRAVIMO SUTARTIS

Marijampolės miesto savivaldybėje lankėsi Suvalkų miesto delegacija, vadovaujama burmistro Gžegožo Volungievičiaus. Lenkų delegacijos vadovas pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Marijampolės burmistru Algiiu Žvaliauskui, atstovavusiu šio miesto tarybai. Ūkiniam bendradarbiavimui nutarta organizuoti tarpusavio firmų mugės, bendrus simpoziumus, konferencijas, dalytis patirtimi įvairiose ūkinio gyvenimo srityse. Kultūrai, turizmui ir sportui bus skirtos bendros jaunimo stovyklos, organizuoti kalbų mokymo kursai, keitimasis jaunimo grupėmis. Šią informaciją "Lietuvos aidui" pateikusi Alvyda Čepaitė primena Suvalkų burmistro G. Volungievičiaus pareikštą viltį, "kad kada nors nebėks spygliuotų vielų sienos ir mūsų valstybės galės laisvai bendradarbiauti". V. Kst.

"Giedros" korporacijos narės Klivlande surengė LIUCIJOS ANIŪNAITĖS-KRYŽEVIČIENĖS iš Lietuvos akvarelų ir gobelenų parodą 1995.X.29. Iš kairės: I. Bublrienė, R. Matienė, L. Aniūnaitė, A. Zorskienė, R. Degesienė, A. Stungienė, A. Malėnienė, V. Žilionytė-Legas

Artimo meilės tarnyboje

Negausaus moterų būrelio reikšmingi labdaros darbai, pasiekę vargstančius Lietuvoje

Prieš trejus metus į išeiviją Vakarose kreipėsi Tremtinių grįžimo fondo valdyba, nurodydama, jog tūkstančiai lietuvių tremtinių gyvena dar buvusios Sovietų imperijos platybėse. Daugelis jų norėtų grįžti į savo tėvų žemę. Fondas stengiasi jiems padėti, bet trūksta lėšų. Taipogi parama reikalinga ir grįžusiems tremtiniams, nes tarp jų yra daug vargstančių. Fondas laukia iš gėraiščių tautiečių užsienyje nuodirdios pagalbos.

Į tokį prašymą šiltai reagavo Kanados lietuvių katalikų moterų draugija, turinti savo veiklos skyrius visose lietuvių katalikų parapijose.

Kanados lietuvių katalikų moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrėms metinėje šventėje 1995 m. gruodžio 3 d. Anapilyje CECILIJA PAKŠTIENĖ visų dalyvių vardu dėkoja ir įteikia gėlių ilgametei skyrėms pirmininkei ALBINAI AUGAITIENEI (dešinėje). Nuotr. S. Bartusevičienės

Vieno skyrėms veikla

Šiuo straipsniu norima pabrėžti ir Lietuvos kankinių parapijos Mississaugoje, Ont., KLK moterų draugijos skyrėms veiklą šalpos srityje. Skyrėms, netaip jau gausus narėmis, paskutiniiais keleriais metais vadovaujamas uolios bei pareigingos Albinos Augaitienės, sugebėjusi įvairiais būdais sutelti nemažai lėšų ir paremti Lietuvoje katalikiškas įstaigas, organizacijas, šeimas ir pavienius asmenis.

Nemažomis sumomis buvo paramtas Tremtinių grįžimo fondas, "Caritas" organizacija, Vilniaus katedros statyba, Šv. Kazimiero kolegija Romoje, Šiaurios naujai statoma šventovė, Panevėžio vidurinė katalikų mokykla, religinis sambūris "gyvieji akmenys". Didelis dėmesys buvo skirtas tremtiniams.

Per pastaruosius dvejus metus šalpos reikalams skyrėms, siųsdamas pinigų, drabužių ir maisto siuntinius, paskyrė apie 16,000 dol. Turint galvą negausių vietnų, skaičius gana įspūdingas. Pastoviai įsipareigoja ir ateityje šelpiti šešias vargstančias tremtinių šeimas.

Gargždų "Caritas" atstovė L. Lukienė savo laiške pirmininkei rašo: "Labai apsidžiaugėme gautomis dovanomis, kad mes karitietės vėl galėsime aplankyti vargstančius žmones. Mes siuntinius paskirstėme Veiviržėnų, Judrėnų,

Endriejavo ir Plikių "Caritas". Karitietės yra arčiau kaimuose prie vienišų, sergančių ir daugiausiai šeimų. Pasakėme, kas mums atsiuntė iš Kanados gerieji lietuviai, kurie užjaučia savo brolius ir seseris, gyvenančius vargingoje Lietuvoje. Žmonės džiaugėsi ir su asaromis akys dėkoja jums, mielieji, kad nepamirštate mūsų."

Toliau rašoma, kad Gargždų "Caritas" centre buvo pasilikta drabužių aprangai vaikams prieš einant į mokyklą. Geresni drabužiai buvo paskirti tiems vaikams, kurie ėjo pirmos Komunijos ir Sutvirtinimo sakramento.

Šeimos ir pavieniai asmenys

Lietuvos kankinių parapijos KLM draugijos skyrėms per paskutiniuosius trejus metus parėmė 35 tremtinių šeimas ar pavienius asmenis. Štai vienas kitas pavyzdys iš paremtųjų. Teresė Šimošūtė, gimusi 1923 m. Išvėžta 1941 m. į Altajaus kraštą. Ji 1946 m. pabėgo iš tremties į Lietuvą. Vėliau vėl buvo grąžinta į tremtį. Lietuvon grįžo tik 1992 m.

Ona Vedlugienė-Lukinskaitė, gimusi 1935 m., žuvusio politinio kalinio dukterė. Ištremita 1941 m. į Irkutsko sritį. Jos dukra su mažu sūneliu. Vyrras paliko. Šeima skursta. Albinas Makuška, gimęs 1934 m., invalidas. Ištremitas 1949 m. į Irkutsko sritį. Serga kraujo ligota. Galėtų gyventi, bet reikia vartoti brangius vaistus.

Vita Vaitelytė, gimusi 1971 m. Krasnojarske. Į šią vietovę buvo ištremita visa šeima. Tėvas mirė tremtyje. Jos senelis kpt. Danielius Vaitelis-Briedis buvo "Vyčio" apygardos partizanų vadas, žuvęs 1948 m. Juozas Mikėlonis, partizanų ryšininkas, 1950 m. suimtas. Kalėjo Kazachstano lageriuose. Dalyvavo Kingroo lagerių sukilime. Dabar silpnai mato. Žmona Stasė taip pat nesveikuoją.

Būdinga vienos šeimos laiško ištrauka: "Gavome Jūsų su tokia meile paruoštą siuntinį – dovaną ir nepaprastai apsidžiaugėme, nes viskas tiko ir patiko. Ypatinągi sūnui, nes buvo tiesiog nuogas. Visiems norėtusi padėkoti – ir kas aukoję, ir kas ruošę, ir kas siuntę. Liūdna, kad atsidūrėme tokioje padėtyje, bet gal Visagalis padės išsikrapštyti kartu su Lietuva. Užgaus nauja karta, atsiradus darbo ir pagerės gyvenimas..."

Partizano globėja

Skyrius sušėpė ir Oną Čičinskaitę. Apie ją buvo rašyta "Valstiečių laikraštį". Ji su motina priglaudė ir iki mirties išsaugojo Čičinskų apylinkės (Švenčionių raj.) paskutinį gyvą likusį partizaną Stasį Guigą. Kito tokio atvejo Lietuvoje nėra. Reikėjo nepaprastos drąsos, pasivertimo ir reto sumanumo išsaugoti partizaną nuo piktų ir budrių saugumo akių.

Savo laiške skyriui ji pirmiausia pastebi, kad jos praeitis paprasta, kaip ir kitų kaimo žmonių. Gimė Čičinskų kaime, kur ir dabar gyvena. Už ją šeimoje buvo vyresnis brolis ir sesuo. Brolukas mirė mažas būdamas, jauna mirė ir nesveikuojanti sesuo. Tėvas mirė, kai ji buvo vienerių metų. Paugė-

jus reikėjo dirbti ūkyje ir vyriškus darbus. Bet tokiu gyvenimu ji nesiskundė ir buvo laiminga. Visos nelaimės prasidėjo, kai kraštą užėmė atėjęnai.

Turėjo sužieduotinį Adolfą Gričionį, kuris su ginklu išėjo ginti laisvės. Neilgai teko jam kovoti – visas draugų būrys žuvo, kažkaip nuostabių būdų gyvas liko vienas kovotojas Stasys Guiga. Vienerius metus slapstėsi įvairiose vietovėse. Pagaliau atėjo prieglobščio ieškoti į Čičinskų sodybą. Joje lankydavosi partizanai ir anksčiau. Motina ir ji neturėjusios sąžinės jo atstumi.

Tokiu būdu, rašo, prasidėjo pusiau partizaninis gyvenimas. Reikėjo atitinkamai pertvarkyti namus. Dienes metu Stasys niekur nesirodydavo, tik nakties metu išeidavo į laukus. Jis sakėdavęs, kad mėnulis yra jo saulė. Taip jis išgyveno iki 1986 m., kai tą metų šaltą žiemą susirgo plaučių uždegimu ir mirė. Ji negalėjusi pakviesti nei kunigo, nei gydytojo. Stasys griežtai uždraudęs. Prieš mirtį prašė palaidoti netoli namų esančiame miške, nepaliekant jokių ženklų. Taip ji ir padarė.

Tik atėjus ilgai lauktai laisvei, galėjo pagarbiai už šią laisvę kovojusį palaidoti. Padėjo organizacijos ir pavieniai asmenys. Daug dėmesio ir pagalbos susilaukė iš "Valstiečių laikraščio" darbuotojų ir vyr. redaktoriaus J. Svobos. Pastarasis ir laikraščio korespondentas A. Šiukščius dabar vienišą pensininkę Čičinskaitę švenčių progomis aplanko, atneša dovanų, paguodžia geru žodžiu. Jie atvežė ir prof. V. Landsbergio bei kun. A. Svarinsko jai adresuotus knygas.

Apie O. Čičinskaitę A. Šiukščius rašo: "Stebina, kad ši moteris sugebėjo taip ilgai savo sodyboje slėpti svetimą žmogų, pasiryžusi nepasiduoti ir KGB rankas. Bene svarbiausią įtaką jai turėjo labai gilus ir tvirtas patriotinis nusiteikimas, paremtas krikščioniška moralė. Visą gyvenimą ji buvo ir liko tvirtai tikinti, nenorinti ir nemokanti daryti kam nors bloga". J.A.

Windsor, Ontario

METINIAME BENDRUOMENĖS SUSIRINKIME, kuris įvyko gruodžio 3 d., peržvelgtą metinę veiklą, aptarta ką mes galėtume pasiekti ar gero padaryti sekantiuose metuose. Žinoma, mūsų jėgos skaičiumi nestiprios, taigi ir planai nedideli, bet džiaugiamės turėdami veiklą valdybą, kuri visus savo planus pasigėrėtinau vykdė. Susirinkimo paprašyta, valdyba sutiko pasilikti 1996 metams. Dėkojame susitikusiesiems jėgoje toliau dirbti – pirmininkei Nijolei Giedriūnaitė, sekretorei V. Tautkevičienėi, išdininkei O. Vindašienei.

BENDRAS KŪČIAS, suruoštas bendruomenės valdybos, atšventėme gruodžio 17 d. savoje šv. Kazimiero parapijos kavinėje. Kūčių vakarienei susibūrė beveik visi lietuviškoje veikloje dalyvaujantieji. Valdyba papuošė kavinę eglute, kuri sukūrė kalėdišką nuotaiką. Valdybos paprašytos ponios paruošė Kūčių valgius. Pradžiai Nijolė Giedriūnaitė priminė Kūčių papročius, po to, sukalbėję bendrą maldą, dalinomės plotkelėmis, kalėdiniais linkėjimais ir vaišinėmis. Protarpiais giedojome kalėdines giesmes, O. Vindašienė padėklamavo Kūčių vakarui skirtą eilėraštį. Jautėsi gili šiluma, lyg vienoje didelėje šeimoje, kurią riša meilė ir ramybė, tai, ko žmogus gyvenime trokšta. Pasilikėję linksmų šv. Kalėdų ir laimės Naujuose Metuose, išsiskirstėme namo.

Emilija Barisienė

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 905 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB Niujorko apygardos valdybos posėdis 1995 m. spalio 24 d. įvyko Bruklne, Kultūros židinyje. Posėdyje dalyvavo Manhattan, Queens, Bushwick, Great Neck apylinkių pirmininkai ir tarybų nariai. Apygardos valdybos pirm. Laima Šileikytė-Hood pranešė, kad dabar jau pradėdama rūpintis Vasario šešioliktosios nepriklausomybės minėjimais 1996 m. Minėjimas Niujorke įsijungs tada čia viešėsiantis Vilniaus miesto burmistras Algis Vidūnas, pažadėjęs pasakyti kalbą minėjimo dalyviams. Tada posėdžio dalyviams pranešimus tęsė apylinkių valdybų pirmininkai. Tarp jų buvo ir naujųjų ateivių iš Lietuvos sudarytos "Versmės" pirm. A. Plūra, kalbėjęs apie lietuvių dailės kūrinių parodą. Po pranešimų buvo pasidalyta išpuodžiais iš JAV LB tarybos suvažiavimo Floridos St. Petersburg 1995 m. spalio 14-15 d.

Klivlandietė Aušra Barzdukaitė-Babicikienė dėsto anglų kalbą Kretingos šv. Antano kolegijoje. Ji taipgi atlieka šv. Antano kolegijos finansų administratorės pareigas. Yra gautas Lietuvos vyskupų konferencijos pritarimas, kad Kretingos šv. Antano kolegija taptų aukštąja mokykla ir Kauno Vytauto Didžiojo universiteto teologijos padalinio. A. Babicikienė, vasaros atostogas praleidusi Klivlande, grįžo Kretingon, kur jos laukia naujieji mokslo metai.

Lietuvių kilmės verslininkai, kultūrininkai ir visuomenininkai Čikagoje, jungiami Balzeko lietuvių kultūros muziejaus, nuo 1970 m. kasmet išrenka metinę lietuvišką ar Lietuvai skirtą veiklą labiausiai pasižymėjusį lietuvių ar amerikietį. Vadovaujantis amerikiečių tradicija, jis paskelbiamas žymiausiųjų metų žmogumi. Šiam tikslui sudarytas specialus komitetas žymiausių 1995 m. žmogumi (Man of the Year) paskelbė dr. Alfonsą Eidintą, Lietuvos ambasadorių JAV ir Kanadai. Esą jis tiesia tvirtus tiltus tarp Lietuvos, Jungtinių Amerikos Valstijų ir Kanados. Žymens ženklas jam įteiktas 1995 m. gruodžio 9 d. Čikagoj, Balzeko lietuvių kultūros muziejų surengto pagerbtųjų vakarieneje.

Britanija

Pamaldose šv. Kazimiero šventovėje 1995 m. lapkričio 19 d. dalyvavusieji Londono lietuvių parapijos šventinėje susitikime su lietuvių namų bendrovės (LNB) valdybos pirm. K. Tamošiūnu, jiems padariusiu išsamų pranešimą apie tai, kas lėmė akcininkams priklausiusių LNB pardavimą. LNB valdybos pirm. Klemensas Tamošiūnas pasiūlė, kad būtų geriau pasilikti lietuvių namus Londone, o parduoti prie Londono esančią lietuvių sodybą. Šis pasiūlymas buvo sutiktas piktų LNB direktorių nusivylusių Londono lietuvių protestu. Esą dabartiniai direktoriai, nemokėdami vadovauti, nualino LNB, pelną panaudojodami ne lietuvių namų remontui, o kitiems reikalingam, prie kurių atrodė, priklausau

savaitraščio "Europos lietuvis" leidyba Vilniuje. Metrika liudija, kad jo dabartinis tiražas tėra 1.700 egzempliorių. Tad ryškesnio prenumeratorių skaičiaus padidėjimo, net ir persikelus Lietuvon, nebuvo sulaukta. Teisinga yra LNB direktorių nusivylusių Londono lietuvių pastaba, kad jie dabar neturės nei lietuvių namų, nei savo laikraščio "Europos lietuvis". LNB akcininkai reikalavo dabartinius ir anksčiau buvusius direktorius paduoti teisman. S. Kasparas pranešė, kad LNB akcininkų suvažiavimas 1996 m. sausio 6 d. įvyks Nottinghamame, lietuvių marijonų židinyje. Ten bus galima direktoriams grasinti teismu. Pasigirdo balsų, kad akcininkų suvažiavimas turėjo būti Londone, bet direktoriai iš jo dabar jau bėga provincijon.

Devintuosius mokslo metus lietuvių namuose pradėjo Londono lietuvių šeštadieninė Maironio mokykla. Siemut nutarta ne tik mokyti lietuvių kalbos, bet ir praleisti kelias valandas lietuviškoje aplinkoje.

Argentina

Buenos Aires lietuvių rugsejo 4 d. perrinko Argentinos lietuvių organizacijų ir spaudos tarybos (ALOST) valdybą 1995-96 m. kadencijai. Ją dabar sudarė: pirm. Julius Mičiūdas, vicepirm. Jurgis Brazaitis, sekr. kun. Augustinas Steigvilas, MIC, izd. Adomas Burba. ALOST patarėjais išrinkti: Argentinos lietuvių centro atstovai – Sofija Bagdanavičiūtė ir Enrique Patėjūnas, Susivienijimo lietuvių Argentinei – Antanas Mikulionis ir Leopoldas Stankevičius.

Italija

Popiežiškojoje šv. Kazimiero kolegijoje Romoje šiais mokslo metais studijuoja diakonas Rolandas Makrickas. Studijas licencijato ir doktorato laipsniais giliai iš Lietuvos atsiųsti jauni kunigai: kun. Vladas Gedgaudas, kun. Algis Genutis, kun. Adolfas Grušas, kun. Arvydas Kaščiūkaitis, kun. Remigijus Kuprys, kun. Kazys Meilius, kun. Rimantas Norvila, kun. Arūnas Poškauskas, kun. Robertas Pūkenis, kun. Arvydas Ramonas, kun. Renaldas Reivytytis, kun. Robertas Rumsas, kun. Juozas Šiurys, kun. Rimas Skinkaitis, kun. Petras Smilgys, kun. Arnoldas Valkauskas, kun. Remigijus Veprauskas, kun. Aurelijus Žukauskas. Kolegijos ekonomo preigoms iš Telšių yra atvykęs kun. Vladas Gedgaudas.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Vasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į:

Angele Salvaitytė, B.A.

pirkimo ir pardavimo atstovė.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. (705) 429-2121 ar

(705) 445-5640

namų tel. (705) 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki...3.75%

santapas 3.25%

kasd. pal. taupymo sąsk. 2.75%

INDELIAI:

90 dienų indėlius 4.75%

180 dienų indėlius 4.75%

1 m. term.indėlius 5.50%

2 m. term.indėlius 5.50%

3 m. term.indėlius 5.875%

4 m. term.indėlius 6.25%

5 m. term.indėlius 6.75%

RRSP ir RRIF

(Variable) 3.00%

1 m.ind. 5.50%

2 m.ind. 5.50%

3 m.ind. 5.875%

4 m.ind. 6.25%

5 m.ind. 6.75%

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

Nemokami čekių ir sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atargos kapitalu per 2 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu.

PIRMOJI LIETUVIŠKA SIUNTIMO BENDROVĖ KANADOJE

- * Laivu siunčiant \$8 už kubinę pėdą
- * Lėktuvu siunčiant \$5.50 už kilogramą
- * Pristatymas iki 50 kg \$14
- * Priimame visokias dėzes ta pačia kaina
- * Iš toliau siųsti per U.P.S.
- * Mes galime palydėti jus važiuojant į Lietuvą

Montrealyje – Leonas ir Genė Balašiai tel. 514 366-8259
Hamiltono raj. – Bernardas ir Danutė Mačiai tel. 905 632-4558
Mississaugos raj. – Algis ir Milda Trumpickai tel. 905 822-1827
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Ušvaltai tel. 519 773-8007
Buffalo, N.Y. raj. Danguolė ir Don French tel. 905 871-1799

Informacijos klausimais dėl dolerių siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, dėl palydėjimo ar pagalbos nuvažiuoti į Lietuvą prašome rašyti arba skambinti:

Genei ir Vytui Kairiams, 517 Fruitland Road,

Stoney Creek, Ontario L8E 5A6.

Tel. ir FAX 905 643-3334

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Greitai ir garantuotai pristatome Amerikos ir Kanados dolerius gavėjui į rankas. Pasirašyta pakvitavimą jums atsiųsime. 4% iki \$2,000.00 plius pristatymas, 3% daugiau kaip \$2,000.00 plius pristatymas.

	AMER. DOL.	KAN. DOL.
--	------------	-----------

MARINA PAVILANYTĖ-BRANIGAN Indonezijos Puncak kalno viršūnėje arbatos plantacijoje

Taip atrodė namas Indonezijoje, kur dabar gyvena MARINOS PAVILANYTĖS ir GERALDO BRANIGAN'O šeima

Lietuvių pėdsakai Indonezijoje

Kadaise studentais būdami Taurakalnio bendrbutyje Vilniuje tyliais gegužės vakarais plėšdavome, ant balkono turėklų pasirėmę: „Žaliais krantais padabinta, o palmės lieknėsios išsidriekė pakrantėje tavo. Indonezija, Indonezija, šalie mana!“

Su trimis mielais indoneziečiais kunigais Filipinų sostinėje Maniloje, „Ateneo“ universitete viename aukšte, visai kaimynystėje pusmetį teko gyventi ir mokytis. Kai jie visi trys užtraukė indoneziškai šią dainą, man net akys sužibo: kaipmat neiškentęs padėjau jiems dainuoti lietuviškai. Mano bičiuliai nustebo, kaip Lietuvoje buvo žinoma ši daina. Papasakojau jiems visą trumpą jos istoriją, kad ji išversta į lietuvių kalbą ir buvo gana plačiai dainuojama anuolaikinio jaunimo.

O dabar štai – gyva, tikra, gyvenanti Indonezijoje, ne tik lietuviškos kilmės, bet ir tikra lietuvaite priešais mane sėdi už stalo – dr. Vytauto ir Irenos Pavilanių dukra Marina Pavilanytė-Branigan. Kur tik tu lietuvių neatsikliau! Atvykusi turėjusio sunkią operaciją ir dabar greitai atsigauvančio savo tėtis ir neseniai iš ligoninės grįžusios, irgi sparčiai pasitaisiusios mamos aplankyti ponja Marina mielai sutiko atsakyti į kelis klausimus:

— Kokioje šalyje ir šeimoje užaugote?

— Užaugau Kanadoje, Montrealyje, dr. Vytauto ir Irenos Pavilanių šeimoje kartu su broliu Alenu, dabar jau irgi profesorium daktaru, ir dviem seserimis – dabartine veterinarijos gydytoja Kristina ir inžiniere Ingrida, dabar rašančia mokslinį darbą. Nors aš pati lankiau prancūzišką mokyklą („College Marie de France“), su kaimynais kabinėjoms angliškai. Mūsų šeimoje nemaža dėmesio buvo skiriama kelionėms, istorijai ir lietuvių kalbai.

— Kaip atsidūrėte Indonezijoje?

— Ištekėjau už inžinieriaus (dabar „Babcock and Wilcox“) bendrovėje jis daugiausia rūpinasi prekybiniais reikalais, kuris buvo paskirtas į firmą Džakartoje, kur kartu su indoneziečiais yra projektuojamos ir parduodamos įvairioms pramonės šakoms katilinės.

— Kaip ir kur įsikūrėte Indonezijoje?

— Šioje šalyje jau gyvename penkti metai. Kaip visi į čia atvažiavę europiečiai, amerikiečiai ir kanadiečiai, įsikūrėme labai patogiai ir erdviai. Panašiai, kaip kadaise kolonijose gyvendavo administratoriai. Miestas, kur gyvename, paskutiniu metu gerokai išsiplėtė ir per šį dešimtmetį pasidarė vienas iš didžiųjų Piet-

ryčių Azijos pramonės centrų, turįs apie 11 milijonų gyventojų.

— Ar susitinkate tenai lietuvių?

— Kiek žinau, lietuvių čionai nepasitaiko. Sutikau tik vieną lietuvaite, su kuria tarp kita ko abi kartu lankom Hupkwan-do – toks savignos grupės užimimų pavadinimas – kursas. Jinai yra iš Čikagos, iškėjęsi už amerikiečio, lietuviškai nekalba, bet didžiujasi savo lietuviška kilmė.

— Su kokia meno rūšimi čionai daugiausia susipažinote?

— Su liaudies menu. Indonezija labiausiai išgarsėjusi batikais – specialiu audinių, naudojamų ne tik pramonei, bet ir medžiaga paveikslams, dažymo būdu. Šie audiniai išmarginti tradicinėmis spalvomis – juoda, ruda, geltona ir įvairiais jų atspalviais. Eksportui parengiami iš augalų padarytais ryškiais dažais, moderniais piešiniais audiniai, kurių galima užtikti korurtuose ar suvenyrų parduotuvėse. Audinių raštai būdingi kiekvienai salai, kurių čia šimtais ir net tūkstančiais skaičiuojama. Gana paplitę sidabro, medžio gaminiai, baldų gamyba. Gyvendama šioje šalyje, pradėjau rinkti lėles – mario-netes, – kurių jau susikaupe nemaža. Lėlės – būdingas šio krašto meno ir kultūros bruožas. Spaudoje skaičiau, kad Amerikoje neseniai atidarytame marionečių muziejuje pirmiausia minimos indoneziškosios lėlės.

— Kaip apsipratote su indoneziška aplinka?

— Ne taip jau sunkiai. Tik klimatas čia labai karštas ir drėgnas. Mano vyras kalba angliškai ir prancūziškai, aš – lietuviškai, angliškai, suprantu – ispaniškai ir vokiškai. Vos tik atvažiavę į šią šalį, lankėme indoneziečių k. kursus. Vyras be šios kalbos nesunkiai apsieina, bet man ji dažnai praverčia kalbėtis su vietiniais tarnais, darbininkais, mažesnių parduotuvių tarnautojais. Kadangi gyvenimas patinka nauji kraštai, gyvenimas Indonezijoje įdomus keliais atžvilgiais: kalnai, jūra, arbatos, kavos plantacijos, ypač įdomi ir graži gamta Bali saloje. Čionai auginama daugybė visokių prieskonių, kuriais itin domėjosi Kinija, Europa ir kiti žemynai.

— Didžiama miesto – skurdžių lūšnų kvartalai. Panašiai kaip Singapūre, tiktai daugiausia centre pristatytą modernių dangoraižių – bankų, viešbučių, draudimo įstaigų ir kitų pastatų. Šaligatvių beveik nėra, o automobilių – daugybė. Žinoma, naujosios gatvės – net aštuonių eilių pločio. Kiek sunkiau naujai pasirodžiusiam užsieniečiui apsiprasti, kad atviečiai apsigy-

Ypatingos akimirkos Lietuvoje

HENRIKAS KUDREIKIS

Mirtininkų namuose

Aukštas mūrinis namas. Pro šalį šaligatviu slenka žmonių srautas. Nė vienas praeivis nepasuka galvos namo link. Žengiu prie namo, išbaidydamas kažką belesančių žvirbliukų būrį. Įeinu į mirties belaukiančiųjų globos namus Kaune. Prie durų mane pasitinka ne mirties angelas, bet maloniai besišypsanti ligoninės vadovė gydytoja Inesa Poniškaitienė. Su ja susipažinau jos studijų metu Kalifornijoje.

Švariai užlaikytai, bet labai tyliais koridoriais pradame ligonių lankymą. Pirmiausia įeiname į dviejų vyrų kambarį, kurio vienas gyventojas 94 metų savanoris kūrėjas. Gerokai šūkaudami susikalbame. Jis ištraukia nuotrauką su senosios Lietuvos kariuomenės uniforma – jaunas vyrukas, kovojęs su bolševikais ir lenkais už Lietuvos laisvę. Nesinori tikėti, kad jis laukė mirties.

Iš visų ligonių mane labiausiai sukrėtė jaunos, žiauriai lytiškai sužalotos moters vaizdas. Pačioje gyvenimo pradžioje paralyžuota ir pasmerktą gulėti lovoje. Mačiau daug ką sakantį jos žvilgsnį; lyg sakė: „Tu, amerikone, pažiūrėsi ir grįši Amerikon, o aš liksiu neviltyje“. Bet aš ir šiandie matau jos liūdnas akis. Ieškojau kelių jai padėti. Kol kas nesėkmingai.

Pietų laikas ligoninėje. Gydytojai, gail. seserys, tarnautojai renkasi mažoje ligoninės koplyčioje. Jaunutė gailėstingoji sesuo pradeda skaityti maldas. Visi atsilaukia. Po maldų gražiu balsu ji vadovauja giesmėms. Gieda visi.

Po pamaldų turėjau progos paragauti ligonių ir tarnautojų maisto. Jis geras. Ligoninė išlaiko katalikų organizaciją „Caritas“ ir Kauno miesto valdyba. Ligoninė plečiama, nes ligonių skaičius vis didėja. Supratau, kad statybos darbus finansuoja ir vokiečių ka-

talikų labdaros organizacijos.

Laisvės alėjoje

Kaip puiku vaikščioti plačia gatve, kuria neplaukia metalinė automobilių upė. Staiga pagaliau apie pavojingus Kalifornijos greitkelius. Į visas puses juda gražiai apsirengusi publika. Keletas merginų puikiai pasidabinusių, atrodo, galėtų konkuruoti su amerikiečių „glamour girls“. Tai turbūt modistės iš čia nemažai matomų madų salonų. Pasiekiame didžiulę universalią krautuvę „Merkurijū“, kuri primena amerikietiška „Broadway“, tik čia pardavėjų kelis kartus daugiau. Amerikoje kai kuriose didelėse krautuvėse pardavėjai tiek reti, kaip medžiai Mojave dykumoje.

Laisvės alėjos pakampėse vienas kitas elgeta. Akiai moterėlei daviau vieną dolerį. Palietusi jį, skubiai paslėpė gilios savo kišenės. Taip pasielgė ir bekojis. Abu padėkojo. Besėdint nedideliame restorane, staiga prie manęs priėjo maždaug septynmetė gražiai apsirengusi mergaitė ir tarė: „Prašau bandelei“. Nustebau, kad iš daugelio prie stalų sėdinčiųjų pasirinko tik mane. Mano palydovė juokėsi, kad ir mažytė mergaitė atpažino „amerikoną“. Turėjau keletą litų ir jai atidaviau. Stebėjau, kaip ji priėjo prie bufeto ir nusipirko dvi bandeles, likusius pinigų įsidėjo į kišenę. Sužinojau, kad tai viena iš vaikų prieglaudos. Kadangi maisto ten trūksta, vaikai pasipildo elgetaudami.

Jaunimo pamaldose

Pagal vietinius, kurie lanko ir domisi religijos padėtimi Lietuvoje, kauniškiai yra uoliausi katalikų šventovių lankytojai sekmadieniais. Pagal Lietuvos katalikų spaudą, tikinčiųjų pareiškimus ir mano asmeninį stebėjimą, sekmadieniais provincijos miesteliuose lanko šventoves tik 10% katalikų. Jaunimo – tik 1%. Sekmadieniais visi pasileidžia

1995 m. atnaujinta Kėdainiuose Šv. Juozapo šventovė, kuria naudojosi ir moksleiviai prieškarinio nepriklausomybės laikais Nuotr. A. Suprono

venę ne viename rajone, bet išsiblaškę po įvairias miestų dalis. Tad lankytis į svečius, lankyti dukroms mokyklą – gana sudėtinga, užima daug laiko. Mat mūsų namas su sodu, aptvertas aukšta tvora, už kurios – mečetė, skurdžių namelių eilės, nebėra šaligatvio, todėl išeit pasivaikščioti neįmanoma. Dar sunkiau vaikams. Mūsų dukros – Audra ir Erin – lanko „Ecole Internationale Francais“ (Tarptautinę prancūzų mokyklą), o sportuoja amerikiečių mokykloje.

— Nenorėtumėte grįžti Montrealin ar, sakysime, važiuoti į Lietuvą?

— Labai pasiilgau Kanados. Norėtume grįžti į Montrealį, nes čia gyvena mano tėvai. Žinoma, visas priklausys nuo to, kur bus paskirtas dirbti mano vyras.

— Kada viešėjote Lietuvoje?

— Lietuvoje buvau 1972 m. Su sese Kristina Vilniaus universitete tada lankėme lietuvių kalbos kursus išieviu vaikams. Tatai buvo neužmirštama kelionė, nes maža kas anuomet tepamatydavo Lietuvą.

dirbti į daržus ir sodus.

Iš kaimo nuo Raseinių visas būrys atvažiavome į Kauno Šv. Antano šventovę. Vienuoliktą valandą – jaunimo Mišios. Šventovė jau pilna, bet jaunimo nedaug, dauguma – viduramžiai. Staiga, paskutinę minutę įeina didelis jaunimo būrys, vyrų dauguma milžinai, virš poros metrų. Atėjo ir mergaičių. Prie altoriaus pasirodė nedidelis jaunimo choras. Giesmės populiarios, ne „rock 'n roll“ tipo, kaip kai kur Amerikoje ar Europoje. Tiesa, vienas barzdočius turėjo gitarą. Dalis jaunimo priėmė Komunią. Bendras Komunią priėmusių skaičius – daugiau kaip perpus mažesnis negu Amerikoje.

Išeinant iš šventovės, jau didelis būrys laukė sekančių pamaldų, kurios kas valandą laikomos iki pirmos valandos po pietų. Po pamaldų, kaip senais laikais, niekas neskubėjo namo, kalbėjosi, rūkė. Mano palydovai parodė vieną profesorių, kelis daktarus ir krikščionių demokratų partijos vadovus.

Staigmena Druskininkuose

Iš Alytaus gražių giliu mišku, išklotu žaliu samanų kilimu, pasiekiame Druskininkų kurortą. Stebėjau architektūrinius pastatus ir švariomis gatvėmis. Prie miestelio – apskritas ežeras su medžiais apaugusiais takais. Prie ežero kranto rotušė su plėvėsuojančia Lietuvos trispalve. Išgirdome polkos garsus ir priėjo prie estrados, kur grojo tautiniai drabužiais pasipuošusi kaimo kapela. Keletas senesnio amžiaus porų trankė padus į medinės platformos grindis.

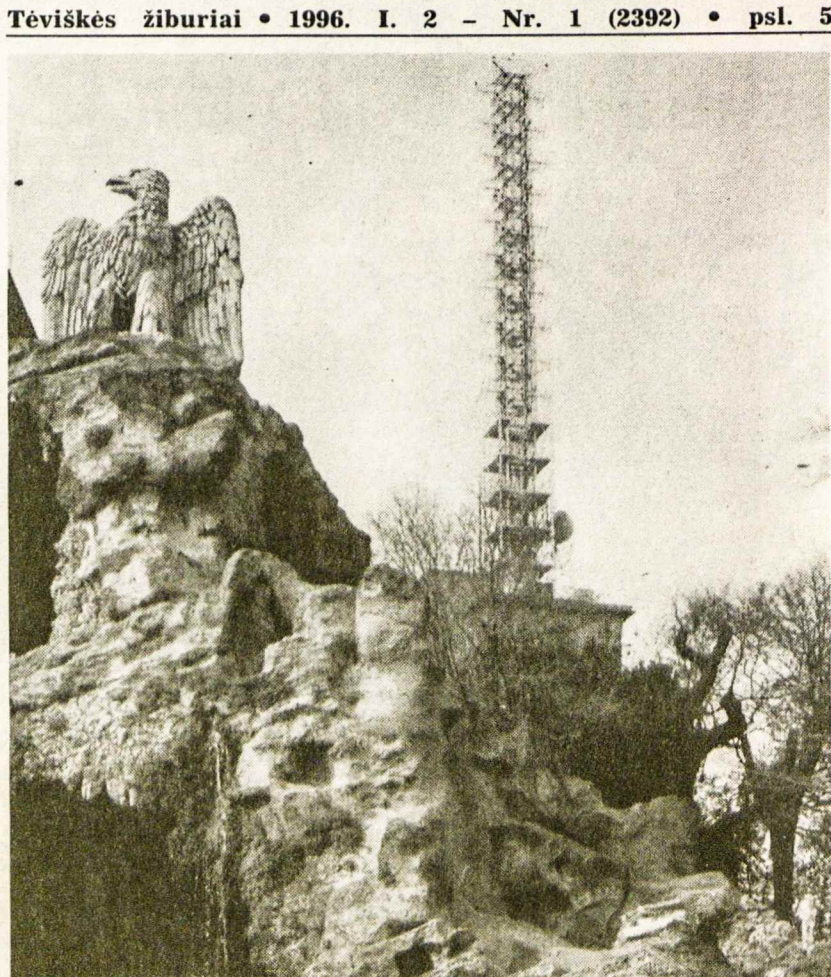
Būdamas Lietuvoje norėjau pamatyti naujosios Lietuvos karinį orkestrą. Ir štai pasirodė didelis būrys vyrų su dūdomis rankose. Pasileidžiame jų link. Sužinojau, kad tai Lietuvos Vidaus reikalų ministerijos reprezentacinis pučiamųjų orkestras. Vyrų visi aukšti, žaliomis policijos uniformomis, iš viso trisdešimt penki. Pagal komandą išsiriškiavo ir grodami vieną Jonušo maršų pradėjo žygiuoti. Su didele minia ir mes maršo žingsniu sekėme juos. Geras kilometras iki parko estrados. Atvykus prie vartų, tik dalis, apie pora šimtų, pirkto bilietus, kiti paliko sėdėti ant parko suolo. Įėjimo kaina tik 5 litai, bet dabar ir tie Lietuvoje sunkiai uždirbami.

„Respublikos“ žurnalistas Dailios Kazlauskienės dėka prieš pat koncertą susipažinau su orkestro dirigentu plk. lt. L. Radzevičiumi. Jis kukiai informuotas apie nepriklausomos Lietuvos karinius orkestrus (viename iš jų teko dalyvauti šio straipsnio autoriui). Į mano klausimą, ar orkestro nariai parinkti pagal išvaizdą, atsakė: „Taip, taip pat ir pagal muzikinį talentą“. Šiandie orkestras žygiuojant grojo tik Jonušo maršus.

Orkestras atliko lietuvių kompozitorių pusiau klasikinę ir populiarią muziką, vėliau užsienio kompozitorių kūrinius. Turėjo ir savo dainininką. Užgrojus amerikietiška „Dixie-Land“ gabalėlį, girdėjosi publikos ovacijų, matyt, buvo ir amerikiečių.

Atliekant Brazilijos „sambo“, orkestrantai žingsniavo „sambo“ ritmu. Baigė Jonušo maršus.

Mačiau karinius orkestrus Vokietijoje, Austrijoje, Pietų Afrikoje, Graikijoje, Amerikoje ir Kanadoje, bet taip šauniai atrodančio ir meistriškai grojančio nebuvo niekur matęs. Ar nevertėtų juos pasikviesti Amerikon? Būtų puiki reklama Lietuvai.

Vatikano sode Erelio šaltinis ir naujoji trumpųjų radijo bangų siųstuvo antena. Per ją sklinda ir lietuvių programa

Mažosios valstybės Europolitikoje

Baltijos šalių išlikimo galimybės ir ateities vizija

VYTAUTAS NEZGADA, Kaunas

Mažosios valstybės gali egzistuoti tik tuomet, jeigu jų kaimynės didžiosios (bei jų susivienijimai) vadovaujasi tarptautinės teisės normomis ir morale.

Baltijos tautos, jau tūkstantmečius metų prieš mūsų erą apsigyvenusios prie gintarinės jūros, kūrė savo ateitį, joms būdingą kultūrą, papročius, kurie daugeliu požiūrių skyrėsi tiek nuo Vakarų, tiek ir nuo Skandinavijos šalių kultūrų. Tai vienas didžiausių tautinės kultūros lobių Europos žemyne, turintis pasaulinį pripažinimą. Tu mes galime didžiuotis. Todėl šių tautų bet kokia asimiliacija pražudytų ir jų kultūrinį paveldą. Mažos nepriklausomos šalys paprastais sugeba išsaugoti istorinį, kultūrinį paveldą, nes per šimtmečius besipriešindamos asimiliacijai išugdė imunitetą.

Carinė Rusija, o ypač sovietinis imperializmas, padarė didžiulę žalą mūsų kultūros paveldui, mūsų šalių tautinei savimonei, sumenkino mūsų tautų pastangas išsaugoti tai, kas brangiausia: pareigos, pasiaukojimo bei atsakomybės jausmą savo tautai ir patiems sau.

Mažosios demokratinės valstybės gali išsiskirti savo politinė santvarka, paremta teisingumu, savo piliečių lygiateisiškumu, išskirtinai aukšta savo kultūra, paremta tvirtu moraliniu pagrindu.

Pati didžiausia mažųjų valstybių teisė yra laisvė, gerbiama didžiųjų valstybių. Didžiosioms valstybėms yra būdingas horizontalinis augimas, mažosios – vertikalinis. Meilė savo tėvynei mažoje valstybėje paremta meile savo tautai, jos žmonėms, savo kalbai, tradicijoms ir visam tam, kuo džiaugiamasi bei liūdiama pasaulyje. Maža valstybė labiau panaši į šeimą, o meilė jai labiau panaši į šeimos nario meilę.

Visa tai yra priešingybė internacionalizmui bei kosmopolitizmui, kuris yra būdingas didžiosioms valstybėms. Mažąsias valstybes, kaip ir mažesnius vaikus šeimoje, turi ginti vyresnieji, didesnieji. Šią misiją atlieka kai kurios didžiosios valstybės bei tarptautinės organizacijos, tokios kaip Jungtinės tautos, Europos sąjunga.

Baltijos vienybės (Baltic Unity) organizacija turi griežtai pasisakyti prieš mažų tautų engimo apraiškas, nesvarbu kas jas engia. Tačiau žvelgdami į mūsų šalių ateities perspektyvas, negalime neįvertinti geopolitinės būklės ir karčių istorijos pamokų bei padarytų klaidų, kurių pakartojimas gali ir vėl tapti pragaištingas mūsų tautoms, mūsų valstybėms, mūsų žmonėms.

Padidintą pavojų kelia Gudijos suartėjimas su Rusija. Karinė jų sąjunga nieko gero nežada Baltijos valstybėms. Nerimą kelia ir didžiųjų valstybių pernelyg didelis nuolaidžiavimas Rusijai, sprendžiant sritinius sankircius. Ypač pažymėtinas neaiškus JAV prezidento B. Clinton'o pataravimas Rusijai. Grėsmingas pastarosios pareiškimas – ji okupuosianti Baltijos šalis, jeigu jos įstos į Š. Atlanto sąjungą, akivaizdžiai rodo, kad esame neapsaugoti nuo paties baisiausio pavojaus. Tai patvirtina ir Prancūzijos laikysena šiuo klausimu. Beje, pastaroji, matyt, kaip ir 1918 m., yra nusprendusi siekti savo šalies gerovės mažųjų šalių (pirmoje eilėje Lietuvos) sąskaita. (Anuomet linkčiojimas Lenkijai, dabar – Rusijai). Tai prieštarauja Vilsono doktrinai „Dėl tautų apsisprendimo teisės“. Toks šios valstybės elgesys dar labiau parąškina jos savanaudišką ir dvilypį požiūrį į Baltijos valstybes.

Vienas iš pagrindinių mūsų šalių išlikimo pagrindų yra trijų Baltijos valstybių sąjungos (konfederacijos) sudarymas. Ji ne silpnintų, o stiprintų kiekvienos jų valstybingumo pamatus, skatintų savimones ugdymą, mokslo, kultūros bei ekonomikos puoselėjimą. Tai mes galime padaryti tik susitelkę visi kartu, įsaudami atsakomybę savo tautos, žmonėms, rūpindamiesi jų ateitimi ir gerove bei asmeninės naudos, bet grupinių, vienpusinių interesų.

Kad su Baltijos valstybėmis skaitytusi mūsų kaimynai, turime nedelsiant stiprinti bendrą karinę jėgą, įgyvendinti bendrą gynybos planą, atitinkantį Š. Atlanto s-gos reikalavimus.

Turime nepamiršti, kad bendri mūsų artimiausi kaimynai (o kartais ir tolimesnės šalys) susitarę gali ieškoti dingsties mus supriešinti. Todėl, sprenddami tarpvalstybinius santykius, visais atvejais turime žiūrėti, ar neįtakoją šio klausimo sprendimo trečia, suinteresuota valstybė, kaip kad yra buvę ankstesniuose mūsų valstybių santykių vingiuose. Tad sprenddami principinius tarpvalstybinius santykius tarp mūsų šalių visų pirma turime vengti egoistinių siekių, kap pvz. nepagrįstą vienpusių reikalavimų nustatant tarpvalstybines jūros sienas. Sprędami savo vidines problemas, turime atsižvelgti ir į visų trijų šalių interesus.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Kanados Lietuvių

Lithuanian Canadian

1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Fondas

Foundation

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neličiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškime Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Kauno Maironio vidurinės mokyklos mokinės, atvykusios su savo mokytojais pasveikinti į Lietuvą atvykusio poeto BERNARDO BRAZDŽIONIO ir VYTĖS NEMUNELIO. Viešnagės metu Poetas aplankė jų mokyklą ir atliko literatūrinę programą

Broli, sese, tai Dievo laiškas...

Pokalbis su Šventojo Rašto Senojo Testamento vertėju prelatu profesoriumi Antanu Rubšiu

Vertimai, kaip ir žmonės, sensta. Kelioms kartoms ištikimai tarnavęs arkivysk. J. Skvirecko ST ir NT vertimas pagaliau sulaukė geros, vertingos ir patikimos pamainos. Kunigas prof. Antanas Rubšys, bendradarbiaudamas su daugeliu padėjėjų, sukaukęs visas jėgas ir dosniai paremtas lietuvių išeivijos, kai kurių bendruomenių ir asmenų, pagaliau išleido "Krikščionis gyvenime" serijoje (Putnam, CT, JAV; 1992-1995) Senojo Testamento keturtomį. Darbštusis profesorius, gabus plunksnos darbininkas, sutiko atsakyti į klausimus.

— Kaip ir kur Jūs pasiren-gėte tokiam svarbiam, atsakingam ir kilniam Šv. Rašto vertimui, kuris ypač reikalauja ne tik mokėti kalbų, bet ir daugybės istorinių, geografinių, filologinių, teologinių ir kitų mokslo žinių?

— Jūsų klausimas mane mintimis nukelia į pakrantę neramaus Ramiojo vandenyno, kurio bangų mūša, nepaliaujamai galyndėdamasi, drėkina smėlėtą paplūdimį. Kaip ir kur pasirenkata tokiai nelauktai ir netikėtai užduočiai? Klausydamasis paplūdimyje bangų mūšos, stebiesi, kaip kyla tos lūžtančios bangos ir iš kur jos atkeliauja. Turiu prisipažinti, kad panašiai stebiuosi šia nelaukta ir netikėta užduotimi, nes vertėju tapti nesiruošiau. Tikiau, kad tai apvaizdaus Dievo — Rūpintojėlio — pokštas ir malonė. Dievo Apvaizda paruošė! Juk, būdamas benamis ir be cento kišenėje, — plikas kaip tilvikas, — galėjau mokyti geros mokyklose, rasti užuovėją pas geros šir-

dies žmonės, turėjau drąsos "plaukti, bet neskesti". Ar nenuostabūs Dievo keliai?! Toks, apskritai kalbant, buvo mano ruošimasis.

Apie Šv. Rašto vertimą pats nesvajojau. Tam trūko drąsos. Vertimo svajone gyveno nemarusis jaunas vysk. Pranciškus Brazys, MIC. Jis, vos tapęs vyskupu 1965-aisiais metais, ėmėsi telti tam darbui Šv. Raštą studijavusius kunigus. Betgi su jo netikėtu išėjimu į Anapus, svajonė versti Šv. Raštą išblėso. Ta svajone ėmė gyventi mūsų vysk. Paulius A. Baltakis, OFM. Lietuvos katalikų vyskupų konferencijos vardu jis mane įpareigojo imtis Senojo Testamento vertimo darbo 1991 m. kovo 6 d.

— Dirbantiems su vertimais, ypač senosiomis klasikinėmis kalbomis, daug laiko atima ir labai vargina laiko nuotolis, kai kurie lietuvių rašybos ir transkripcijos nevienodumai, daugelis realiųjų ir jau sudarę tam tikras skirtingas į kai kuriuos vertimo ir kalbos dalykus vakarietiškas ir Lietuvos kalbininkų požiūris. Kaip Jums pasisekė įveikti kalbinius ir kitus slenksčius?

— Tikrai, darbo pradžioje jaučiausi lyg miške, kuriame nebemačiau medžių. Apsisprendžiau laikytis šio dėsno: vertimas turi būti tikslus ir lengvai skaitomas. Nebuvo sunkumų su Šv. Rašto kalbomis. Kalbos mane domino. Buvaui lankęs ir Ulpaną, šiuolaikines hebrajų kalbos mokyklą Jeruzalėje, nes jaučiau, kad matyti žodžių prasmę knygoje nėra pakankama, reikia žodžių prasmę girdėti. Tik tuomet gali įsijausti į prasmę.

Nebuvo sunkumų nei su šiuolaikinėmis kalbomis, kuriomis nūdien kalbama apie Šv. Raštą. Studentaujant reikėjo išmokyti ir vokiečių, ir prancūzų, ir anglų, ir... Šv. Rašto studijoms būdinga padaryti žmogų amžinu studentu. Laiko ir vietos nuotoli tarp Šv. Rašto ir mūsų laikų nugalėti padėjo studijinės kelionės. Tapus Manhattano kolegijos profesoriumi, susidarė sąlygos ir atsirado lėšų ne tik kas vasarą lankytis artimuosiuose Rytuose, bet ir dalyvauti archeologiniame Šv. Rašto vietų — piliakalnių — tyrinėjime. Lietuvių rašybos ir vietovardžių bei asmenvardžių transkripcijos nevienodumai kėlė daug problemų. Tarkim, vietovardis "Šilo" padaromas "Šilu", bet turėtų išlikti "Šilo'as", o asmenvardis "Jehu" — "Jehu'u". Be to, hebraiškojo alfabeto transkripcija mūsų raštuose nėra nustatyta. Vardų perrašymas mūsų spaudoje ir knygoje kelia aibę problemų.

— Ar savo darbe naudojotės tarpiniais Šv. Rašto vertimais, sakysime, praciškais, angliškais, itališkais ir kt. tekstais?

— Kai kada. Tarkim, susiduri su variantų aibe Šv. Rašto skaitinyje. Variantų aibė "įspėja", kad šis tekstas kėlė sunkumų. Tada domiesi senaisiais vertimais — graikiškuoju, lotyniškuoju, siriškuoju, o paskui Martino Liuterio vertimu ir "United Bible Societies" kritišką teksto tyrinėjimu bei variantų įvertinimu. Po svarstymo varianto parinkimą tenka pačiam apspręsti.

— Kiek Jums padėjo arki-vysk. Skvirecko vertimas ir jo paaškinimai?

— ar Jūs nemylėjote? Tik apie Jus filmų nekuria... Nes Jūs — neišdavėte!

Smogikai buvo aktyviausi okupantų talkininkai — sribai, enkavedistai ir užverbuoti partizanai. Smogikai būriai vaikščiojo ginkluoti ir, vaizduodami partizanus, klasingai naikino, šaudė Lietuvos laisvės kovotojus.

Dar daugiau: smogikai partizanų vardu žudė nekaltus gyventojus: moteris, vaikus, senelius... Taip stengėsi sukompromituoti partizanus tautos akyse. Tai bjauriausia išdavystės forma, kurią žmogus pats pasirenka...

Tokiais dokumentiniais filmais tarsi peržengiamas Rubikonas — trinama riba tarp niekšybės ir pasiaukojimo. Būdelio ir aukos. Tėvynės ir netėvynės. Viskas suplakama į vieną kokteilį. O ką? Tegul jaunimas nesiorientuoja: sribas — vos ne šaunuolis, o ne nusikaltėlis. Ir ne taip jau baisu tapus išdaviku: istorija nepasmerk. Išaukštins.

Argi? Bet kas neklautojo mūsų istorijos ir nesistengė ištrinti Lietuvos valstybės nuo žemės veido? Nušluotos pilys. Sunaikinti kunigaikščiai kapai. Kur dar spaudos draudimas? Knygnešių keliai. Etapai į Sibirą. Tauta, turinti seniausią pasaulyje kalbą ir baltų kultūrą, tebeinaikinama įvairiais būdais. Negi keičiausiai interpretuojant jos gyvąją Atmintį.

...Todėl aš turiu papasakoti apie Tave, Upėsnį. Privalau...

Puslapiai apie brolius Biržiškas

IGNAS MEDZIUKAS

Vilniaus universitetas ir Biržiškų draugija išleido knygėlę, kurioje apibūdinamas profesorių brolių Biržiškų vaidmuo Lietuvos gyvenime. Tą leidinėį man įteikė viena sekma-dienį Marija Žymantienė-Biržiškaitė.

Istorija pradedama, kai 1880 m. jos senelis Antanas Biržiška (1855-1922), gavęs Maskvos universiteto gydytojo diplomą, apsigyveno Vieksniuose. Netrukus vedė ir parsivežė iš Maskvos muzikos mokytoją Elzbieta Rodzevičiūtę (1858-1938), įsikūrė čia visam laikui. Buvo palaidoti Ventos pakrantėje.

Toliau trumpai aprašoma Antano sūnų — Mykolo, Vaclovo ir Viktoro gyvenimas.

Mykolas Biržiška (1882-1962), baigęs universitetą Maskvoje, buvo vienas iš Vasario 16 Lietuvos nepriklausomybės akto signatarų, Vytauto Didžiojo universiteto rektorius, Humanitarinių mokslų fakulteto dekanas.

Vaclovas Biržiška (1884-1956), baigęs Peterburgo universitetą, įsteigė VD universiteto biblioteką, jai vadovavo, buvo Teisių fakultete Administracinės teisės profesorius, Teisių fakulteto dekanas. Jis yra vienas iš lietuvių kultūros, istorijos, bibliografijos ir knygotyros pradininkų bei pirmosios lietuviškos enciklopedijos redaktoriai.

Viktoras Biržiška (1886-1964), baigęs Peterburgo Technologijos institutą, rūpinosi Lietuvos kariuomenės artilerijos stiprinimu, vėliau darbavosi kaip VD universiteto profeso-

rius matematikos analizės katedroje, rašė matematikos vadovėlius.

1939 m. Lietuvai atgavus Vilnių, broliai Biržiškos dirbo Vilniaus universitete. Mykolas buvo universiteto rektorius, Vaclovas vadovavo Teisių fakultetui ir bibliotekai, Viktoras — Matematikos analizės katedrai.

Antarasis pasaulinis karas 1944 m. Biržiškas nubloškė į Vokietiją. Iš jos persikėlė į JAV. Neteikė universitetinio darbo, jie darbavosi kitokiais būdais Lietuvai iki pat savo mirties, tikėdami, kad paversta Tėvynė vėl atgaus laisvę.

Sovietų okupacijos metu Biržiškų vardas pavertoje Lietuvoje nenorėta minėti, nes jie buvo pasitraukę į užsienį. Tik 1989 m. kilo mintis įamžinti Biržiškų atminimą. 1991 m. prie Vilniaus universiteto sudaryta komisija, vadovaujama prof. R. Pavilionio, ryžosi atnaujinti Vieksniuose Mykolo pastangomis ir lėšomis pastatytus A. Biržiškos sveikatos namus. Parengtas Biržiškų gyvenamo namo projektas (archit. K. Bubnaitis), pastatytas granito ir bronzos Biržiškų paminklas (skulptorius C. Pečiukas, archit. R. Palukaitis).

Daug darbuojasi Biržiškų draugijos pirmininkė gyd. G. Gauskaitė, matematikė Z. Kazlauskienė, būrys mokslininkų, žurnalistų, Biržiškų tėviškęnų bei gerbėjų. Visi trys profesoriai ir jų tėvai nuo granito paminklo žvelgs į savo gimtinę, jos ateičiai atidavę savo gyvenimą. Dar reikia pridurti, kad Vilniuje viena vidurinė mokykla yra pava-

paprastą, bet labai vaizdningą pasakojimą. Verčiant raiškiai ar parafraze neįmanoma perkelti šio lemtingo apreiškimo ir tikėjimo sąveikos. Reikia ištikimai perkelti Šv. Rašto vaizdus.

Mums įprasta "grožį" patirti daiktuose, o Senasis Testamentas draudžia Dievą "sudaiktinti" — vaizduoti piešiniu, drožiniu, lietiniu daiktu — ir primygtinai kviečia pajusti nuostabų Dievo darbą grožiu. Taigi vertėjas susiduria su perdėm skirtinga grožio samprata, nes įkvėptiesiems autoriams būdinga raštu "piešti" Dievo darbų paveikslus. Ir šiuolaikinis Pradžios knygos skaitytojas pa-

junta nuostabųjį Kūrėją skaitydamas apie "vėją" iš Dievo dvelk(usi) viršum vandenų" (Pr 1,2), ar skaitydamas Išėjimo knygoje apie santūrijų istorijos Viešpatį, primenantį neužmiršti, "kaip nešiau jus ant erelių sparnų ir pas save (Nukelta į 7-tą psl.)

medžiais draugavo. Visų trijų Kvaraciejų — tėvo ir dėdžių sodybos — pamiškėje išsidėstę, greta viena kitos. Broliai gyveno ranka rankon, širdis — širdin.

— Labai mylėjome bites, — mena Vytautas. — Bitukės medžiuose. Per 100 kelmų. Kai dėdės išvežė, tai ir bites sveitūr išgabeno. Į Gudiją. Sovietinių bičių ūkį įsteigė. Taip ir bitelės vergavo...

— Žemės turėjote?

— O kaipgi! Grybailioj, su pievomis, iš viso 3 hektarus. Jų ir dabar neatiduoda. Sodų ir sodybų vietoj — tuščias laukas. Krūmokšniai. Vėjai švilpauja. Nei žvirblis rankoj, nei jautis lankojo...

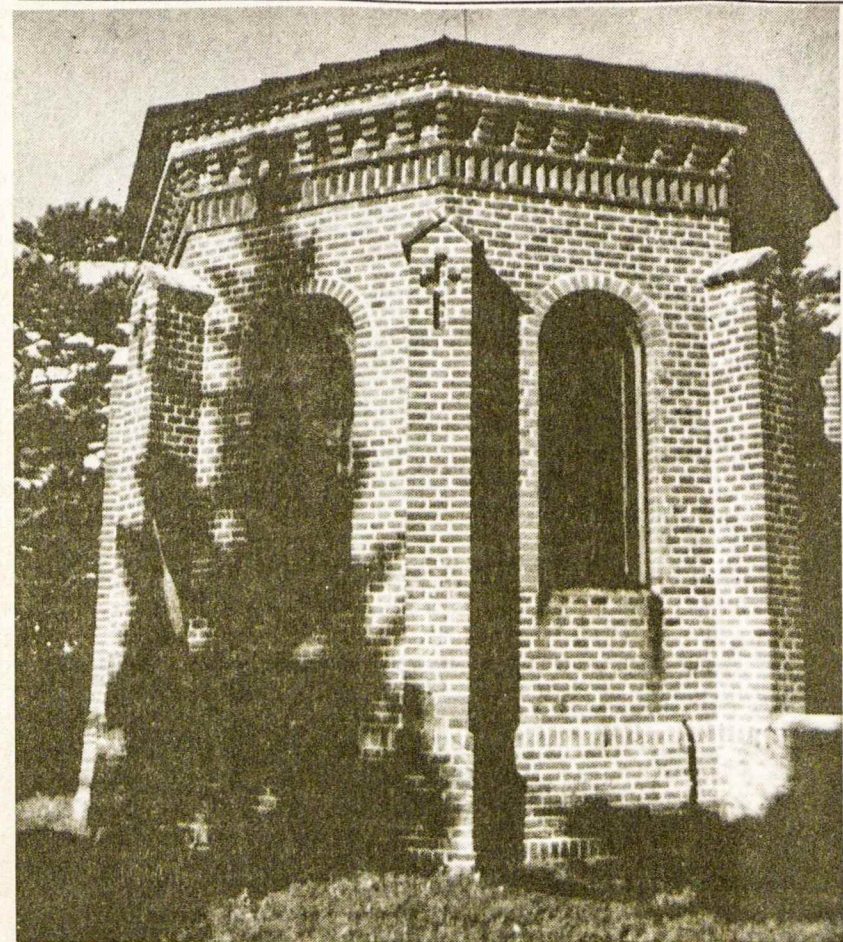
Žaliu, senutėliu Vytauto "žiguliuku", lydimi "sesės Lakštingalos" — dainininkės Aldonos Bernatavičienės, vykstame į Grybailią. Pro seną etnografinį Musteikos kaimą. Pro Kambelius. Pakelėse — geltonžidžiai "gegučių ašarų" krūmai. Skarotos eglės. Praplaukė mėlynų lubinų jūra — rodos Margionių valakuose. Pradingo toli, — pačiame horizonto pakraštyje susiliejo su dangaus mėlyne.

— Gražu, ar ne? — klausia Vytautas. "Taip, broli Upėsnį". ir jiedu darniu duetu užtraukia lyriškąją:

*Ankstų rytą, kai saulė tekėjo,
Išėjo sūnus iš namų!
Išėjo jis ginti Tėvynės.*

Kalba dzūkias

Sustoja. Netoli kelio per miško tankumyną teka Grūda.

Koplytelė ant Birutės kalno Palangoje. Ją lanko gausūs turistai, ypač vasaros mėnesiais

Nuotr. G. Kurpio

dinta Mykolo Biržiškos vardu.

Leidinėlyje yra daugybė nuotraukų. Čia įdėtos nuotraukos Biržiškų senelių Anatolijos ir Leonardo, tėvų Antano ir Elzbiotos, įvairiais laikotarpiais Mykolo, Vaclovo ir Viktoro, kai jie buvo gimnazistai Šiauliuose, vėliau studentų uniformose ir universiteto profesoriai. Nuotrauka jų gimtojo namo. Grupinės nuotraukos. Lietuvių mokslo draugijos tarybos (1911-1912), kuriai, tarp kitų, priklausė ir Mykolas Biržiška.

Atrodo, leidinėlis skubėtas išleisti, todėl po nuotraukų užrašais padaryta klaidų: prof. P. Juodelė turi būti P. Jodelė. Po nuotrauka Lietuvos universiteto rektorius M. Biržiška su artimiausiais bendradar-

biais: iš kairės į dešinę 4-tas nurodytas prof. K. Pakštas, iš tikrųjų ten yra prof. S. Kolu-paila. Po nuotrauka Vilniaus universiteto rektorius su profesoriais 1943 m. iš kairės į dešinę: S. Žitkevičius, P. Katilius ir kiti, iš tikrųjų turėtų būti iš dešinės į kairę.

Išleido Vilniaus universitetas ir Biržiškų draugija. Sudarė H. Jasiūnas, nors 3 psl. rašoma Albertas Ružė ir Henrikas Jasiūnas. Nuotraukos Vido Naujiko. 3 psl. yra Vieksnių herbas (1792). Dar yra M. Žymantienės raizgins Vaclovas Biržiška (1884-1956) ir daug kitokių nuotraukų, susijusių su Biržiškų gyvenimu. Leidinėlio datos nėra. Leidinėlis pavadintas "BIRŽIŠKOS. Elzbieta ir Antanas, Mykolas, Vaclovas ir Viktoras".

Įvairios žinios

Mažosios Lietuvos reikalų taryba, Kalėdų švenčių proga sveikindama "Tėviškės žiburių" darbuotojus, paskelbė 1995 m. veiklos suvestinę, kuri patvirtina tarybos pastangas dirbti, "kad priartintus tą dieną, kai Mažoji Lietuva grįš lietuvių tautai". Pranešimą pasirašė tarybos pirm. V. Šilas.

"Amateurfunker" (Radijo mėgėjas), leidinys vokiečių kalba, nr. 12, 1995 m. rašo apie Vilniaus radijo laidas užsieniui, nurodo sunkumus ir problemas. Pabrėžiamai du dalykai: pasenusi technika ir lėšų stygius. Sovietmečiu Vilniaus radijas 45 metus savo laidas siuntęs į Šiaurės Ameriką, kur gyvena daug lietuvių. 1966 m. pradėtos laidos ir anglų kalba. Įdomu tai, kad cenzūra pastarosioms laidoms,

ypač po 1987 metų buvusi labai paviršutiniška.

Toliau rašinyje straipsnio autorius Hans Weber pasakoja apie Sausio 13-tosios įvykius ir nurodo, kad nepaisant radijo ir televizijos stočių užėmimo Vilniuje, Sitkūnų siųstuvas netoli Kauno likęs lietuvių rankose, ir, nors sunkiu būdu, žinios į užsienį sklisdavo.

Šiuo metu dėl lėšų stokos Vilniaus radijo laidos užsieniui siunčiamos kasdien po pusvalandį. Vokietijoje tos laidos labai gerai girdimos. Truputį silpniau girdėti iš Sitkūnų. Išspausdintas Vilniaus radijo stoties adresas: Konarskio 49, 2674 Vilnius, Lietuva. (Sutrum-pinta pagal L. Kroliaus prisiųstą informaciją). Inf.

(Nukelta į 9-tą psl.)

DOKUMENTINĖ APYBRAIŽA

Skubėk, Upėsnį!...

ANTANINA GARMUTĖ

Širdyje — džiaugsmas. Tėviškom rankom gaubia Tėvynės dangus. Gervių trikampiai išneša ant sparnų vasarą. Tyla. Ramybė. Pusiau-svyra. Šilai pakvipo grybais. Girių prieglobstyje gera žmogui ir kiekvienam gyvam sutvėrimui.

Nėra čia kalnų. Aukštų uolų. Tarpeklių. Ir prometėjų neturime. Sąlytyje su gamta — žeme, medžiu, žole, per tūkstantmečių tolumas atsinešti protėvių genai prigijo bičių darbštumu, grūdo ištvėrme, gulbių ištikimybėje ir paprastu tarsi skruzdžių gyvenimu byrančio smėlio laike.

Kodėl taip skuba lygumų krašte per gūdžias girias ir miškų jaunuolynus tekančs vandenys? Upių verdėnės čia sraunios kaip kalnuose. Sūkuriuoja, bėga tos upės, upokšniai, šaltiniai. Ir skambas skaidrių vandenų tyli muzika šiluose ties posūkiais ir vingiais.

Čekų kompozitorius B. Smetana nemirtingoje simfonijoje įamžino savo tėvynės upę Vltavą. Panašūs saskambiai atsiliepieja ir čia, Dzūkijoje. Nes visos žemės upės neša tuos pačius vandenis iš planetos gelmių. Ir visi žemės žmonės išpažįsta tas pačias

bendražmogiškąsias dvasines vertybes. Kaip ir kiekvienas — ryškia, nepakartojama žvaigžde ar žvaigždele spindi savo orbitoje. Kol gyvas.

Myliu nuoširdžius dzūkus, šilų ir girių žmones. Ypač tuos, už Merkio, kurie vien šiame šimtmetyje iškentėjo tris okupacijas: lenkų, vokiečių, rusų. Ištvėrė.

Būk sveikas gyvas, partizane Upėsnį! Rytoj aš atvažiuosiu pas Tave į iškilmės. Bus švenčiamas Tavo pastatytas paminklas. Tik ar turėsime laiko pasižnečiuoti? Skubėsi Tu — vikrus ir greitas — kaip tas tėviškės upelis, kurio vardą pasirinkai, išeidamas gint Tėvynės.

Filmai apie smogikus

... Dabar, kai rašau šias eilutes, televizorius antrakat rodo dokumentinį filmą "Gyvenimas mirties rate". Apie Aukštaitijos partizanų vadą Joną Kimštą-Zalgirį, kuris 1952 m. rugpjūčio 15 d. pateko į nelaisvę ir tapo smogiku Jurginu. Nebuvo teistas. Išleistas iš kalėjimo. "Atidirbo". Ramiai mirė 1974 m. savo name, Vilniaus pakraštyje. Filme pasakoma tik pusė tiesos, spekuliuojama artimųjų ašaromis ir skausmu. Nutylima antroji tiesos dalis. Aukštinaimas žmogus: ak, kaip jis mylėjo tėvynę! O Tu, Upėsnį, ir į Tave panašūs

Dzūkų partizanas VYTAUTAS KVARACIEJUS - Naikintuvas, Upėsnis

Partizanas Vytautas

Vytautas Kvaraciejus (okupantai įrašė Korotiej) gimė 1929 m. gegužės 17 d. gražiam kaimė tarp šilų, švelniu pavadinimu Grybailia. Tai — 6 km. nuo Marcinkonių, Varėnos rajone. Tėvas Petras Kvaraciejus — Lietuvos nepriklausomybės kovų savanoris — turėjo dar du brolius. Visus juos gyvenimas išblaškė po pasaulį, o jauniausias Simas Kvaraciejus 1945 m. rudenį žuvo miške.

Vytauto mama kilusi iš Leipalingio parapijos, Viktorinos kaimo. Čia ji, Ona Sause-lytė, augo daugiavaikėje šeimoje, prie pamotės. Ką tai reiškia, ne kiekvienas žino. Užaugo Vytautas, žvirių akių dzūkų berniukas, vienas vie-nuolis pas tėvus. Su pusbroliais ir pusseiserėmis, su kaimo vaikais, miško paukščiais ir

Partizanas VYTAUTAS KVARACIEJUS ir tremtinė — partizano Briedžio Tomo Kondrato duklė ALDONA BERNATAVIČIENĖ atstatytame savo tėvo Briedžio ir jo bendražyglių bunkeryje, šile prie Mardasavo kaimo Varėnos rajone

Nuotr. A. Garmutės

Būtų geriau be atskiedimo

Naujausia rašytojo Iechoko Mero, rašančio lietuviškai, knyga „Apverstas pasaulis“

Nelaimių, karų, stambių žmonių klaidžiojimų atvejais išgirstame posakį, kad pasaulis apsisvertė aukštyn kojomis. Lyg jis turėtų kojas, ar kojų kryptis — aukštyn, žemyn — liudyti normalumo stovį. Kai kuri šių laikų galvosena net paneigia normalumo, moralės, tiesos ir kitas panašias sąvokas. Daryk, ką nori. Moralę susikurk pats. Pagal tai išieit, kad ir kojų kryptis yra bereikšmė. Daryk, ką nori. Žiūrėk, kad tau būtų gera. Nėra visuomenės, esi tik tu. Gyvenimą valdo egoizmas, laikykis ir naudokis! Tai bent gera ir gražu...

Štai šimet sulaukėme „Apversto pasaulio“ pasakojimų knygos. (Ne apsvirtusio, bet kažkienu apversto pasaulio). Autorius yra Iechokas Meras. Kadangi šie pasakojimai, gražiai parašyti ir gražiai išleisti, aidi autoriaus gyvenimo kloniais ir kalneliais, susidėsčiusiems nenormalaus pasaulio aplinkoje, keli žodžiai apie autorių padės jo naujosios knygos skaitytojui geriau susigaudyti.

I. Meras gimė 1934 m. Kelmėje, žydų šeimoje. 1941 m., vokiečių okupacijos laikų, sušaudė jo abu tėvus. Mažą berniuką išslapstė lietuviai. Kelmėje jis išėjo vidurinį mokslo, vėliau baigė Kauno Politechnikos institutą. Persikėlęs į Izraelį, Tel-Avivo universitete studijavo literatūrą. Jau 1963 m. Vilniuje buvo išleisti jo du romanai. Vėliau sekė eilė grožinės literatūros darbų. Nors įsikūrė Izraelyje, iki šiol rašo lietuviškai. Su šia kalba augo ir brenė, ja išėjo pradinis, vidurinis ir aukštuosius mokslus Lietuvoje. Kalba ir aplinka niekada žydams netrukė likti žydais. Retai yra tautų, turinčių šį bruožą.

„Apversto pasaulio“ rinkinys turi 16 pasakojimų. Jie nėra ilgi, apima tarp 6 ir 18 puslapių. Rinkinys neperkrautas, iš viso 153 neprigrūsti puslapiai su tuščiais plotais tarp atskirų pasakojimų. Malonūs vartyti ir skaityti. Geru skoniui, išorinui apipavidalinimui pasižymi visos A. Mackaus fondo išleistos knygos. Pigus popierius, prikimšti puslapiai, kad net raidės per kraštus byra, paprastučiai viršeliai, vargingas įrišimas mažina išlaidas, bet knygai palieka amžiną skriaudą. Tai rašto invalidai iš prigimties, į kuriuos

žiūrime su gailesčiu. A. Mackaus fondo knygos yra gražiai dėvinčios aristokratės. Tyčinis ar neapdairumo pašauktas apdriskimas sukelia užuojautą apdriskusiam ir apdriskintam.

„Apversto pasaulio“ turinys man palieka kelis bendrus įspūdžius: knyga ramiai, objektyviai, be reklamos ir be įsirdimo kalba beveik tik apie žydų gyvenimą; autorius yra pastabus smulkmenoms; atokiai pataikauja kosmopolitizmui; atsargiai iškelia seką ir jį laiko tokiu pačiu gyvenimo įvykiu, kaip musės zirzimas ar skylė kojineje.

Tik dviejuose, atrodo, šio rinkinio pasakojimuose neličiamas žydų gyvenimas. Dar poroje galima suabejoti, ar čubricą duona dažė bei cika-dų čirškimo klausėsi žydai, ar kokie nors kitokie. Visur kitur veikia žydai, daugiausia ne Izraelyje gimę, tik vargų ir mirties baimės iki Izraelio atvaryti.

Autorius pasirenka nedidelius įvykius ir paprastus žmones, pasakojama ramiai, be skausmo konvulsijų, be didžiavimosi, be išrinktosios tautos reklamos. Tai tikras džentelmenas, riksmą laikąs menkaverčių bei menkinančių ne tik kalbėjimą, bet ir patį gyvenimą. Net žydų šaudymui skirtame gabalėly („Žemė visada gyva“), vaizduojančiame baisiausią, iškrypelišką žmogaus skriaudą žmogui, autorius leidžia įvykį vertinti pačiam skaitytojui: „Sūnus žiūrėjo pro užkurtųjų plaukų šydą į griovį ir kalbėjo: – Tėve, kaip žemė pakelia tai?“ (psl. 21). Kaip žemė pakelia... Ir šio klausimo užtenka tragedijai nupaskoti.

I. Meras šaltai, bet skaitytoją galvoti spiriančiai, perduoda Izraelio naujakurių materialines problemas („Aukštasis septintas aukštas“). Labai gražus, paprastas autoriaus atskaitymas į žydą kamuojantį klausimą yra kitame pasakojime:

„Pasakykite man, Eliševa, kaip gi jūs vėl tapote žyde? – Klausė Marytė...“ Ir matydamas, kad Marytė neranda vieno tokio žodžio paaiškinti, nes nėra tokio žodžio, pasakiau: – Joks žydas, bent akimirka nebuvęs kataliku, to nesupras niekada“. „...ir seniai jau ji nebetiki į Dievą, o gaila, bet nebetiki, nors nepakenčia, jeigu kas nors nepagarbiai atsiliepia apie Mariją ar pašiepia

Kristų“ (149 ir 150 psl.).

Ši žydų kultūros tragedija ir kartu jos turtas I. Mero pasakojimuose priimami kaip kasdienybė, kaip tekanti ir besileidžianti saulė. Ir, rodosi, autorius atspira: taip yra, taip bus, tad kam skeryčiotis?

Pasakojimų temos ir joms parinkti siužetai parodomi kaip gyvenimo smulkmenos, nors jose būtų gausu kraujo, vargo ir dvasinių konfliktų. I. Meras yra pastabus autorius, mato viską, ką mato jo veikėjai:

„Prikreiktas buvo kiemas nuo krašto iki krašto. Žalvario tūtelės ir tūtos, sulig pirštu, ir didelės, rankos ilgumo, voliojosi visur, čia švytinčios, čia pažaliavusios, virvių, storių ir plonų, lankai, krūva medinių dėžių su juodais užraisais riogsojo kiemo kampe...“ (psl.133). Tai čia tik trečdalis tų daiktų ir daiktelių, kurie buvo pamatyti apleistame kieme.

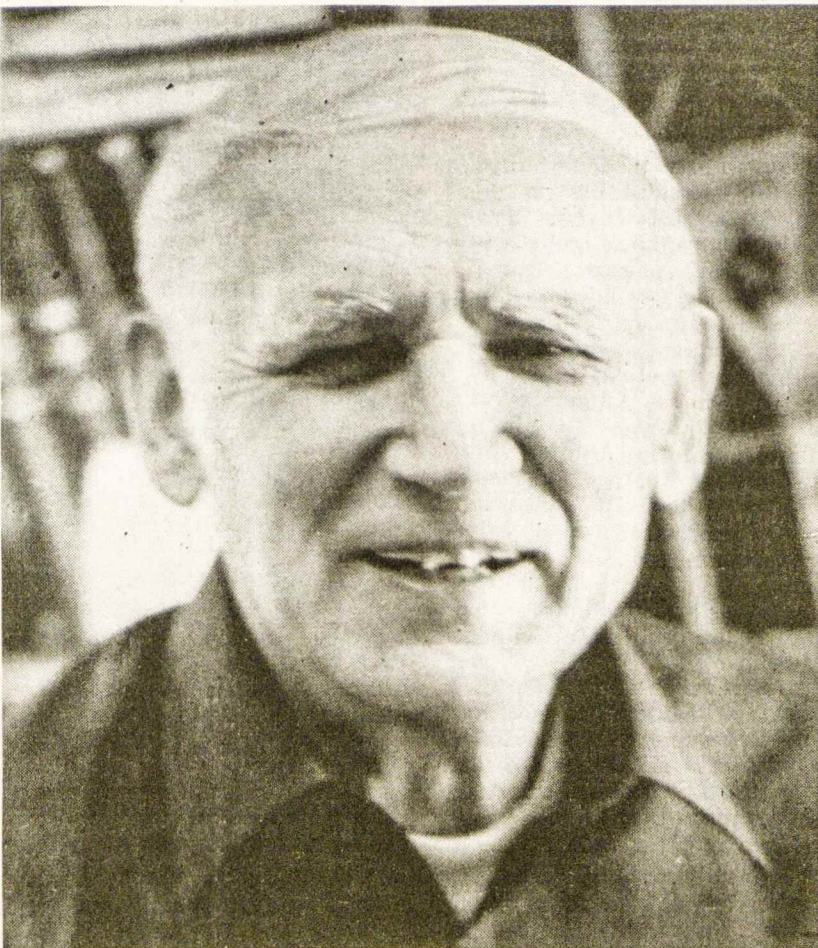
Pasakojimų vietovės yra pamėtos Europoje ir, žinoma, Mažojoje Azijoje. Įdomu, kad veikėjų tautybės nėra įvardintos, išskyrus žydus. Kai kur kilmę galime spėti iš vardų (pvz. Vytautas, Jakutis, Jonas, Remyšius), tačiau dauguma žmonių yra tik žmonės. Net ir tragiškame pasakojime „Žemė visada gyva“ nežinome, kas buvo tie žydsaudžiai. Tik duobkasių išsiaiškiname iš netyčia nukritusio vardo (Ignas). Autorius, atrodo, laikosi kosmopolitų taisyklės – kalbėkime ne apie tautą, bet apie visuomenę.

I. Meras linkęs mėgautis seksu. Seksas, aišku yra nepaneigiamas ir neužslepimas, tačiau daug kas gyvenime yra nepaneigiamas, neužslepimas, o kalbame ir rašome santūriai. Šiame rinkinyje kai kurie pasakojimai yra ištisai seksui skirti (pvz. „Prie kiosko, pajūry“), kitur taip pat visas dėmesys art stambi jo dalis nukreipiama šion pusėn. Prisimename, kad ir ankstyvesniuose darbuose šis autorius – seksui iš kelio nesitraukdavo. O gal tai žydų kultūros dalis? Ar galėtų toleruoti šeimoje gyvenančių vyrų avarijas su nepažįstamomis moterimis? Kas tada šeima? Kokie vyrai ir moterys? Tiesa, I. Meras šioje srityje yra pagirtinai mandagus. Vulgarizmų pas jį nėra, kaip pas Gavelį ar kai kuriuose Lietuvos scenos režisierių darbuose. Tik „Pusė valandos nepažįstamų namuos“ yra neįėjusi, bet tai jau kultūros rupumas.

„Apverstas pasaulis“ yra graži ir gerai parašyta knyga. Tik gaila, kad autorius eikvojasi šiais laikais skubiai sensančiai sekso temai. Po nepilno dešimtmečio šitai literatūroje bus lygiai tiek banalu, kaip šiandien banali yra laiminga, kliūčių nepatirianti, jaunųjų meilė. Mero patirtis ir talentas galėtų objektyviai ir įtikinančiai leisti tokius klausimus, kaip „krikščionys Jonu Algirdu, dirnavotas Viktoru, Algirdas Jonas Viktoras Dinikis“ (psl.150) virsta Iechoku Meru ar panašiu į jį. Tai būtų istorinė ir gili tema, niekada nepasensianti. Apie seką lai rašo kiti.

Iechokas Meras, APVERSTAS PASAULIS. Algimanto Mackaus knygos leidimo fondas. Chicago, 1995, 157 psl.

Vytautas Dyvas

Prelatas profesorius ANTANAS RUBŠYS, Šv. Rašto Senojo Testamento vertėjas į lietuvių kalbą, gyvenantis Niujorke

Nuotr. Vyt. Maželio

Broli, sese, tai Dievo laiškas...

(Atkelta iš 6-to psl.)

atsivedžiau“ (Iš 19,4), ar skaitydamas pranašo Ozėjo knygą pajunta gailestingąjį Dievą: „... kaip galiu tave atmesti. ... Mano širdis neleidžia to padaryti! Mano gailestingumas tau yra per stiprus! Nebausiu tavęs degančiu iniršiu... nes aš esu Dievas, o ne žmogus“ (Oz 11,8-9).

— Ar pasitaikė daug ir kokių atvejų, kai reikėdavo ką nors savarankiškai spręsti, pavyzdžiui, pačiam susidaryti savas taisykles ar dėsnius, susikurti kai kuriuos naujus žodžius ir pan.?

— Naudojauš Amerikos Biblijos draugijos pagalbą Šv. Rašto vertėjams, dalyvau, kiek buvo imanoma, Šv. Rašto studijų ir vertėjų sambūriuose. Lietuviška teologinė terminija yra kukli. Tą pat reikia sakyti apie Šv. Rašto terminiją. „Tėviškės žiburiai“ pastangas Bažnyčiai vadinti „Bendrija“ Senasis Testamentas pateisina. Dr. A. Jurėno „Su(s)rinkimas“ būtų tikslėnis Dievo Tautos vardas. Beje, prieš keliolika metų man rašė a.a. vysk. V. Brizgys šiuo reikalu. Man priminė savo pokalbį su popiežiumi Jonu-Pauliumi II. Popiežius raginęs vyskupą ieškoti lietuviško žodžio „Bažnyčiai“. Vertime daug kur vartojų žodį „bendrija“ Sendoros Tautai ir „tikėjimo kraitis“ tradicijai vadinti.

— Kokie talkininkai Jums padėjo šime įdomiame, bet itin daug jėgų, laiko, išsirusimo ir lėšų reikalaujančiame darbe?

— Senojo Testamento vertimas ir išleidimas yra didelės tautos padarinys. Su giliu dėkingumu miniu rašytoją Jurgį Jankų, perskaičiusį Senąjį Testamentą net tris kartus, prof. Albiną Pribušauskaitę (Lietuvijoje), lietuvinusią mano „žemaitišką“ vertimą ir žurnaliste Salomėją Narkėliūnaitę, atlikusią kruopščią korektūrą. Mūsų vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM, mane apriūpino šiuolaikine aparatūra, nuolat domėjosi vertimo eiga ir drąsino.

Preldr. Vytautas Balčiūnas, „Krikščionis gyvenime“ leidyklos vadovas, kun. istorijos lic. Rapolo Krasausko padedamas, rūpinosi lėšomis ketvirtomo Senojo Testamento spausdinimui ir siuntimui į Lietuvą. „Krikščionis gyvenime“ leidyklos dosnumą išelvioj veiksniai turėtų tinkamai įvertinti. Juk visos knygos buvo išleistos ir išsiųstos į Lietuvą leidyklos lėšomis! Su giliu dėkingumu miniu mecenatus — ypač prel. Joną A. Kučingį ir prel. dr. Juozą Prunskį — aibę „Krikščionis gyvenime“ leidyklos rėmėjų. Didžiųjų Jonu ir Terese Bogutomis, nes jiedu davė lietuviškajam Senajam Testamentui raidingą ir apdailą. Žodžiai, tiesa, iš Dievo, bet raidės iš Bogutų!

— Ką galėtumėte pasakyti apie tą vienetą — ST ir NT — Šv. Rašto leidinį, kuris dabar rengiamas ar jau leidžiamas Lietuvoje?

— Broli, Sese, skaityk, nes tai Laiškas Tau iš Dievo! „Visas Raštas yra įkvėptas ir naudingas mokyti, barti, taisyti, auklėti teisumui, kad Dievo žmogus taptų tobulas, pasirošęs kiekvienam darbui“ (2 Tim 3,16). Net „nematydamas jokios vilties... patikė(s) viltimi“ (Rom 4,18).

— Nuoširdžiausiai dėkojame už jūsų atsakymus ir didelį triušą.

— Šiuo metu keturtomis yra iš naujo „šukuojamas“. Mat taip buvo sutarta. Jis buvo spartus ir atviras tobulinimui leidinys. „Šukuojų“ padedamas Jurgio Jankaus, Albinos Pribušauskaitės ir Salomėjos Narkėliūnaitės. Bogutų įmonė Čikagoje parengia „iššukuotą“ atspaudą, kurį siunčiame į Lietuvą dviem korektorėm. Planuojama parengti egzempliorių — „camera ready“ kopiją — ofsetui iki balandžio. Tuomet vienetą Šv. Rašto leidinį perduosime „Katalikų pasaulio“ leidyklai — Lietuvos katalikų vyskupų konferencijai. Jie rūpinsis tolesne eiga ir lėšomis. Beje, turiu ir prašymą. Ofseto egzemplioriaus rengimui trūksta lėšų. Mat tenka iš naujo surinkti ir parengti mons. Č. Kavaliausko išverstą Naująjį Testamentą. Drįstu prašyti tautos. Aukas parašyčiau siųsti šiuo adresu: Lithuanian Catholic Religious Aid, Inc., 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, USA.

— Gal galėtumėte tarti kelias mintis apie Jūsų kelionę Romon, susitikimą su popiežium ir tuos įspūdžius, kuriuos parsivežėte iš Italijos prelado vardo suteikimo progą?

— Kelionė Romon man buvo staigmena. Esu dėkingas Šv. Tėvui už suteiktą prelado titulą, nes tuo buvo atkreiptas dėmesys į Šv. Raštą. Didelį įspūdį padarė šv. Mišios su popiežiumi, vysk. Antanu Vaičiūmi, prelatais Antanu Jonušu, Stasiu Žiliu ir Algimantu Bartkumi Vatikano koplyčioje. Po pamaldų, privačioje audienčioje, popiežius pasveikino mus su „Garbė Jėzui Kristui!“ ir praleido su mumis ilgoką laiką.

Vysk. Vaičiūnas pakviestas aplankyti Telšius, popiežius šypsodamasis pažadėjo atvykti „senza bastone!“ (Be lazdos!). Mat tuomet popiežius vaikščiojo, remdamasis lazda. Į prelatą Žilį kreipėsi su: „Il mio professore!“ (Mano profesoriūs!). Prel. Žilyus mokė Joną-Paulių II — popiežių — lietuvių kalbos! Įdomu, popiežius prisiminė, kad jaunimo kongrese Maniloje sutikęs dvi lietuvaites iš Vilniaus. Viešos jų net pavardę paminėjo! Ta proga į Romą buvo atvykę mano sesuo Apolonija ir brolis Matas. Man buvo smagu parodyti jiems miestą, kuriame tapau kunigu.

— Ką norėtumėte pasakyti skaitytojui, imančiam į rankas Jums tokias brangias ir taip ilgai, rūpestingai rengtas, puoselėtas Šv. Rašto knygas?

— Broli, Sese, skaityk, nes tai Laiškas Tau iš Dievo! „Visas Raštas yra įkvėptas ir naudingas mokyti, barti, taisyti, auklėti teisumui, kad Dievo žmogus taptų tobulas, pasirošęs kiekvienam darbui“ (2 Tim 3,16). Net „nematydamas jokios vilties... patikė(s) viltimi“ (Rom 4,18).

— Nuoširdžiausiai dėkojame už jūsų atsakymus ir didelį triušą.

Kalbėjęs — kun. Kazimieras J. Ambrasas, SJ

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Muz. Zenono Jonušo (1917-1986) pučiamųjų instrumentų rinkinį Lietuvos muzikos akademijai Vilniuje nuvežė Floridoje gyvenanti jo našlė. Jis grojo fagotu savo vyresnio brolio Broniaus Jonušo (1899-1976), kompozitoriaus, talentingo lietuviškų maršų kūrėjo, vadovautame Kauno policijos dūdų orkestre. Zenonas Jonušas jau pokarinėje Vokietijoje pradėjo organizuoti pučiamųjų orkestrus, vadovauti chorams. Emigravęs Kolumbijon, jis ten išgarsėjo kaip pučiamųjų orkestrų ir chorų vadovas. Į JAV persikėlė 1972 m. Miami mieste iki mirties vadovavo „Bangos“ chorui.

Australijos lietuviams Sidnėje M. K. Čiurlionio šimtas dviesimtųjų gimimo metinių akademinių minėjimą tik 1995 m. lapkričio 5 d. surengė Akademinių skautų sąjūdžio skyrius, talkinamas dr. Genovaitės Kazokienės. Minėjimas pradėtas „Sutartinės“ ansamblio, padainavusio M. K. Čiurlionio harmonizuotą lietuvių liaudies dainą „Beauštanti aušrelė“, o vėliau ir kita jo harmonizuota daina „Bėkit, bareliai“. Su M. K. Čiurlionio biografija minėjimo dalyvius supažindino dr. G. Kazokienė. Ji taipgi kalbėjo apie jo dailės kūrinius, kuriuos nelengva suprasti dėl jiems panaudotos muzikinės struktūros ir išsienėjusios klaidingos teorijos apie M. K. Čiurlionio simbolių daugiasprasmis-kumo. Mintis papildė dr. Vidos Vilūnienės ir Antano Šarkausko padėklamuoti Vinco Kazoko eilėraščiai „Draugystė“ ir „Šauklys“. Antroji paskaitos dalis buvo pailiustruota ekrane rodytomis M. K. Čiurlionio dailės kūrinių reprodukcijomis.

Kazio Bizausko (1893-1941), valstybininko, diplomato, Vasario šešioliktosios akto signataro, atminimą 1995 m. spalio 29 d. įamžino Vašingtono lietuviai, po lietuviškų sekmadienio Mišių susirinkę Lietuvos ambasadoje. Architektas Arvydo Barzduko suprojektuotą lentą atminimui įamžinti, pritvirtintą prie ambasados sienos, atidengė dabartinis nepriklausomybės atgavusios Lietuvos ambasadorius Vašingtone dr. Alfonsas Eidintas, o ją pašventino Vašingtono katalikų universitete studijuojantis jaunas Lietuvos kun. Andrius Narbekovas. Atminimo lentos tekstas anglų ir lietuvių kalbomis praieiviam praneša: „Vasario šešioliktosios akto signataras, nuo 1923 m. lapkričio 24 d. iki 1927 m. rugpjūčio 31 d. nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotasis ministris Jungtinėms Amerikos Valstybėms Kazys Bizauskas (1893.XI.14 — 1941.VI.26) įgijo šį pastatą Lietuvos valstybei ir 1924 m. birželio 1 d. jame įkurdino Lietuvos pasiuntinybę“.

Vašingtono lietuviams ir ambasados darbuotojams, susirinkusiems pagerbti Kazio Bizausko atminimo, apie jo gyvenimą ir veiklą kalbėjo prof. Pranas Zundė, parašęs velionies atminimui skirtą dokumentinę apybraižą. Du jo biografijos tomai jau išleisti, trečiasis ruošiamas spaudai. Ambasadoje jau yra išstatytas Editos Nazaraitytės nutapytas ir jai dovanotas K. Brazauskos, pirmojo Lietuvos ambasadoriaus Vašingtone, portretas. Šia proga reikėtų prisiminti, kad jis gimė 1893 m. lapkričio 14 d. Latvijoje, kur tada dirbo jo tėvas Kazimieras, miręs 1907 m. Anykščiuose. K. Bizauskas mokėsi Mintaujos gimnazijoje, o jį baigė Kaune, tapęs ateitininku ir net kuopėlis pirmininku. 1913 m. įstojęs į Maskvos universiteto teisių fakultetą, bet 1915 m. liko Lietuvoje, nuo studijų atskirtas I D. karo. Mokytojavo Panevėžio lietuvių gimnazijoje. 1917 m. K. Bizauskas, dalyvaudamas Lietuvių konferencijoje Vilniuje, buvo išrinktas valstybės tarybos nariu ir 1918 m. vasario 16 d. su kitais nariais pasirašė Lietuvos nepriklausomybės aktą. K. Bizauskui taipgi teko būti Lietuvos steigiamosios seimo nariu, diplomatinį darbą dirbti ne tik ryšiuose su JAV, bet ir Vatikanu, Latvija, D. Britanija, Olandija. K. Bizauskui, krikščioniui demokratui, teko dukart dalyvauti derybose su Sovietų Sąjunga: 1920 m. — dėl taikos sutarties, 1939 m. — dėl tarpusavio pagalbos sutarties ir Vilniaus grąžinimo. Kai Sovietų Sąjunga savo karinėmis igulomis okupavo Lietuvą, K. Bizauskas buvo suimtas 1941 m. ir nužudytas birželio 26 d.

Lietuvos profesinio baletu veikla buvo pradėta 1925 m. gruodžio 4 d. pirmuoju premjeriniu L. Delibo „Kopelijos“ spektakliu, Kauno teatrui paruoštu iš Petrapičio pakviesto ruso baletmeisterio Pavlo Petrovo. Šiuo metu jau yra išaugusi labai tvirta jaunųjų baletu šokėjų ir net baletmeisterių bei lietuviškų baletus kuriančių kompozitorių karta. Lietuvos baletu septyniadešimtmečio sukakčiai buvo tikėtasi paruošti P. Čaikovskio baletą „Spragtukas“ premjerą, bet turbūt nebuvo suspėta dėl finansinių problemų. Istorinei Lietuvos profesinio baletu šventei buvo pasitenkinta tik iškilmingu trijų dalių koncertu 1995 m. gruodžio 3, sekmadienį. Jis sutraukė gausų būrį baletu gerbėjų ir svečių į Lietuvos operos ir baletu teatrą Vilniuje. Tarp jų buvo ir Lietuvos prez. A. Brazauskas, ministras pirm. A. Šleževičius bei kiti valdžios atstovai. Didžiausio dėmesio susilaukė Lietuvos baletu veteranė Jadvyga Jovaišaitė-Olekienė, vienintelė dar gyva pirmojo profesinio Lietuvos baletu spektaklio dalyvė, 1925 m. gruodžio 4 d. atlikusi studentės Sadutės vaidmenį L. Delibo „Kopelijoje“. 1995 m. rugpjūčio 2 d. Jadvyga Jovaišaitė-Olekienė yra atšventusi jau devyniasdešimt antrąjį savo gimtadienį.

Pirmoji sukaktuvinio koncerto dalis buvo skirta ekrane parodyti Lietuvos baletu veteranams: Tamarai Sventickaitėi ir Henrikui Kunavičiui, Genovaitė Sabaliauskaitėi ir Henrikui Baniui, Leokadijai Askelovičiūtei ir Vytautui Brazdylui. Įamžinti įrašų kino teatrams ir televizijai, jie ekrane šoko duetus ir scenas iš lietuviškų baletų „Sužadėtinė“, „Ant marių kranto“, „Jūratė ir Kastytis“, „Eglė žalčių karalienė“, „Audronė“. Iš scenos sklidantis radijo pranešėjo J. Šalkausko balsas minėjo kompozitorius, baletmeisterius, dailininkus, šokėjų pavardes. Jis priminė ir 1935 m. Lietuvos baletu grupės sėkmingas gastroles Londone, Monte Karle. Dvi sekancijos koncerto dalyb buvo skirtos gyviems dabartinių Lietuvos šokėjų ir jų svečių šokiams. Lietuvai atstovavo: N. Beredina ir P. Skirmantas, L. Bartusevičiūtė ir A. Molodovas, E. Špokaitė ir E. Smalakys, A. Gineitytė ir M. Baudys. Jų eilėms priklausė ir balerina J. Valeikaitė, dabar šokanti Vokietijos Esseno teatre. Ji atliko ten paruoštą kinietiška choreografinę kompoziciją „Low version“. Lietuvos atstovams pagal lietuvių ir kitatautų kompozitorių muziką choreografinės kompozicijos buvo sukūrė baletmeisteriai J. Smoriginas, V. Brazdylis, E. Domeika. Šokusių svečių buvo susilaukta iš Maskvos, Talino, Rygos, Paryžiaus ir Bonnos.

Ir vis dėlto šis svarbus koncertas atnešė skaudų nusivylimą jo rengėjais. Jį turbūt tiksliausiai apibūdino „Dienos“ atstovės Kamilės Danilevičiūtės aprašymo antraštė „Popierinės gėlės, mechaninė muzika ir fejerverkas“. Suprantama, kad pirmojoje dalyje ekrane rodyti veteranų šokiai turėjo tik iš įrašo skambančią muziką. Tačiau negalima pateisinti mechaninės muzikos savų ir svečių šokių scenoje atliktimės šokiams. Juk iš tikrųjų keistai atrodo, kai Lietuvos baletu sukaktuviniame septyniadešimtmečio koncerte modernaus teatro scenoje šokiai buvo atliekami tik pagal muzikos įrašus. K. Danilevičiūtė pasakoja: „Pačiam teatrui, iškilmingo koncerto rengėjui, nei salės nuomos, nei orkestro paieškų rūpesčiai tikrai neturėjo slėgti pečių. Tačiau tiek pirmojoje dalyje, skirtoje Lietuvos baletu istorijai prisiminti, veteranams pagerbti, sveikinimams priimti, tiek 'choreografinės' antroje bei trečiojoje dalyje vietoj orkestro scenoje pūpsų popierinių gėlių vainikas aplink butaforinį ežerėlį. Nuo pat pirmosios kompozicijos „Vienintelė“, J. Smorigino sukurtos specialiai šiam vakarui, iki istorinės 'Kopelijos' fragmento skambėjimo mechaninė muzika iš įrašų gyvi žmonės šoko pagal negyvą muziką. Tarsi mūsų nacionalinis baletas būtų kokia gastroliuojanti trupė, važinėjanti iš vienos vietos į kitą su patefonu po pažastimi. Taip nebuvo nei per pirmąją premjerą 1925 m., nei karo laikais...“ Baletu teatro meno vadovė T. Sedunova, atėivė iš Rusijos, koncerto išvakarių spaudos konferencijoje visas kaltes suvertė Lietuvos vyriausybei. Esą ji žadėjo ir nepaskyrė pinigų koncertui.

V. Kst.

Lietuvos jaunimo grupė Trakuose 1995 metų vasarą prie Vytauto Didžiojo paminklo

Ntr. K. J. Ambrasas

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	4.50%
180-364 d. term. ind.	4.75%
1 metų term. indėlius	5.00%
2 metų term. indėlius	5.50%
3 metų term. indėlius	5.75%
4 metų term. indėlius	6.00%
5 metų term. indėlius	6.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	5.00%
1 metų GIC-met. palūk.	5.25%
2 metų GIC-met. palūk.	5.75%
3 metų GIC-met. palūk.	6.00%
4 metų GIC-met. palūk.	6.25%
5 metų GIC-met. palūk.	6.75%
RRSP, RRIF ir OHOSP...	3.75%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	4.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	4.75%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	5.00%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	5.25%
Taupomąją sąskaitą	3.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	4.50%
Kasd. pal. čekių sąsk.	4.25%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	4.00%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas	
nuo	8.50%
Sutarties paskolas	
nuo	8.50%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	7.00%
2 metų	7.50%
3 metų	7.75%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	7.00%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šerų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgage'us iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui tel. 416-370-3539 Toronto (Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadame mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

4889 Dundas Street West, Suite 102, Etobicoke, Ontario M9A 1B2
Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite JUOZUI EIMIUI RAMUI tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę, visais atvejais prašau kreiptis į mane, skambinant bet kurio metu.

TEODORAS STANULIS
RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokas į vakarus nuo Lietuvių namų)

tel. 416 769-1616, namų tel. 416 231-4937, nešioj. tel. 416 802-1029, FAX 416 769-1524.

KIPLING-RATHBURN rajone parduodamas centrinio plano 3 miegamųjų "bungalow". Du dideli žaidimų kambariai, sklypas 49x125 pėdų. Jame 18 vaismedžių. Autobusas – tiesiai į Kiplingo požemini, arti mokyklų ir parko. Tuoj pat galima užimti. Įmokėjimas \$9,995. Prašoma kaina \$199,900.

SĄŽINGAS, GREITAS IR GARANTUOTAI MALONUS VISAPUSISKAS PATARNAVIMAS VISIŠKAS PARDAVIMO-PIRKIMO REIKALAI. NEMOKAMAS NAMŲ ĮVERTINIMAS

SPORTAS

Kas naujo Europoje?

Paryžiuje ištraukti 1998 m. pasaulio futbolo pirmenybių Europos zonos atrankinių rungtynių burtai. Lietuva pateko į Rumunijos grupę kartu su Airija, Islandija, Makedonija ir Lichtenšteinu. "Neikandama" Lietuvai bus Rumunija, tad patekti į baigminius susitikimus vilties beveik nėra. Mūsų kaimynės Latvija ir Estija žais Švedijos grupėje kartu su Skotija ir Austrija. Stipriausios Europos vienuolikos buvo išskirstytos į devynias grupes, prie jų traukiant burtus iš silpnųjų Europos vienuolių priklauso šios valstybės: Danija, Italija (Lietuva į pralaimėjo 0:1 ir 0:4), Norvegija, Švedija, Rusija, Ispanija, Olandija, Rumunija, Vokietija. Prie silpniausių: Bosnija-Herzegovina, Azerbaidžanas, Liuksemburgas, San Marino, Lichtenšteinas, Armėnija. Lietuva priklauso "vidurinei" grupei.

Darius Kasparaitis nežais Rusijos komandoje 1998 m. žiemos olimpinį žaidynių metu. Tai pareiškė Niujorko "Islander" ledo ritulio gynėjas "Sport Express" laikraščiui, pažymėdamas, kad D. Kasparaitis priėmė Lietuvos pilietybę, todėl privalo ginti savo valstybę. Prieš išvykdamas į JAV šis lietuvis atstovavo Sov. Sąjungos rinktinei.

Išvykus A. Saboniui į JAV valstybes, geriausiu lietuvių žaidėju

Europoje laikomas Artūras Karnišovas, atstovaujantis Barcelonos krepšinio komandai. Lietuvis pakviestas į Europos rinktinę, kuri gruodžio 28 d. Tel Avive susitiko su vietos "Makabi". Tai buvo Izraelio rinktinės veteranas M. Berkovičiaus atsisveikinimo rungtynės. Gruodžio 26 d. įvyko dar vienos atsisveikinimo rungtynės, kuriose taip pat dalyvavo A. Karnišovas. Tai buvo Ispanijos krepšininko J. San Epifanijo pagerbimas. Ta proga "Barcelona" susitiko taip pat su Europos rinktine.

Berlyne įvyko pasaulio sportinių šokių ansamblių Lotynų Amerikos šokių pirmenybės. Klaipėdos "Žuvedra" ir 18 komandų užėmė trečią vietą. Salėje matėsi mūsų trispalvė, o šokant "Žuvedrai" televizijos ekrane buvo įrašas "Litauen".

Valdas Ivanauskas labai gerai sužaidė rungtynes prieš Frankfurto "Eintracht" vienuolike, pelnydamas vieną įvartį. Hamburgas laimėjo pasekme 5:1. Vokietijos futbolas pradėjo žiemos atostogas iki vasario mėn. vidurio. Ta pačia proga įdomu pažymėti, kad lietuvių išievy rinktinė 1946 m. su Frankfurto "Eintracht" vienuolike sužaidė 3:3. Lietuvų rinktinė tada sudarė Lazauskas, Bačinskas, Pilkauskas, Sabaliauskas, Tėvelis, Sobieskis, Jeršovas, Skeivys, Adomavičius, Kudaba. K.B.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

teritorija. Įžengiant į 1996 m., jos sostinė buvo išrinktas Ikalvutis, daugiausia gyventojų turinti bendruomenė, anksčiau žinoma kaip Frobišerio Bay. Nunavuto sostinė Ikalvutis, turintis 3.000 gyventojų, yra rytinėje naujosios Nunavuto teritorijos dalyje, į šiaurę nuo Kvebeko provincijos.

Gyventojai sostinė galėjo pasirinkti ir mažesnę tik 1.400 gyventojų turinčią vietovę Rankino srityje. Ji yra centrinėje Nunavuto teritorijos dalyje, šiaurėje nuo Manitobos. Sprendimas buvo padarytas plebiscitinio balsavimo, įvykusio dvidešimt septyniuose gyvenvietėse. Plebiscitui buvo ruošiamasi dvidešimt metų, kol organizatoriai išsprendė pagrindines Nunavuto teritorijos problemas. Plebiscite buvo susilaukta 12.000 balsuotojų, o tai sudaro 79% visų būsimos Nunavuto gyventojų. Didžioji jų dalis yra eskimų kilmės.

Kanados karinių pajėgų vadu buvo paskirtas gen. lt. Jean Boyle, buvęs karo aviacijos naikintuvų pilotas. Prieš trejus metus jam teko būti Somalijoje, kur žiaurumu su gyventojais ir tarpusavio kankinimais spėjo pasižymėti dabar jau panaikintas Kanados parašutinių pulkas. Teigiama, kad jis į tuos tragiškai pasibaigusius įvykius nebuvo įsivėlęs. Jo, kaip ir kitų buvusių vadų, atrodo, laukia nedėkingas Kanados karinių pajėgų vyrų ir moterų skaičiaus sumažinimas. Oficialioje karinėse Kanados pajėgose tebėra apie 70.000 uniformuotų vyrų ir moterų. Tačiau didžiąją jų dalį sudaro gerų pensijų laukiantis niekam nereikalingų karininkų kadrų.

Žurnalistai P. Koringo pranešimu Kanados dienraščio "The Globe and Mail", Kanada turi 92 generolus ir tik 114 tankų. Majorų yra 3.390, o eilinių karių – vos 1.568. Iš bendro 70.000 skaičiaus šiuo metu būtų galima sudaryti tik šešis pėstininkų batalionus po 750 vyrų. Tad dabar Jungtinių Tautų tarnybai Bosnijoje dažniausiai būdavo siunčiami tik du Kanados pėstininkų batalionai, o kiti du laikomi atsargoje jiems pakeisti. Kanados karo laivynas vis dar turi tris senus povandeninius laivus, kurie yra gerokai senesni už juose

tarnaujančius jūrininkus. Tiesa, yra tuzinas brangių naujų fregatų, bet joms trūksta modernių sraigtasparnių, kuriuos ruošėsi įsigyti ministerio pirm. B. Mulronio vyriausybė, o juos tik dabar prastesniais ir pigesniais nutarė pakeisti liberalų ministeris pirm. J. Chretienas.

Po ilgai trukusio delsimo prieš keletą metų buvo įsigyta modernių "CF-18" naikintuvų. Tačiau kovai dabar tėra paruoštos tik keturios eskadrilės. Kiti naudojami mokymosi skrydžiams arba saugomi sandėliuose. Mat taupant lėšas, nebuvo įsigyta atsarginių naikintuvų pakeisti nukrintantiems. Karo laivynui priklausanti modernios fregatos negali plaukioti Kanadai priklausančiuose šiaurės ledjūrio vandenyse. V.Kst.

Mažosios valstybės Europolitikoje

(Atkelta iš 5-to psl.)

Baltijos šalys turi būti vieningos sprendžiant globalinius užsienio politikos klausimus. Į Europos sąjungą bei ŠAS organizacijas reikėtų įeiti ne atskirai, bet bendru bloku. Tam turi būti paruoštas bendras planas, išorinių sienų apsauga, muitų sistema, bendra karinė doktrina.

Baltijos šalių konfederacija galėtų pasitarnauti išsugojant taiką šioje srityje. Tai būtų tarpinė juosta, tarp didžiųjų valstybių, kuri ilgai niekuo (demilitarizavus Karaliaučiaus sritį) galėtų tapti ir nebranduoline sritimi. Karaliaučiaus srities demilitarizavimu problema turi rūpėti ne tik Baltijos jūros valstybėms, bet ir visos Europos šalims. Ši problema turi būti viena aktualiausių problemų ir didžiųjų valstybių politikoje.

Tik sutelktomis pastangomis,

Nauja vadovybė

ŠALFASS centro valdybos pranešimu, visuotiniame ŠALFASS-gos suvažiavime 1995 m. lapkričio 18 d. Detroito, MI, išrinkta nauja ŠALFASS-gos centro valdyba, kuri gruodžio 13 d. pasiskirstė pareigomis: Audrius Šileika – pirmininkas, Mindaugas Leknickas – I vicepirmininkas, Rimas Miečius – II vicepirmininkas, Arūnas Čygas – sekretorius, Algirdas Bielskus – generalinis sekretorius, Jonas Gustainis – izdininkas, Marius Gudinskas ir Sigitas Krašauskas – nariai. Centro valdybos adresas: A. Šileika, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1V7, Canada; tel. 416 767-6520; faksas 416 760-9843. Informacinių, administracinių bei varžybinių bendraraščių, įvairių nuostatų bei narių registracijos reikalais kreiptis adresu: A. Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH, 44117-2122. USA. Tel. 216 486-0889; faksas 216 943-4485.

Revizijos komisija išrinkta iš Čikagos sporto darbuotojų: Algimantas Tamošiūnas, Aleksas Lauraitis ir Rimantas Dirvonis. Garbės teismas išrinktas iš detroitiečių: Ipolitas Janušis, Vitas Ruginius ir Narimantas Udrys.

Numatyti pertvarkymai sporto apygardose ir sporto šakose. Šiais metais planuojamos įvykdyti 46-sios metinės žaidynės Čikagoje ir jaunųjų krepšinio varžybos Toronte. Inf.

Skautų veikla

• Lapkričio 28 d. Lietuvių namų sekcijoje Toronto skautininkai-kės turėjo puikią suiega. Atidare ir maldą sukalbėjo v.s. V. Skrinckas, eilėraštį deklamavo ps. I. Punkrienė. Draugininkė s. V. Grybiene pakvietė v.s. fil. R. Žilinskienę pranešimui. Kalbėtoja papasakojo apie L.S.S. tarybos suvažiavimą, kuriame dalyvavo tarybos nariai iš JAV, Australijos, Europos ir Kanados. Trūko Pietų Amerikos atstovų. Suvažiavime buvo sprendžiami svarbūs veiklos reikalai, priimtas naujas statutai. Diskutuota apie lietuvių kalbos sunkumus suiegos. Keltas klausimas, kodėl skautai per mažai dalyvauja visuomeninėse renginiuose? Rajonų tūntai, vietininkių turėtų dažniau išeiti į bendrus minėjimus.

Klausimai ir sumanymai tęsiasi prie kavutės. Svarstėta, kaip padėti Lietuvos skautams-tėms. Kadangi ten veikia penkios sąjungos, tai pagalbą reikėtų nukreipti veikiančioms draugovėms. Užbaigai padėkta v.s. fil. R. Žilinskienė ir sugiedota "Ateina naktis". M.

Mažosios valstybės Europolitikoje

tarpusavio supratimu Baltijos šalys gali tikėtis, kad ateityje vėl nepateks kurių nors didžiųjų kaimyninių valstybių glėbui. Todėl mūsų tautos turi būti budrios ir išnaudoti šį atokvėpio laikotarpį savo apsaugai.

SOLD **DAIVA DALINDA**, BBA, Broker
Tel. 416 231-5000 FAX 416 233-2713

Amerikos didžiausia namų pardavimo (staiga Kanadoje!) **Islington-Kingsway Realty Inc.**
Prezidentė, turinti 16 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.
Nemokamas namo įvertinimas.
2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ont. M8X 1B6

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

4.25% už 30-89 dienų term. indėlius	
4.50% už 90-179 dienų term. indėlius	
4.75% už 180-364 dienų term. indėlius	
5.00% už 1 m. term. indėlius	
5.50% už 2 m. term. indėlius	
5.75% už 3 m. term. indėlius	
6.00% už 4 m. term. indėlius	
6.25% už 5 m. term. indėlius	
5.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
5.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	
5.75% už 2 m. GIC invest. pažym.	
6.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	
6.25% už 4 m. GIC invest. pažym.	
6.75% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.75% už RRSP ir RRIF ind.	

(variable rate)

5.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
5.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
6.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
6.25% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
6.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
4.00% už OHOSP (variable rate)	
3.75% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)	
4.75% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50.000	
4.50% už Amerikos dol. 1 m. GIC	
4.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

IM A:

už asmenines paskolas nuo	8.00%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	7.00%
2 metų	7.50%
3 metų	7.75%
4 metų	7.75%
5 metų	8.25%

(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu

1, 2 ar 3 metų	7.00%
----------------	-------

(variable rate)

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgage'us iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgage'ai.

Įuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 103 milijonus dolerių

MasterCard Kredito kortelė

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santau-pų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire Transfer) (LIETUVA) ir į kitus kraštus.

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 416 532-1149

SAMOGITIA Knygų rėškla
"SAMOGITIA" meniškai įrašo knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

SPASTUVE **PRINTING**
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priemonos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont. Savininkas Jurgis Kuliesius

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų

tarnybinės paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarscey St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant jūsų giminės iš Lietuvos. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuo-jame į namus. Per 7 darbo dienas jūsų giminės Lietuvoje tiesiai į rankas perduodam amerikietiškus dolerius. PARDUODAM NAUDOTA, geros kokybės, Mitsubishi FA-75 telefakso aparatą. Kaina \$250. Metams garantija.

ALGIS MEDELIS PRANEŠA,
KAD BENT IKI PAVASARIO VISA ĮSTAIGA PASILIEKA TOJE PAČIOJE VIETOJE –

1558 Bloor St. West. Tel. 416 538-6570. Fax 416 538-9657.

Kaip ir anksčiau, asmeniškai Toronte būsiu kas trečiadienį, tarp 10 ir 18 val. Kitomis dienomis mano vardu užsakymus galite palikti pas p. Mariją, arba, jei paliksite savo telefono numerį – Jums atskambinsiu tuoj pat.

MŪSŲ KAINOS DAR VIS GERIAUSIOS. PATARNAVIMAS TIKSLIAUSIAS! Reikalui esant, atvažiuosim pas Jus į namus.

SAUSIO PABAIGOJE DVIM SAVAITĖM KELIONĖ Į KUBĄ PASIŠILDYTI, PATINGINIAUTI! TEIRAUKITĖS

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570 FAX 416-538-9657

ALGIS MEDELIS

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 10 puslapių, reguliari metinė prenumerata – \$40.00, rėmėjo – \$50.00, garbės – \$60.00 (JAV-se amerikietiškais)

Prašau siuntinėti "Tėviškės žiburius" išties metus šiam NAUJAM skaitytojui (metinė prenumerata \$30.00)

Vardas, pavardė
Adresas

Siūniu prenumeratądol., aukądol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės žiburiai"
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti "Tėviškės žiburių" siūnčiami nemokamai keletą savičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresus.

ADMINISTRACIJA

Kaip praturtėti?

Gana! Sakau: jau gana! Nė lašo į burną! Laikas nustoti gerti ir imtis verslo. Bet tam reikia pinigų... O iš kur jų paimsi, jei visi pragerti? Parduoti ką nors iš daiktų? O ką beparduosi, jeigu jau begeriant viskas parduota? Tik lova ir stalas beliko. Bet jų parduoti negaliu. Kur gulėsiu? Kur valgysiu?

Užtat visas kambarys — pilnas tuščių butelių. Sukraunu juos į maišą ir boginū į taros supirktuvę. Gausiu keturis litus. Ką su jais veikti? Kaip pralobti?

Kazino? O ką? Gal ir verta pabandyti? Yra čia toks mūsų mieste pusiau legalus kazino — į jį ir patrauksiu.

Partnerius surandu greitai. Prie stalo sėdame keturiese. Aš dedu ant stalo keturis litus ir maišau kortas "akiai". Pirmasis mano partneris į "banką" deda vėl keturis litus — jam iškrinta dvidešimt trys akys. Antrasis lošia iš viso "banko", bet ir jis pršauna aštuonis litus — man iškrinta du tūzai. Trečiasis, nenusiėsdamas antrajam, irgi lošia iš viso "banko". Jis priverstas traukti iš kišenės šešiolika litų, nes mano akių skaičius viršija varžovo. Dabar "banke" jau trisdešimt du litai. Maišau kaladę "stukui". Ir (ar ne stebuklas?) visą krūvą šlamėčių litų susižeriu į kišėnę.

Prasideda naujas užėjimas, kuris irgi baigiasi mano nuda. Ir sekantis. Ir vėl sekantis. Ir vis mano naudai. Mano kišenėje pusė tūkstančio litų!

Stop! Nors galva ir pragera, bet ji dar dirba. Lošime svarbu nujauti, kada sustoti, nes gali liūdnai baigtis. Tai puikiai žinau dar iš sovietmečio "Sprinto". Pradžioje man visada sekdavosi, bet, įsivėlęs į azartą, pralošdavau ne tik tai, ką būdavau išlošęs, bet dar ir savų tekdamo pakloti.

Mano partneriai nelabai patenkinti mano sprendimu, bet čia jau tokia nerašyta taisyklė — kiekvienas gali nutraukti lošimą, kada tik panorės.

Aha! Pradinis kapitalas verslui jau yra! Kur dabar?

Buku į kaimą ir perku bekoną. Paskerdžiu jį, išmėsinu jį ir — į turgų. Banknotai kaip rudens lapai į mano kišenes byra. Dabar jau galiu du bekonus pirkti. Taip ir darau...

Praeina mėnuo, kitas, ir savo kieme pasistatau nuosavus "žiguliukus". O kai jau turiu transportą, tai ir verslo reikalai, žinoma, dar geriau klostosi. Po pusmečio save priskiriu prie pasiturinčių. Bet...

Užsukau į tą įstaigą, kuri man prieš pusmetį suteikė pradinį kapitalą. Partnerius surasti pavyksta greitai. Pir-

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

masis "stukas" baigiasi mano nenaudai. Ir antrasis. Ir trečiasis. Kai kišenėje beužčiuo-
piu tik penktą, trenkiau kortas ir išėjau.

Penki litai... Su jais bekonu nebenupirksi. Ką daryti? Sekančią dieną — vėl į kazino... Dabar jau pralošiau odinę striukę ir magnetolą "Thomsonio"... Revanšo įkarštis auga... Kasdien suku į kazino ir vis ką nors pralošiu. Atėjo eilė ir "Žiguliams"... Jie irgi perėjo kitų nuosavybėn...

Dabar vėl plikas kaip pirštas. Nuo ko dabar pradėti? Ką parduoti? Juk net tuščių butelių nebėra...

Steponas Miltenis,
Raseiniai

SKAITYTOJAI PASISAKO

AUKOS ŠVENTOVI

Siunčiu auką Kiauklių šventovei atstatyti. Svarbu Lietuvoje atstatyti šventoves, kurios per karą buvo sugriautos. Džiugu matyti Lietuvoje dvasinio atgimimo pradži.

Jonas Siaurusaitis, Baltimore, MD

KLAIDELĖ

"TŽ" 1995 m. 32-33 nr. išspausdintos šios eilutės: "Gyvenimas, tai lyg graži kelionė — Išsirengi, keliauji ir grįžti namo..." ir pažymėta, kad jų autorius S. Santvaras. Tai eilutės eilėraščio, kurį parašė Jonas Aistis, ir paskutinis žodis yra "atgal". Santvaras nebūtu sugebėjęs taip parašyti. B.P., JAV

VIETOVARDŽIAI

Kazys Baronas savo rašiniuose vis pažymi, kad vokiečių spaudoje mūsų sostinė Vilnius yra vadinamas "Wilna". Savo straipsnyje "Baltietiškos pabios vokiečių spaudoje" ("TŽ" 1995 m. 44 nr.) jis pateikia pavyzdžių, kaip vokiečiai iškreipia ir kitus lietuviškus vietovardžius.

Ar mes taip nedarome? Štai keletas pavyzdžių: Paryžius (Paris), Viena (Wien), Florencija (Firenze). Toks vietovardžių iškreipimas yra būdingas ne tik vokiečiams ir lietuviams, bet ir kitoms tautoms. Pavyzdžiui, Italijos miestas Venezia anglų vadinamas Venice, vokiečių — Venedig; Napoli vokiečiams yra Neapel, anglais — Naples, lietuviams — Neapolis. Lenkų sostinė Warszawa anglai vadina Warsaw, vokiečiai — Warschau, o lietuvių — Varšuva.

HOME LIFE
HomeLife/Realty One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

Kanados lietuvių vaikų šventės, įvykusios 1995 m. spalio 14-15 d.d. Anapilio sodyboje, Mississauga, Ont., meno varžybų vertinimo komisija. Iš kairės: R. Stravinskaitė, D. Puterienė, S. Šileikienė ir G. Šileika Ntr. D. Pranaitienės

žiaurumus. Tų baisių žiaurumų vykdytojai tebevaikšto kraujų aplaistyta Lietuvos žeme. Niekas jų neteisai. Jiems turėtų būti surengtas Niurnbergo teismas.

B. Ruginienė, Lietuva

KANADOS LIETUVIAMS

Vis daugiau atsiranda tautiečių visuose žemynuose, remiančių Tremtinių grįžimo fondo veiklą aukomis, praktiškais patarimais ir gerais pasiūlymais. Tokių žmonių daugėja ir Lietuvoje, ir svetur.

Tačiau mūsų pradėto darbo kibirkštėlei, sunkiausiai pirmaisiais Fondo veiklos metais, neleidote užgesti Jūs, lietuviai Kanadoje. Po neilgų entuziazmo ir pernelyg šviesiomis spalvomis atvaizduotos "Nepriklausomos" Lietuvos ateities vizijos metų, atejus nusivylimo, kartėlio ir, deja, net pagiežos laikams, Jūs nenusisukote nuo Lietuvos žmonių rūpesčių. Juk negalima pykti ant Motinos ir nusigręžti nuo jos vien dėl to, kad ne visi jos vaikai geri, dori ir protingi...

Negalėdama šiame rašinyje paminėti visų Tremtinių grįžimo fondo rėmėjų Kanadoje pavardžių, noriu padėkoti visiems. Šią padėką noriu pradėti nuo a. a. prieš metus į amžinybę iškėlusios velionės Monikos Bumbulienės pavardės, kurios jau sunaikiai ir nepagydomai sergančios laiška buvo pilni gerumo ir meilės žmonių. Jos vardas bus minimas tremtinių maldose, kurie gyvena įrengiamose "Tremtinių namuose".

Dėkojame mirusių tautiečių gimimės ir artimiesiems, kurie suprato, kad už pinigų, skirtus greit nuvystančioms gelėms, galima pagerbti mirusių brangių žmonių nenuvystančią gerumą ir atminimo gelę.

Neišbluks Tremtinių grįžimo fondo aukotojų knygoje rėmėjų pavardės: Angelikos Sungailienės, Albinos Augaitienės, Monikos Povilaitienės, Irenos Vibrienės, Antano Bumbulio, Stasės Petkevienės, Stasio Jakaičio, Antano Liaukaus, Elenos Stepaitienės, John ir Mary Mazil, Stasio Kuzmo, Čuplinskų, Dalindų, Birėtų ir daugelio kitų, kurių pavardės turime išsirašę iš "Tėviškos žiburio".

Linkiu geros sveikatos, Aukščiausiojo palaiminimo visuose

Ivairios žinios

(Atkelta iš 6-to psl.)

Kauno medicinos akademijos ligoninės neurochirurgijos klinikoje 1995 m. rugsėjo mėn. pirmą kartą buvo atlikta labai sudėtinga kietojo auglio pašalinimo operacija. Operavo dr. Arimantas Tamašauskas. Kad tai įvyko, pabrėžiama ypač svarbi Australijos Adelaidės lietuvių parama. Aukščiau paminėtos akademijos docentas Vytautas Salinka kalbėjosi tuo reikalu su dr. A. Tamašausku. Sutrukpintai pateikiame kai kurias to pokalbio mintis.

Gydytojas į Australiją buvęs pakviestas 1991 m. Susipažinęs ten su giminačiais L. ir E. Lažauskais bei M. ir J. Stačiūnais. Pastarasis — inžinierius, ilgametis Adelaidės lietuvių bendruomenės pirmininkas. Tų žmonių dėka dr. A. Tamašauskas užmezgęs ryšius su neurochirurgijos klinikos direktoriumi Brian North. Pradėjęs vieno mėnesio stažuotę klinikoje stebėtoju. Įsidarbinti vieneriems metams nebuvę lengva. Tuo reikalu susirašinėjimas užtrukęs net dvejus metus. Daug pagalbė J. Stačiūnas ir kiti Adelaidės lietuviai. Į Australiją dr. A. Tamašauskas išvykęs 1994 m. vasario mėn. Australijos gydytojai jį sutikę labai gražiai. Iš pradžių asistavęs, mokėsis dirbti su aparatais, studijavęs operacijų eigą. Likus dviem mėnesiam iki stažuotės pabaigos, jam jau leidę savarankiškai operuoti. Iš viso dalyvavęs 260 operacijų, pats operavęs 29 kartus. Grįžęs į Lietuvą, pradėjęs ruošti tai pirmajai operacijai. Trukę instrumentų. Vieną jų, kainavusį 30 tūkstančių Australijos dolerių, nupirkęs Adelaidės Lietuvai remti fondas. Po to gauta įrankių dar už 10 tūkstančių dolerių.

Pirmoji tos rūšies operacija, trukusi 5 valandas, pasisekusi gerai. Buvęs pasirinktas 23 m. amžiaus pacientas, susirgęs prieš dvejus metus.

Dr. A. Tamašauskas dėkoja Adelaidės lietuviams, ypač L. ir J. Stačiūnams, dėdei E. Lažauskui bei visiems kitiems Adelaidės lietuviams. Be nupirktų brangių instrumentų tokių operacijų Lietuvoje nebūtų galima atlikti. Padėką priklauso ir Adelaidės karališkosios ligoninės direktoriui chirurgo reikalams dr. Peter L. Reilly, kuris 1995 m. vasarą lankėsi Kaune ir susipažino su Lietuvos neurochirurgijos klinika bei jos problemomis. Manoma, kad išsivijęs lietuvių parama Lietuvos medicinai yra viena reikšmingiausių, rūpinantis tautos sveikata. Inf.

geruose darbuose, o Naujuosiuose 1996 metuose mūsų visų gražiausių vilčių išsipildymo.

Su pagarba Jums ir dėkingumu Tremtinių grįžimo fondo valdybos, sugrįžusių Sibiro tremtinių ir kalinių bei jų, kuriems bendromis jėgomis dar padėsime sugrįžti į Tėvynę, vardu...

Vytautas Cinauskas,
Tremtinių grįžimo fondo valdybos pirmininkas, Vilnius

Registruota masažo terapeutė

Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.
20 High Park Blvd., Toronto.

Gydymasis masažas ("Craniosacral Therapy")

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudų bendrovių (extended health care benefits) gydymąjį masažą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Tel.: 416-530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

2373 Bloor Street West
(Prie Jane St.)

Telefonas

416 763-5677

Šeimos gydytojas,

dr. Aleksandras Spudas

šiuo metu priima naujus pacientus.

1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,
(prie Victoria Park Avenue)

Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6

Tel. 416 751-0082

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4

Tel. 416 240-0594
(24 valandas)

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

FAX 416 248-5922

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. (416) 762-7393

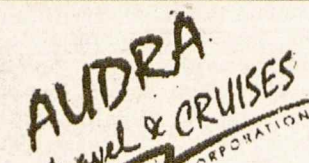
Fax (416) 763-0674

Atstovybės Lietuvoje naujas
adresas: Goštauto 4-78
(kitoje Neries upės pusėje
nuo "Lietuvos" viešbučio)

Vilnius

Tel. (3702) 22 78 97

Fax (3702) 22 63 68

Vienintelis Kanadoje
lietuviškas kelionių biuras
kviečia keliauti kartu!

NAUJOVĖS!

Bendradarbiaujame su valstybine Lietuvos oro linija LAL. Parduodame bilietus visiems LAL skrydžiams. Kviečiame naudotis LAL ir AUDRA TRAVEL paslaugomis!

Nuo šiol greitai, patogiai ir geriausiomis kainomis galite nusikristi į **VILNIŲ** per Paryžių arba Londoną AIR CANADA ir LAL oro linijomis. Trys skrydžiai per savaitę, 140 svarų nemokamo svorio. Skridimai ne tik iš Toronto, bet ir iš Montrealio, Vankuverio, Edmontono, Kalgario.

* Mūsų įstaigoje galite įsigyti bilietus skridimams su FINNAIR, LUFTHANSOS, KLM, ČEKŲ, LOT bei kitų bendrovių lėktuvais

* Sutvarkome iškvietimus

* Parūpiname vizas

* Parduodame pramogines keliones į šiltus kraštus

Kviečiame naudotis mūsų lietuviško biuro

PASLAUGOMIS

Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279

1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

Juozas (Joseph) NORKUS

Re/max West įstaigoje ilgiausiai
dirbantis agentas.

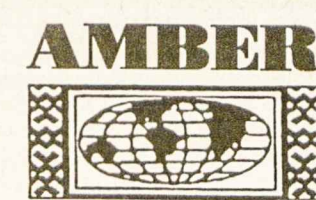
1 KANADOJE

Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį. Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6P 1A9

Skambinti bet kuriuo metu
įstaigos tel. 416 769-1616
namų 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

2230 Lakeshore Boulevard West

Etobicoke, Ontario M8V 1A5 (Humber Bay Plaza)

Tel: (416) 255-8603 Fax: (416) 255-8220

Darbo laikas:

pirm. - penkt. 9 v.r. - 6 v.v., šešt. 10 v.r. - 4 v.p.p.

Mūsų atstovai:

Hamiltonė — Alfredas Zorkus, tel. (905) 522-9966

Montrealyje — Zaklina, Maris Kemzane, tel. (514) 637-9495

Siuntiniai laivu:

1 kubinė pėda — \$8.00 plus \$15 pristatymas
arba

1 kg — \$1.50 plus \$15 pristatymas

Siuntiniai lėktuvu:

1 kg — \$5.50 plus \$15 pristatymas

Siuntiniai išsiunčiami kas antrą savaitę.

Siuntiniai nemuituojami.

UŽSAKOME KELIONES Į LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS: nuo \$1050

Pervedame pinigus — JAV arba Kanados \$ \$: 5% plus \$15 pristatymas

Pigiausiomis kainomis persiunčiame automobilius ir kitus stambius krovinius į Baltijos šalis.

Siūlome paruoštus Kanados ir Vakarų Europos šalių produktų maisto siuntinius.

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos
patarnavimai.
Lietuvių kalba
patarnauja
V. Drešeris ir
Rima (Petkutė)
Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai
visose pirkimo ir
pardavimo srityse.
Kreiptis į Valterį
ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

— mortgičių
— mokesčių
— turto ir kt.
Kreiptis į
Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS — telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė — telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

SVEIKINUSIEMS

KRISTAUS GIMIMO ŠVENTĖS ir NAUJŲ METŲ proga "Tėviškos žiburio" darbuotojai gavo daug sveikinimų iš organizacijų ir paskirų asmenų – skaitytojų. Iš Lietuvos sveikino savaitraštis "Dienovidis", dienraštis "Lietuvos aidas", Lietuvos politinių kalinių bei tremtinių organizacijos, Atviros Lietuvos fondas ir kiti. Negalėdami padėkoti visiems paskirai, šiomis eilutėmis reiškiamieji nuosirdžiausią padėką už dėmesį mūsų savaitraščiui, už geros sėkmės linkėjimus 1996-aisiais metais ir iš savo pusės siunčiame savuosius linkėjimus, kad šie 1996-tieji būtų gaudesnio, nuosirdesnio bendradarbiavimo metai, pajėgūs peržengti neapykantos bei supriešinimo slenkščius, nusiteikę artinti abu Atlanto krantus, pasiryžę stiprinti ir tautą, ir valstybę.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"

TORONTONT

Anapilio žinios

Mūsų šventovėje buvo puikus Kalėdinis koncertas prieš Bernelių Mišias. Programoje dalyvavo: muz. N. Benotienės vadovaujamas jaunimo choras, muz. J. Govedo vadovaujamas parapijos choras, sol. Slava Žiemelytė, sol. Rimas Paulionis, birbynininkas Teodoras Pabrėža ir smuikininkas Mindaugas Gabrys.

Per praeitus metus mūsų parapijoje buvo pakrikštyta 10 vaikų, Pirmąją Komuniją priėmė 8, buvo sutuoktos 4 poros ir įvyko 37 laidotuvės.

Sausio 14, sekmadienį, minėsime tragiškąją Sausio trylikąją. Mūsų šventovėje 11 v.r. Mišiose iškilmingai su savo vėliavomis dalyvaus Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa, mūsų parapijos K.L.K. moterų dr-jos skyrius ir kitos organizacijos. Ta pačia proga prisiminsime maldose ir skaudžias kryžiaus kelio kančias tebeinančią Čėčėniją, kurios neužtaria net ir mūsų laisvoji Lietuva.

Pirmąją Komuniją pasirošimo pamokos bus tęsiamos sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių. Pirmoji pamoka bus sausio 7, sekmadienį.

Sutvirtinimo Sakramentas mūsų parapijoje bus teikiamas šiais metais rugsėjo 29 d., parapijos šventės metu. Prašome pasirošimo pamokoms registruotis klebonijoje. Pamokas praves Gediminas Kurpis.

Šventoji valanda Lietuvos kankinių šventovėje bus pravedama kiekvieną šių metų pirmąjį mėnesio penktadienį 7 val. vakaro. Visi kviečiami dalyvauti.

Puikiai veikia naujasis Anapilio keltuvai. Jo įrengimu sąžiningai rūpinosi Henrikas Adamonis.

Mišios sausio 7, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Juozą Valešką, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Romą Lenkaitį.

Lietuvių namų žinios

LN valdybos posėdis įvyks sausio 10, trečiadienį, 7 val. vakaro. Vasario 3 d. Toronto LN Mindaugo menėje įvyks "Tauro" klubo metinis pobūvis. Programą atliks Toronto lietuvių vyrų choras "Araš", gros "V & V" muzikinis-vokalinis vienetas. Dėl bilietų kreiptis į J. V. Šimkų, tel. 416 231-9425 arba į V. Drešerį, tel. 233-3334. Bilietai parduodami ir sekmadienio popiečių metu.

Sausio 18, ketvirtadienį, 7 v.v. šaukiamas viešas susirinkimas Lietuvių namuose. Bus svarstomas 24 automobilių pastatymas 20 Dorval Rd adresu (skersai gatvės nuo būsimų slaugos namų). Kviečiame visus tautiečius dalyvauti šiame svarbiame susirinkime. Ypatingai kviečiame "Vilniaus rūmų" gyventojus į pagalbą.

"Lokio" svetainėje muzikinė vakaronė įvyks sausio 5 d. Programą atliks "Lyle Gates", sausio 12 d. – Vaclovas ir Valdas.

Primename "Lokio" svetainės lankytojus apie turimą pasiūlymą bei pagidavimų dėžutę "Lokyje". Jei kas turi naujų sumanymų, siūlome pasinaudoti šia dėžute.

Aukos slaugos namams primamas Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose, arba siųsti Labdaros fondui, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto Ontario, M6P 1A6.

Telsių kunigų seminarijai aukoją \$50 – A. Petkevičienė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoją: \$100 – J. Valiukienė, E. Čepienė; \$50 – M. Žemėckienė.

Anapilio keltuvu važiuo aukoją: \$100 – L. O. Rimkai, F. V. Mockai, H. Adomonis; \$50 – V. Ručienė, E. Valeška. Iš viso keltui suaukota \$48,033.

PADĖKA

Nuosirdžiausią padėką reiškiamieji Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvui "Talka" už suteiktą mums dosnią auką.

Kanados lietuvių žurnalistų sąjunga

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku. Tel. 503-1687.

Prisikėlimo parapijos žinios

Kalėdų nakties pamaldos prasidėjo religinės muzikos koncertu, kuriame dalyvavo parapijos ir "Volungės" chorai bei pavieniai solistai. Iškilmingas Piemenėlių Mišias koncelebravo visi šeši parapijoje dirbantys kunigai. Sveikinimo žodį tarė klebonas Augustinas Simanavičius, OFM. Pasibaigus pamaldoms, didžiojoje salėje Katalikų moterų draugijos narės vaišino parapijiečius kava ir pyragais.

Išėivijos lietuvių vyskupas Paulius Baltakis, OFM, dalyvavo moksleivių ateitininkų žiemos kursuose, praėjusį sekmadienį, gruodžio 31, 10 val. aukoją Mišias ir pasveikino Lietuvių jaunimo dienos dalyvius.

Kalėdų išvakarėse pasirodė naujas dvikalbis biuletenis "Mūsų parapija", kurio tikslas telkti jaunosios kartos parapijiečius ir ugdyti jų atsakomybę už parapijos ateitį.

Sausio 5-oji – pirmasis mėnesio penktadienis. Seneliai ir ligoniniai lankomi namuose ar prieglaudose ir aprūpinami sakramentais iš anksto susitarus su parapijos kunigais. Vakare 7 val. šventovėje vyks Šventoji valanda, po to – Mišios.

Sausio 6-oji – pirmasis mėnesio šeštadienis. 11 val. aukojamos Mišios "Gyvojo rožinio draugijos" intencija. Po pietų 5.30 val. Mišios bus laikomos pensininkų namuose "Vilnius".

Ateinantį ketvirtadienį, sausio 11 d., 10 val. įvyks pranciškonų pasauliečių (tretininkų) kongregacijos Mišios ir susirinkimas.

Sausio 18-25 d.d. parapijoje rengiama Krikščionių vienybės savaitė. Ta proga Prisikėlimo šventovėje, sausio 24 d., 7 val. vakaro įvyks ekumeninės pamaldos. Pamokslą pasakys kun. Algimantas Žilinskas.

Praėjusį trečiadienį, gruodžio 27 d., Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidotos a.a. Konstancija Černauskienė ir a.a. Albertina Klupšienė.

Mišios sekmadienį, sausio 7 d.: 8.15 – už a.a. Praną Vaserį; 9.15 – už a.a. Vytautą Vingelį; 10.15 – už a.a. Ignacą ir Joną Juknas, Sankauskų ir Gražulių šeimų mirusiųosius; 11.30 – už parapiją ir visus parapijiečius.

Rasos Staniūniūnės šalpos fondui \$200 aukoją Prisikėlimo parapija. Labai dėkoja "Friends of Rasa" komitetas.

Kiauklių šventovės statybai aukoją: \$100 – J.A.Z.; \$50 M. Žemėckienė.

Savo vyro a.a. Broniaus Dūdės trečiųjų mirties metinių prisiminimui (1996 m. sausio 26 d.) žmona Monika Dūdienė "Tėviškos žiburiams" aukoją \$100.

Kanados lietuvių muziejaus ir archyvo išlaikymui aukoją: \$100 – KLB Delhi-Tillsonburg apylinkė; \$50 – L. Urbanas; \$20 – K. Bubliauskiene. Labai dėkojame. Valdyba

Kanados lietuvių muziejaus ir archyvo išlaikymui Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "Talka" aukoją \$1,500; J. Bukšaitis ir S. Repšys – po \$50.

A. A. Aldonos Kryžauskienės, po sunkios ir ilgios ligos mirusios Collingwoode, atminimui, nuosirdžiausią užjaušdami jos vyrą Viktorą, dukras Reginą, Daivą, Romą, Ritą ir sūnų Algį su šeimomis, Petras ir Zuzana Jonikai "Tėviškos žiburiams" aukoją \$25.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

"PUNIA"

Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: sienų, vandentiekio, elektros, keramikos plytelių, stiklo blokų, langų, dažymo ir kt. Įrengiame rūsius, vonias, pirtis, lauko verandas, įvažiavimo keliukus (driveways) iš susikabinusių (interlocking) plytų. Dengiame stogus. Skambinti Alvydui tel. 905-848-9628, 416-609-5108 (pager).

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ moterų būrelio narės ruošia siuntinius Joniškėlio ligoninei ir slaugos namams Lietuvoje. Iš kairės: O. Yčienė, J. Pacevičienė, p. Norkienė, P. Zakarevičienė, G. Butkienė, B. Abromaitienė, L. Pocienė; sėdi: P. Jankaitienė, A. Jucienė

Lietuvos radijo laida Šiaurės Amerikai nuo 1996 m. sausio 1 d. transliuojama kasdien po vieną valandą 7 val. vakare 5910 kHz dažniu.

Tremtinių vaikų mokyklai "Lietuvių namai" Vilniuje aukoją: \$100 – L. Balaišis. Nuosirdus ačiū už paramą mūsų tėvynės atžaloms.

Mokyklos rėmėjai

Sužeistos dailininkės Rasos Staniūniūnės gydymui kun. V. Skilandžiūnas aukoją \$25.

"Friends of Rasa" / Šalpa Rasai Staniūniūnei komitetas

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvo "Talka" valdyba savo posėdyje, įvykusiame 1995 m. gruodžio 13 d., paskyrė \$750 auką "Tėviškos žiburio" veiklai paremti.

A. a. Broniaus Ščepanavičiaus 5 metų mirties prisiminimui Zuzana ir Stasys Dzikai "Tėviškos žiburiams" aukoją \$50.

Valderezza Lenkaitytė, išgyvenusi Toronte pusketvinto dešimtmečio ir tapusi pensininke apsisprendė grįžti Lietuvon ir ten apsigyventi. Tokį sprendimą ji padarė po devynių apsilankymų Lietuvoje, iš kurios išvyko su motina Sofija Lenkaitiene 1944 m. Kurį laiką gyveno Belgijoje, JAV-bėse ir Kanadoje. Ilgiausiai dirbo vertėja Toronte "Upjohn" bendrovėje, gaminančioje vaistus, vitaminus. Platokas aprašymas apie ją buvo išspausdintas "Gimtojo krašto" 47-me numeryje.

Lietuvos krikščionių demokratų laikraštis "Apžvalga" 1995 m. 50 nr. išspausdino pokalbį su Toronte, Prisikėlimo parapijoje, besidarbuojančiu kunigu pranciškonu Juliumi Sasnausku, aplankiusiu savo gimtąjį miestą Vilnių. Iš pridėtų biografinių žinių matyti, kad kun. J. Sasnauskas yra vėtytas ir mētytas. Baigęs vidurinę mokyklą Vilniuje, įsijungė į disidentinę veiklą – buvo vienas iš pogrindžio leidinio "Laisvės šauklis" leidėjų. 1977 m. buvo paimtas į sovietinę kariuomenę, bet netrukus paleistas kaip netinkamas karinei tarnybai. 1978 m. drauge su A. Terlecku ir V. Šakaliu įsteigė pogrindžio leidinį "Vytis". Buvo vienas Lietuvos laisvės lygos steigėjų. 1979 m. dalyvavo "45 memorandum" paruošime. Tada buvo suimtas bei nuteistas 1,5 metų kalėjimo ir 5 metų tremties. Lietuvon grįžo 1986 m. ir 1987 m. įstojo kunigų seminarijon Kaune. Ją baigęs turėjo ilgesnį laiką laukti kunigo šventimų, kuriuos gavo Toronte. Vyskupui P. Baltakiui pažadėjęs kurį laiką čia ir pasidarbauti, ypač religinėje srityje, kuri išėivijoje buvusi nustumta į antrą vietą po lietuviybės išlaikymo. Inf.

MOTERIS, 55 m. amžiaus, iš Lietuvos ieško darbo. Skambinti Marijai tel. 905 848-4279.

GRINDYS. Visų rūšių grindis įdėdame, skutame, lakuojame, dažome (stain). Skambinti Dariui tel. 416 503-3346 vakarais.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė 1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių namų) Prima pacientus pagal susitarimą Tel. 416 532-7115 Susitarus prima pacientus ir vakarais

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kambarius. Taisto smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos priemonės kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkui, tel. 416 760-7181.

A+JONUI GUSTAINIUI

mirus,

jo žmoną TEODORĄ GUSTAINIENĘ-ČIPKIENĘ, giminės Lietuvoje, artimuosius bei draugus nuosirdžiausią užjaučiame –

Toronto lietuvių pensininkų klubo valdyba

MIELAI NAREI

a.a. DOMAI KAUNAITEI

mirus,

nuosirdžiausią užjaučiame seserį JANINĄ ir visus artimuosius –

KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius

A+J

kun. ALFONSUI RIŠKUI

mirus Vokietijoje,

giliai užuojautą reiškiamieji sesutei ANICETAI, jos sūnui KAZIMIERUI DEKSNIAIUI ir visai šeimai –

KLB Hamiltono apylinkės valdyba

A+J

kun. ALFONSUI RIŠKUI

mirus Vokietijoje,

reiškiamieji nuosirdžiausią užuojautą jo sesutei ANICETAI DEKSNIAIUI, jos dukrai DARIJAI bei kitiems giminėms –

Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras

A+J

ALDONAI KRYŽANAUSKIENEI

mirus,

jos vyrą VIKTORĄ, sūnų ALGĮ, dukras – ROMĄ, REGINĄ, DAIVĄ ir RITĄ su šeimomis nuosirdžiausią užjaučiame ir kartu liūdime –

J. E. Bukšaičiai

R. Bukšaitytė-Wilkinson

V. E. Juozapavičiai

A. P. Skilandžiūnai

B. Maziliauskienė

I. I. Kavanagh

J. M. Trečiokai

Paieškojimai

Ieškomas Vincas Zakas, gyvenęs Toronte, 311 High Park Ave., ilgą laiką susiraušinęs su jaunystės drauge Salomėja Augėnienė. Prašo atsiliepti Petras V. Alijošius, Vokiečių 12-11, 2024 Vilnius, faksas 3702-232465.

Ieško iš Lietuvos kilusių uošvės giminių. Anna Chmielewski, gimusi 1890 m. Kaune, išteikėjusi už Jono Tautkaus, gimusio 1882 m., mirusio JAV-bėse 1938 m., palikusių septynis vaikus. Anna išteikėjusi antrą kartą už Stanley Parzych. Anna mirusi 1965 m. Syracuse, NY. Žinantys ką nors apie šiuos gimusius, jų vaikus ar vaikaitis prašomi atsiliepti adresu: Kay Stoudenmyre, 721 W. Brighton Ave., Syracuse, NY 13207-2035 USA.

A. A. Stasio Dabkaus atminimui pagerbti Lietuvos našlaičių fondui aukoją: \$20 – J. Nešukaitis, O. V. Taseckai, J. S. Andriuliai; \$10 – V. Gudaitis, G. B. Bijūnienė, G. Balčiūnienė, F. Mockus, I. Vibrienė, J. Pacevičienė, P. B. Sapliai, K. J. Batūros, R. Idzeliene, P. I. Lukoševičiai, H. A. Stepaici, \$6 – J. A. Venslovaici, \$5 – A. Katelienė; \$4 – S. Štūkienė; \$2 – M. Rallienė. Aukos rinko M. Povilaitienė.

A. A. Vlodo Kobelskio atminimui pagerbti Lietuvos našlaičių fondui aukoją: \$20 – V. Skukauskas, M. Jagminas, B. Z. Tumasai, A. Bražys, P. Čiurlys, V. Birštonas; \$10 – A. Lapins-

"Vaiko tėviškos namai" našlaičių pagalbos fondui aukoją: \$125 – L. Tamošauskas; \$100 – V. Skaržinskas, Sault Ste. Marie, ON; \$50 – P. S. J.

"Tremtinių grįžimo fondui" aukoją: \$100 – V. Dailė, Kingston, ON, N. N. S. Štūkienė; \$50 – S. J. Poška, J. K. Ališauskai, O. Pleinienė, S. V. Matulaičiai.

A. A. Antano Klimo dešimties metų mirties sukaktį paminėti žmona F. Radzevičiūtė-Klimienė paaugojo \$100 kovai su vėžio liga Lietuvoje ir \$50 "Tremtinių grįžimo fondui".

A. A. Stasio Dabkaus atminimui pagerbti Lietuvos našlaičių fondui aukoją: \$20 – J. Nešukaitis, O. V. Taseckai, J. S. Andriuliai; \$10 – V. Gudaitis, G. B. Bijūnienė, G. Balčiūnienė, F. Mockus, I. Vibrienė, J. Pacevičienė, P. B. Sapliai, K. J. Batūros, R. Idzeliene, P. I. Lukoševičiai, H. A. Stepaici, \$6 – J. A. Venslovaici, \$5 – A. Katelienė; \$4 – S. Štūkienė; \$2 – M. Rallienė. Aukos rinko M. Povilaitienė.

A. A. Vlodo Kobelskio atminimui pagerbti Lietuvos našlaičių fondui aukoją: \$20 – V. Skukauskas, M. Jagminas, B. Z. Tumasai, A. Bražys, P. Čiurlys, V. Birštonas; \$10 – A. Lapins-

MONTREALQUE

Bernelių Mišios, buvo iškilmingai atšvestos Aušros Vartų parapijoje. Prieš Mišias visą pusvalandį buvo puikus kalėdinių giesmių koncertas, kurį atliko parapijos choras, "Aušros" merginų dainos vienetas, Montrealio vyrų oktetas, solistai Gina Čapkauskienė ir Antanas Keblys. Visiems vargonais akompanavo muz. Aleksandras Stankevičius. Mišias koncelebravo klebonas kun. Juozas Aranauskas su kunigais Kazimieru Ambrasu, Izidorium Sadausku ir Jan Lipsky. Šv. Rašto ištraukas skaitė nuolatinis skaitytojas dr. Jonas Mališka ir svečias iš Toronto dr. Raimundas Zabieliuskas. Pamokslą pasakė ir visus šventųjų progą pasveikino klebonas. Šventovė buvo pilna dalyvių. Buvo labai daug suvažiuosusių svečių iš JAV, Kanados vakarų ir Ontarijo provincijos lankyti savo tėvų bei artimųjų. Po pamaldų parapi-

jos salėje prie vyno, sūrio ir kavos susirinkusieji sveikinosi šia iškilminga proga.

Aušros Vartų parapijiečių metinis susirinkimas šaukiamas sausio 14 d. po pamaldų parapijos salėje. Parapijiečiai kviečiami dalyvauti ir išklausti įvairių pranešimų iš parapijos veiklos.

Montrealio skautų, skaučių, vilkių ir paukščių žiemos stovykla rengiama sausio 15 d. Montrealio salos pietinėje pusėje. Smulkesnę informaciją teikia turtininkas Gintaras Nagys tel. 683-6147.

Montrealio skautai ir skautės ruošia neturtingiems šelpiti pinigų, kuri padėta Aušros Vartų šventovės priegangyje. Visi prašomi atnešti maisto dėžučių ir kt.

Daivos (Jauglytės) ir Daniel Zakovic dukrėlė pakrikštyta Jaqueline-Valerija vardais. B.S.

LITAS
Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Seve, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Namai - Automobilių - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

BALTIC TRAVEL MART
Pranešimas keliautojams į Estiją, Latviją, Lietuvą, Europą ir Pietų kraštus įvyks 1996 m. vasario 10, šeštadienį, nuo 1 v.p.p. iki 6 v.v. LATVIJŲ KULTŪROS CENTRE, 4 Credit Union Dr., North York (Eglinton E. ir Don Valley).
Dalyvauja: Lietuvos, Latvijos ir Estijos konsulatų atstovai, 21 atstovai iš įvairių oro linijų, bei kelionių ir draudimo bendrovių.
Air Baltic, Air Canada Vacations, Air Transat Holidays, Canadian Holidays, Alba Tours, Czechoslovak Airlines, Conquest Tours, Finnacharter, Finnish Tourist Board, German Tourist Board, Globus, Insight, Lufthansa, Nordland Express, Pedersen World Tours, Regent Holidays, Signature Tours, Sunquest Vacations, Trafalgar Tours, Voyageur Insurance, 21st Century Insurance.
NEMOKAMŲ SKRYDŽIŲ LOTERIJA
Išėjimas laisvas Nemokamas kavos bufetas
Jūsų šeimnininkai –
Goliger's Travel SINCE 1955
Kravis Travel Service Ltd. 99 YORKVILLE AVENUE TORONTO, ONTARIO (416) 924-6328 1-800-268-7442
Kravis John, Eichmane Brigita, Bosselin Lisa, Kravis Ingrida,
THE TRAVEL SOURCE 101 DUNCAN MILL ROAD NORTH YORK, ONTARIO (416) 494-0931 1-800-625-2817
Wanger Maya, Kuusk Kristi, Jansons Auseklis "Jan"

kienė. Aukos rinko M. Povilaitienė. Užjaušdami Oną Kudirkienę broliui mirus, L. Karbūnienė paaugojo \$25 Lietuvos tremtinių vaikams.

A. A. Igno Pakarnos atminimui pagerbti laidotuvių metu "Tremtinių grįžimo fondui" aukoją: \$50 – S. Girčienė; \$25 – B. Dicevičienė, E. Jasūnienė; \$20 – L. I. Baziliauskai, D. Baziliauskienė, Steger šeima; \$15 – V. B. Biretos; \$10 – K. B. Žutautai, J. Dudienė, B. Kasperavičienė, E. Tribinevičienė, O. Svarinskienė, J. Barakauskas. Lietuvos partizanams paremti aukoją: \$100 – Wasagos lietuvių moterų būrelis; \$20 – V. E. Kriščiūnai, O. Senkus, J. Pakalka, J. J. Birštonai, A. Liaučius. Lietuvos našlaičiams "Vaiko tėviškos namai" aukoją: \$50 – J. Lapavičius; \$20 – R. A. Simanavičiai, D. Baziliauskienė, V. Simanavičienė, L. V. Pevevičiai, R. A. Lapavičius, dr. E. R. Birgolas, M. Gaivelis, Steger šeima, P. A. Bridickai; \$10 – E. Tribinevičienė, J. Dudienė. Aukos rinko D. Baziliauskienė ir M. Povilaitienė.

A. A. Jono Gustainio atminimui pagerbti laidotuvių metu "Tremtinių grįžimo fondui" aukoją: \$100 – T. Gustainienė; \$50 – V. B. Biretos; \$25 – K. Budrevičius; \$20 – M. Žyvatkauskienė, P. I. Lukoševičiai, L. L. Baumgardai, E. H. Stepaici, A. J. Sungailos, E. P. Krypai, V. Birštonas, H. L. Sukauskai, J. Šileikienė; \$10 – D. Baziliauskienė, L. Balsienė, B. Jonynienė, A. Leidenė; \$5 – J. Janušas, Z. K. Zitruskai. Tėvynės sąjungai (Lietuvos konservatoriams) \$20 aukoją A. Bražys. Aukos rinko B. Sapijonienė ir M. Povilaitienė. Visiems aukotojams ir rinkėjoms nuosirdžiausią dėkoja –

KLK moterų dr-jos centro valdyba

Aukos rinko D. Baziliauskienė ir M. Povilaitienė. Visiems aukotojams ir rinkėjoms nuosirdžiausią dėkoja –

KLK moterų dr-jos centro valdyba

A. A. Damos Kaunaitės atminimui pagerbti laidotuvių metu vietoje gėlių "Tremtinių grįžimo fondui" aukoją: \$75 – G. D. Sakus; \$50 – G. Sprainaitienė, V. Augaitis; \$30 – J. Rinkūnienė, J. J. Valiuliai; \$20 – Z. A. Stančikai, J. Z. Mažonai, A. Valienė, M. V. Kazlauskai, A. L. Bočkaitė, L. Šmitas, J. Rovas, T. B. Stanuliai, D. Zulonienė, A. T. Sekonai, St. Matulevičienė, P. B. Čeponkai, B. Sapijonienė, dr. A. V. Valiuliai, S. V. Aušrotai, V. V. Valiuliai, S. J. Andriuliai, K. B. Žutautai, A. P. Augaičiai, A. S. Paškonai, T. Vanagienė, A. Aperavičienė, J. Pacevičienė, dr. A. A. Valadkos, S. V. Liuioms, V. Balsienė; \$15 – P. Linkevičius, A. Petkevičienė; \$10 – R. D. Lovett-Stančikaitė, P. I. Lukoševičiai, A. V. Ramanauskai, B. Balči